

Gemeente *Stein*

JAARREKENING 2018

Dat maakt
Stein voor mij ...

Voorwoord

Hierbij bieden wij de jaarrekening 2018 aan. Het is de eerste jaarrekening in deze bestuursperiode, maar de laatste in de 'oude' structuur. Voor u als gemeenteraad is de jaarrekening een belangrijk document. Het college van burgemeester en wethouders legt hierin verantwoording af over de uitvoering van het beleid en het financiële resultaat over het jaar 2018. Daarnaast is de jaarrekening een belangrijk toetsingsmiddel voor de betrouwbaarheid van de, door u als raad vastgestelde begroting 2018.

Wij zijn trots dat het overgrote deel van de in 2018 beoogde doelstellingen is behaald. De jaarrekening sluit evenals voorgaande jaren met een positief resultaat. Mede dankzij een goede begrotingsdiscipline heeft Stein een gezonde financieel positie.

Wel is het van belang om nadrukkelijk te blijven melden dat ook voor onze gemeente de betaalbaarheid van het sociale domein zorgen blijft baren. De komende jaren blijven de rijksbudgetten ontoereikend, waarmee wij blijven interen op de hiervoor ingestelde reserve sociaal domein. Met de wetenschap dat het verdeelmodel van het gemeentefonds zal worden herzien blijft dit een belangrijk punt van aandacht.

Het verslagjaar laat zien dat we uitdagingen, klein of groot, zijn aangegaan hetgeen we ook voor de komende jaren zullen blijven doen. Stein is en blijft een gemeente met sociale en vitale kernen met actief eigenaarschap voor inwoners en ondernemers, goed bereikbaar en bedrijvig met oog voor een duurzame leefomgeving met unieke waarden.

Het is en blijft de onze overtuiging dat alleen door krachten te bundelen we onze gemeente sterker kunnen maken. De resultaten in deze jaarrekening zijn daarom een prestatie van ons allemaal. Vanuit deze gedachten biedt het college u deze jaarrekening met gepaste trots aan. Trots op onze gemeente al haar inwoners, partners en zeker niet op de laatste plaats op uw raad.

College van burgemeester en wethouders.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
ALGEMEEN	5
Opzet jaarstukken 2018	5
Financiële positie	6
JAARVERSLAG	7
Programmaverantwoording	7
Programma 'Een samenleving met sociale vitale kernen'	7
Programma 'Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving'	19
Programma 'Een bereikbare en bedrijvige gemeente'	31
Programma 'Een dienstverlenende gemeente'	37
Programma 'Een samenleving die trots en bewust is van haar eigen kwaliteit'	41
Algemene dekkingsmiddelen	45
Paragrafen	48
Lokale heffingen	48
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	53
Grondbeleid	56
Onderhoud kapitaalgoederen	60
Financiering	66
Bedrijfsvoering	71
Verbonden partijen	75
JAARREKENING	88
Balans	88
Overzicht baten en lasten	90
Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen	91
Toelichting op de Balans	94
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2018	109
Toelichting exploitatie Samenleving sociale vitale kernen	109
Toelichting exploitatie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	110
Toelichting exploitatie Bereikbare en bedrijvige gemeente	113
Toelichting exploitatie Dienstverlenende gemeente	114
Toelichting exploitatie Trots en bewust van haar eigen kwaliteit	115
Toelichting exploitatie Algemene dekkingsmiddelen	116
Incidentele baten en lasten	119
EMU-saldo	121
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	122
Uitvoeringsinformatie: taakvelden	123
Verantwoording specifieke uitkeringen (Sisa)	126
OVERIGE GEGEVENS	131
Controleverklaring van de accountant	131
BIJLAGEN	132
Bijlage I Investeringschema	132
Bijlage II Overzicht bezuinigingen	134
Bijlage III Verplichte indicatoren	135
Bijlage IV Staat van gewaarborgde geldleningen	137
Bijlage V Formatie en salarissen	140
Bijlage VI Collegeverklaring informatiebeveiliging	141
Bijlage VII Sociaal Domein	143
Bijlage VIII Begrippenlijst	145

ALGEMEEN

Opzet jaarstukken 2018

De jaarstukken 2018 volgt de wettelijke voorschriften en is daartoe opgebouwd uit een 'jaarverslag' en een 'jaarrekening'. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen . De jaarrekening bestaat uit de balans en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Centraal in het jaarverslag staan de volgende vragen:

- ◆ *Wat hebben we bereikt?*
- ◆ *Wat hebben we daarvoor gedaan?*
- ◆ *Wat heeft het gekost?*

Voor de relevante beleidsplannen- en verordeningen verwijzen wij naar het nieuw vastgestelde Normenkader.

Specifieke aandachtspunten bij de financiële overzichten bij de programma's:

- Begroting na wijziging 2018:
Dit is de primaire begroting 2018 inclusief de mutaties van berap-I 2018, berap-II 2018, slotwijziging 2018 en de overige, door de raad vastgestelde, begrotingswijzigingen in 2018.
- Verschillenanalyse:
Deze omvat een toelichting op hoofdlijnen van de afwijkingen tussen de begrotingscijfers 2018 na wijziging en de werkelijke cijfers 2018. Afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de primaire begroting 2018 zijn al in eerdere rapportages belicht. Verschillen groter dan € 25.000 worden toegelicht
- Afrondingsverschillen:
In de tabellen worden de cijfers gepresenteerd in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan afrondingsverschillen in totaalstellingen, saldi en dergelijke.
- Gebruik minteken (-):
Het '-teken' wordt gebruikt om aan te geven dat een cijfer **nadelig** is. Dit teken wordt echter weggelaten indien duidelijk is dat sprake is van lasten. Deze zijn namelijk per definitie nadelig.

Financiële positie

In de jaarrekening 2018 is er sprake van een positief rekeningresultaat van € 1.044.000. Hieronder volgt een beknopte opsomming van de belangrijkste oorzaken van het saldo van de jaarrekening:

Hogere opbrengsten lokale heffingen op basis van bijstelling prognoses BsGW over de jaren 2014-2018	€ 502.000
--	-----------

Op het beschikbare inhuurbudget tijdelijk personeel en binnen de loonkosten van de vaste medewerkers is sprake van een (eenmalig) positief saldo	€ 252.000
--	-----------

Het verloop van het geraamde exploitatiesaldo was als volgt:

Omschrijving	x € 1.000
Primaire begroting 2018	31
<i>Mutaties raadsbesluiten</i>	
Eerste bestuursrapportage 2018	88
Tweede bestuursrapportage 2018	456
Uitvoeringskosten 3D	-
Aanpassingen onderwijslocaties	-
Treasurystrategie Vixia	-
Look en feel	-
Eigenstandige rekenkamer	-13
Kunst en cultuur	-
Haalbaarheidsonderzoek St. Jozefkerk	-
Doorgeschoven posten	-
Coalitieakkoord	-99
Werkbudget aanpassingen ventilatiesysteem	-
Realisatie loods ODF en ontsluitingswegen	-
Achter de Hegge	-
Slotwijziging 2018	-230
Evaluatie woonwagenlocaties	-
Begroot exploitatiesaldo	233
Werkelijk exploitatieresultaat jaarrekening 2018	1.044
Saldo van incidentele baten en lasten	79
Genormaliseerd resultaat 2018	1.123

Voor een analyse van de belangrijkste verschillen per programma tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening.

JAARVERSLAG

Programmaverantwoording

Programma 'Een samenleving met sociale vitale kernen'

Inleiding

In dit programma staat de Steinse samenleving centraal; de sociale samenhang in de dorpen, de sociale vraagstukken waarmee we te maken hebben en de wijze waarop we hier als gemeente mee omgaan. Inwoners maken de gemeente Stein en Stein is er voor haar inwoners. Inwoners zijn actief betrokken via verschillende interactieve beleidsprocessen en met inzet van het dorpsgerichte welzijnswerk. In 2018 is hierin conform de herijkte Strategische Toekomstvisie 2018-2022 en het beleidsplan Sociaal Domein 2018-2023 geïnvesteerd. Er is meer en meer sprake van borging van de ingezette ontwikkelingen en initiatieven. Dit alles draagt bij aan de ontwikkeling van de rol van de terugtrekkende overheid. Meer verantwoordelijkheid van de burgers zelf met een meer faciliterende rol van de overheid binnen het sociaal domein. In de doorontwikkeling wordt steeds meer zichtbaar dat het sociaal domein één geheel is en niet op zichzelf staat. In 2018 is hier veel aandacht voor geweest, onder andere op het gebied van communicatie, om op deze manier te laten zien welke ontwikkelingen er zijn en wat er gebeurt in de Steinse samenleving. Het platform www.datmaaktsteinvoormij.nl is hier een goed voorbeeld van, er is sprake van "digitale ontmoeting". Dat is naast laagdrempelige, fysieke ontmoetingsplekken een wezenlijk onderdeel van een sociale vitale kern.

Voor kinderen in Stein hanteren we als gemeente het vertrekpunt dat elk kind de kracht heeft om zichzelf te ontwikkelen. Hierbij blijft goed en gezond opvoeden en opgroeien belangrijk. Het Lokaal Integraal Jeugdbeleid is in 2018 verder verbonden met de ontwikkelingen in het sociaal domein. Uitgangspunten hierbij zijn eigen kracht en samenwerken en verschuiving van zwaardere naar lichte(re) vormen van zorg en ondersteuning en naar voorliggende voorzieningen en preventie. Een verschuiving van zware zorg naar meer preventieve en lichte zorg is zowel voor kinderen, jongeren als ouderen een belangrijk uitgangspunt. Er wordt ingezet op het leveren van een positieve bijdrage aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Stein.

Relatie met coalitieprogramma

In het coalitieakkoord 2016-2018 "Iedereen doet mee" zijn meerdere speerpunten genoemd die betrekking hebben op het programma "Een samenleving met sociale vitale kernen". Belangrijk is het speerpunt "Van transitie naar transformatie" waar burgerkracht, mantelzorg en integraal werken onlosmakelijk mee verbonden zijn. De veranderingen in demografie zorgen voor een verandering rondom wonen en zorg en hebben daarmee ook een grote invloed op de samenleving. In het coalitieprogramma 2018-2022 "Kansrijk besturen" komen bovenstaande speerpunten terug.

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling:

"Stein investeert in een solidaire, ondernemende en gevarieerde samenleving"

Subdoelstelling I Ontmoetingsplekken

"Ontmoetingsplekken in de kernen behouden en creëren, fysiek en digitaal"

Subdoelstelling II Jong en oud

"Jong en oud samen leven"

Subdoelstelling III Samenwerking

"Actief eigenaarschap, samenwerking tussen burgers, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partijen"

Subdoelstelling I Ontmoetingsplekken

Wat hebben we bereikt ?

- Voldoende ontmoetingsplekken in elke kern, zowel fysiek als digitaal;
- Door deze ontmoetingsplekken kunnen inwoners elkaar blijven ontmoeten en participeren;
- Toekomstbestendig accommodatiebeleid en -beheer.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Erfgoedbeleid
- Accommodatie beleid/beheer
- Multifunctionele hal Berg aan de Maas
- Haalbaarheidsonderzoek kerk Kerensheide
- Legionella preventie

Erfgoedbeleid

In 2016 is gestart met het project erfgoedbeleid Stein. Een ter zake deskundig bureau is samen met de lokale historische verenigingen en geïnteresseerde burgers gestart met de inventarisatie van het "Steinse erfgoed". In 2018 is de inventarisatie en selectie van het erfgoed afgerond en is dit gedeeld met uw Raad. Vervolgens is in 2018 het erfgoedbeleid opgesteld dat ter vaststelling aan uw Raad zal worden aangeboden begin 2019.

Accommodatie beleid/beheer

In 2018 is gestart met het project om te komen tot een toekomstbestendig accommodatiebeleid. In september 2018 heeft de Raad de startnotitie accommodatiebeleid vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten vastgelegd om te komen tot een toekomstbestendig accommodatiebeleid. Vervolgens heeft in 2018 per kern een tweetal bijeenkomsten plaatsgevonden om samen met de inwoners naar de toekomst van het dorp te kijken en welke voorzieningen daaraan bijdragen. In 2019 zal het accommodatiebeleid verder worden vormgegeven en voor besluitvorming aan de Raad worden aangeboden.

Ter voorbereiding op vaststelling van het accommodatiebeleid is in 2018 het onderhoudsbeleid gemeentelijke accommodaties met bijbehorende meerjaren onderhoudsplannen vastgesteld.

Multifunctionele hal Berg aan de Maas

De omgevingsvergunning voor de bouw van de loods is aangevraagd en versterkt door de Gemeente. Dit was een uitgebreide procedure vanwege het afwijken van het vigerende bestemmingsplan. De start bouw is voorzien in Q1 2019, mits de vergunning onherroepelijk wordt in jan. 2019. Er is in 2018 door de Raad extra budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van de loods omdat eerder verstrekt budget niet toereikend bleek. De aanleg van een nieuwe toegangsweg naar de loods (niet door de bebouwde kom) is voorbereid en zal worden uitgevoerd na een onherroepelijke vergunning.

Haalbaarheidsonderzoek kerk Kerensheide

In de beeldvormende raadsessie van 3 oktober 2018 zijn de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek door de Stichting Wijkcentrum St. Jozef Kerensheide toegelicht. Uit dit onderzoek blijkt dat financiële bijdragen van de provincie en gemeente noodzakelijk zijn om het grote negatieve verschil tussen de opbrengsten en de investeringen flink te verkleinen. De gemeenteraad is in februari 2019 gevraagd voorbereidingskrediet (maximaal € 110.000 incl. BTW)

ter beschikking te stellen aan de Stichting voor inhuur van de benodigde expertise in de definitiefase van het project. Hiermee beoogd de Stichting duidelijkheid te krijgen over de volgende punten:

- Het ruimtprogramma, relaties en bezetting voor gebouw en buitenruimten;
- Een integraal exploitatiemodel, en toewijzing naar gebruikers/afnemers;
- Een afsprakenkader met gebruikers/afnemers, inclusief onderlinge beheerorganisatie;
- Uitvoeringsplan, waarin de ontwikkeling en realisatie is voorbereid.

Het geheel aan uitkomsten dient te worden gevat in een 'businesscase', uitgewerkt in varianten. Hier is in het proces een knip gelegd en een go/no-go moment toegevoegd. De businesscase moet duidelijkheid geven over het concept en vormt een beslisdocument voor de betrokken partijen (waaronder de gemeente Stein). Op basis van de uitkomsten uit deze definitiefase, kan de fase 'ontwikkeling en realisatie' worden gestart.

Legionella preventie

In 2018 is een aanbestedingstraject opgestart. Tijdens dit traject is gezamenlijk geconcludeerd dat er rondom de aanbestedingsdocumenten onduidelijkheden ontstaan zijn en is besloten om de procedure in 2018 niet voort te zetten. De aanbestedingsdocumenten worden aangepast zodat ze kwalitatief volledig in orde zijn en het aanbestedingstraject wordt voortgezet in 2019.

Subdoelstelling II Jong en oud

Wat hebben we bereikt ?

Een samenleving waar sprake is van onderlinge verbondenheid voor inwoners in elke leeftijdsfase. Relaties tussen mensen, binnen het gezin, in familie-, buurt- of andere informele of gemeenschapsverbanden zijn van belang voor deze sociale cohesie en vormen een bron van sociaal kapitaal. Zorgen voor elkaar versterkt de individuele en collectieve vermogens in de samenleving; een zichzelf versterkend proces. Als overheid faciliteren we dit zonder taken over te nemen van onze inwoners met het oog op burgerkracht, zelfredzaamheid en eigen regie.

Iedereen krijgt de hulp die hij of zij nodig heeft waarbij integraal maatwerk mogelijk is. Wat de inwoners zelf kunnen of met hulp van hun omgeving is onderdeel van dit maatwerk. De toegang is laagdrempelig en herkenbaar. Voor jeugd is hulp bij spoedgevallen altijd bereikbaar. Er blijft intensief ingezet worden op eigen kracht en algemene voorzieningen om de kosten niet onnodig te laten stijgen. Voor de jeugdhulp wordt indien mogelijk meer ingezet op ambulante hulp en minder op zwaardere intramurale hulp.

In 2018 hebben intensieve contacten en afstemming met voor- en vroegschoolse voorzieningen, met basisscholen en met Scholengemeenschap Groenewald plaatsgevonden. Er is extra aandacht geweest voor gezondheid en beweging, ouderbetrokkenheid en professionalisering. Jongerenparticipatie is gestimuleerd en er is meer aandacht voor de jonge mantelzorger. Zelfredzaamheid en participatie wordt bevorderd, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving. Gezondheid, beweging, en zorgen voor elkaar zijn hierbij een belangrijk

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Experimenteerbudget Sociaal Domein
- Cliëntondersteuning
- Mantelzorg
- Samenwerking (gebiedsgericht werken)
- Peuteropvang en VVE
- Lokaal integraal jeugdbeleid
- Toekomst basisonderwijs kern Elsloo
- Toekomst basisonderwijs kern Stein
- Toekomst basisonderwijs kern Berg aan de Maas/Urmond
- GGD Zuid Limburg (Veilig Thuis)
- Armoedebestrijding bij kinderen
- Vrijwilligerswaarderingsactiviteit
- Taalakkoord
- Jeugdhulp
- Kindante
- Sociaal Medische Indicatie
- Schoolzwemmen
- Toegankelijkheid openbare ruimte

- Sociale Inclusie
- Huishoudelijke hulp en ondersteuning
- Tijdelijke huisvesting scholengemeenschap Groenewald
- Omnibuzz
- Onderwijs leerlingen Gastenhof
- Statushouders
- Aanpak verwarde personen
- Volwasseneneducatie

Experimenteerbudget Sociaal Domein

In 2018 is een experimenteerbudget beschikbaar gesteld binnen het sociaal domein. Met dit budget kan experimenteel en innovatief te werk gegaan worden en is er maatwerk geboden. Centraal hierbij staat het leveren van een maatschappelijke bijdrage, het verschuiven van de zorgvraag, minder regelgeving en samenwerking binnen het gehele sociale domein, zoals ook opgenomen in het beleidsplan Sociaal Domein 2018 - 2023. In 2018 is van dit budget gebruik gemaakt voor 7 inwoners en voor 6 projecten. De inzet varieert van het vergoeden van tandartskosten, het leveren van een bijdrage om scholen en verenigingen samen te laten werken, tot een bijdrage om te kunnen blijven zwemmen onder begeleiding van een fysiotherapeut voor inwoners met een chronische ziekte.

Clientondersteuning

In 2018 is ingezet op de positieversterking van onafhankelijke cliëntondersteuning in onze dorpsgerichte aanpak waarbij zelfredzaamheid en participatie van inwoners centraal heeft gestaan. De cliëntondersteuners van PIW en MEE maken deel uit van de dorpssteams met als doel om laagdrempelig toegankelijk te zijn voor inwoners en het gebied nog beter te leren kennen. Ook vroegtijdig signaleren en kunnen klankborden en afstemmen met andere professionals is een doel. Het aantal doorverwijzingen naar cliëntondersteuning vanuit de toegangsteams Wmo/Jeugd en Sociale Zaken is daardoor gestegen.

Ook zijn er in 2018 afspraken gemaakt met zowel PIW, MEE als het Steunpunt Mantelzorg Zuid over de bemensing van inloopspreekuren in Elsloo, Stein en Urmond. Doel is om inwoners in een eerder stadium te voorzien van advies en ondersteuning. Dit kan leiden tot extra vraag naar de inzet van cliëntondersteuning en het Steunpunt Mantelzorg Zuid.

Naast het aantal vragen is ook de complexiteit van de vragen toegenomen bij zowel PIW als MEE. Stichting MEE Zuid-Limburg heeft gedurende 2018 een aanvullende subsidie aangevraagd. Deze aanvullende subsidie is opgenomen in Berap I en toegekend. De verhoging van de subsidie is structureel opgenomen in de begroting van de volgende jaren.

Door het versterken van de leefomgeving, de eigen kracht van de burger en zijn netwerk, kan een (zwaarder) beroep op maatwerkvoorzieningen zoals ondersteuning zoveel mogelijk worden voorkomen. Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt dan ook gezien als een voorliggende voorziening.

Mantelzorg

In 2018 is de informatievoorziening aan mantelzorgers verbeterd. Mantelzorgers kunnen nu onder andere op de gemeentelijke website terecht voor informatie over mantelzorg en de Steinse regelingen voor mantelzorgers. Daarnaast zijn per kern gesprekken met mantelzorgers, de mantelzorgconsulent van het Steunpunt Mantelzorg Zuid en een beleidsmedewerker georganiseerd om te horen wat mantelzorgers bezig houdt. Verder zijn enkele activiteiten speciaal voor jonge mantelzorgers georganiseerd en zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd over mantelzorgvriendelijk werkgeverschap.

Samenwerking (gebiedsgericht werken)

De dorpssteams Sociaal Domein en de Village Deal (inzet maatwerkbudget) zijn in juni 2018 geëvalueerd. De uitkomsten zijn gedeeld met de raad in oktober 2018. N.a.v. de evaluatie is er

nadrukkelijk aandacht voor effectieve inzet van professionals, het leren kennen van de wijk en bekendheid van professionals voor wijkbewoners en het goed naleven van de AVG. Dit vraagt een wat andere opzet dan hoe de dorpentteams tot nu toe werkten. Hierover zijn we met betrokken partners in gesprek.

Het maatwerkbudget (zie ook het kopje experimenteerbudget sociaal domein) heeft geleid tot integrale afstemming tussen professionals, inwoners en betrokken vrijwilligers. De aanbevelingen uit de evaluatie van de inzet van het maatwerkbudget zijn meegenomen in het gezamenlijke evaluatierapport Dorpentteams-Village Deal.

Naar aanleiding van het evaluatierapport 'DOP gaat Door' (2017) is een proces gestart waarbij bewustwording van gebiedsgericht werken centraal staat; wat vraagt dit van ambtenaren, bestuur en raad? De ingekochte training gebiedsgericht werken binnen het sociaal domein en de aanvang van het Wijkactieprogramma Nieuwdorp zijn voorbeelden van concrete acties in 2018.

Peuteropvang en VVE

De organisaties die voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aanbieden hebben inmiddels voldaan aan de (aanvullende) eisen vanuit de Wet kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Concreet betekent dit dat alle pedagogisch medewerkers die VVE-gecertificeerd zijn voldoen aan het vereiste niveau wat betreft mondelinge taalvaardigheid en leesvaardigheid. Dit wordt ook wel het 3F-taalniveau genoemd.

Lokaal integraal jeugdbeleid

In 2018 is er een nog sterkere verbinding gemaakt tussen het lokaal integraal jeugdbeleid (LIJ) en de lokale educatieve agenda (LEA). Beide documenten versterken elkaar en beogen dezelfde doelen. Er is geïnvesteerd in professionalisering. Ouderbetrokkenheid staat bij scholen en voorschoolse voorzieningen hoog in het vaandel, de gemeente wil hier in 2019 nog meer aandacht aan geven vanuit haar faciliterende rol.

Toekomst basisonderwijs kern Elsloo

Per 1 augustus 2017 is de fusie tussen de 4 basisscholen in Elsloo geëffectueerd. Qua vastgoed is destijds besloten de leerlingen te huisvesten in 3 gebouwen. Uiteindelijk zal, als het leerlingenaantal het toelaat, ook het gebouw van de voormalige basisschool De Poolster aan de gemeente worden overgedragen. De raadsinformatiebrief (RIB) van 30 januari 2018 geeft per locatie aan welke verkeersmaatregelen zijn getroffen. Met ingang van het schooljaar 2018/2019 heeft de directie van het KC Aelse besloten groep 6 te "verhuizen" naar de locatie van de bovenbouw, gelegen aan de Bandkeramiekersstraat. In het kader van de verkeersveiligheid is, naar aanleiding van deze schoolorganisatorische wijziging, besloten een voetgangersoversteekplaats aan te leggen bij de beide ingangen van deze locatie (zie ook de RIB van 20 juni 2018). In de aanloop naar deze fusie heeft het schoolbestuur laten weten dat de voorkeur van beide kindpartners uitgaat naar een fysieke aanhaking bij de onderbouwlocatie. Stip op de horizon was 1 augustus 2018. In onze RIB van 19 juni 2018 treft u een nadere onderbouwing aan waarom dit voorlopig geen optie is.

Toekomst basisonderwijs kern Stein

In de raadsvergadering van 21 december 2017 is een motie aangenomen over het samenwerkingstraject tussen de basisscholen Kerensheide en De Maaskei. Met de raadsinformatiebrief (RIB) van 5 maart 2018 is het standpunt van het College van Bestuur (CvB) van Stichting Kindante hierover gedeeld. Eerder, middels de RIB van 8 februari 2018, is vermeld dat de medezeggenschapsraden van beide scholen hebben ingestemd met een onderzoek naar een mogelijke samenwerking. Ook het feit dat een eventuele samenwerking niet haalbaar is per 1 augustus 2018 is destijds gecommuniceerd. Na de zomervakantie zijn de verschillende werkgroepen van start gegaan, waaronder de werkgroep Vastgoed (zie ook de nieuwsbrief die op 29 juni 2018 is toegezonden). Vanuit onze verantwoordelijkheid op het terrein van de onderwijshuisvesting participeren wij in deze vastgoedwerkgroep. Deze werkgroep heeft medio november 2018 een enquête uitgezet onder de ouders/verzorgers. Dit om een beeld te krijgen hoe

de huisvesting wordt beoordeeld en wat de mogelijke impact hiervan is op de leerlingenstromen. Ook in relatie tot de ruimtelijke situatie bij "de triviant". Op 9 november 2018 is deze enquête middels een RIB aangekondigd, de enquête zelf is op 14 november 2018 toegezonden.

Haalbaarheidsstudie toekomstige onderwijshuisvesting Berg aan de Maas/Urmond

Met de raadsinformatiebrief (RIB) van 5 juni 2018 is het Plan van aanpak voor het vervolgtraject toegestuurd. Dit ter uitvoering van het door de raad op 30 november 2017 genomen besluit. Onder andere is destijds besloten de opdracht te geven om de aan het voorkeursscenario (Kindcentrum op 2 locaties) verbonden voorwaarden verder uit te werken. Tijdens de beeldvormende bijeenkomst op 5 september 2018 is door de RO groep een toelichting gegeven op de kaders voor deze vervolgfase. Een proces dat moet resulteren in een ontwikkelplan met een viertal peilers te weten: het samenwerkingsconcept, de ruimtelijke vertaling naar de gebouwen, de investeringsramingen en het afsprakenkader. In september 2018 is gestart met het interactieve gedeelte waarvoor alle direct betrokkenen zijn uitgenodigd. Ook de raad is uitgenodigd deze bijeenkomsten bij te wonen. Na iedere sessie heeft terugkoppeling plaatsgevonden middels het toezenden van de samenvattingen. Voor gedetailleerde informatie is verwezen naar de projectenpagina op de gemeentelijke website. Aanvankelijk was het de bedoeling in de laatste raadsvergadering van 2018 het eindrapport van deze vervolgstudie ter besluitvorming voor te leggen. Dit is niet haalbaar gebleken (zie ook de RIB d.d. 24 oktober 2018).

GGD Zuid Limburg (Veilig Thuis)

Meldingen die bij Veilig Thuis binnenkomen en vervolgens worden beoordeeld als 'niet acuut', worden door Veilig Thuis warm overgedragen aan het voorliggend veld ter verdere afhandeling. Begin 2018 is besloten om deze afhandeling van de niet-acute meldingen (meldingen van zorg) van Veilig Thuis af te laten handelen door Partners in Welzijn, i.p.v. door onze klantmanagers Wmo/Jeugd, vanwege de capaciteit en de specifieke expertise die dit vraagt. Sinds juni 2018 wordt dit zo uitgevoerd. Eind 2018 is dit geëvalueerd.

Op basis van de evaluatie zijn verdere afspraken gemaakt en kunnen de werkzaamheden door PiW voortgezet worden. Vooralsnog voor het jaar 2019, waarbij we aan het eind van het jaar opnieuw willen bezien of deze werkzaamheden het beste door PiW of door onze klantmanagers kunnen worden uitgevoerd.

Het aantal meldingen dat bij Veilig Thuis binnen kwam en dus ook dat werd doorgezet naar het voorliggend veld (PiW) is in 2018 sterk gestegen ten opzichte van 2017. De verwachting is dat deze stijging zich zal voortzetten, o.a. vanwege de aanscherping van de meldcode Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling.

Armoedebestrijding bij kinderen

In 2018 is het plan van aanpak financiële gezondheid opgesteld in samenwerking met diverse partners met kennis van mensen in armoede. Met dit plan zal in 2019 en 2020 gezamenlijk gewerkt worden aan de ondersteuning van inwoners die moeite hebben om rond te komen, met speciale aandacht voor de ondersteuning van kinderen die opgroeien in armoede. Verder is in 2018 gewerkt aan de bekendheid van bestaande voorzieningen bij de partners, zodat zij de doelgroep beter kunnen doorverwijzen naar aanvullende voorzieningen.

Vrijwilligerswaarderingsactiviteit

Op 26 februari 2018 heeft een vrijwilligerswaarderingsavond plaatsgevonden. Tijdens deze avond zijn tevens de sport- en cultuurprijzen uitgereikt. Het programma van deze avond is vooral door verenigingen uit de eigen gemeente ingevuld.

Taalakkoord

In 2017 hebben de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, samen met een groot aantal partners, het Taalakkoord ondertekend om laaggeletterdheid te bestrijden en bespreekbaar te maken. Begin 2018 is het Plan van aanpak vastgesteld, waarmee een formele basis voorhanden is voor de verdere uitwerking van dit Taalakkoord. Hierover is informatie verstrekt middels de raadsinformatiebrief (RIB) van 21 februari 2018. In diezelfde RIB is ook melding gemaakt van een eerste project, gesubsidieerd door de provincie Limburg, het zogenaamde Pop Up Digi LetterLoket.

Een rondreizend loket dat alle gemeenten aandoet. Belangstellenden kunnen hier informatie krijgen over wat de deelnemende organisaties voor hen kunnen betekenen in de aanpak van deze problematiek. Ook worden er wekelijks workshops georganiseerd. In de periode van 7 maart t/m 18 april 2018 stond het loket in de gemeente Stein (Buurtcentrum Nieuwdorp). In de periode april/juni 2019 is het loket opnieuw in de gemeente Stein waarna pas geëvalueerd kan worden wat het mogelijke effect hiervan is. De voorbereidingen hiervoor worden opgepakt, in samenspraak met De Domijnen en PIW.

Jeugdhulp

De voorbereidingen voor de inkoop van de jeugdhulp in 2018 voor Zuid-Limburg (incl. besluitvorming in de 18 gemeenten, aanbestedingen, het uitzetten van subsidie-tenders, het opstellen en sluiten van nieuwe contracten enz.) verliep volgens planning. Per 1 januari 2019 zijn wederom alle Zuid-Limburgse gemeenten aangesloten bij de centrumregeling Jeugdhulp Zuid-Limburg, voor wat betreft het basispakket, dit regelt de verwerving van de zware residentiële jeugdhulp. Wel hebben 4 Parkstad-gemeenten besloten de inkoop van de ambulante jeugdhulp (het gehele keuze-pakket) zelf te gaan organiseren. De gemeente Sittard-Geleen gaat het onderdeel 'dyslexie' zelf organiseren. Wij als gemeente Stein blijven, net als de overige ZL-gemeenten voor het totaalpakket aangesloten bij de centrumregeling.

Kindante

Conform de statuten van Stichting Kindante bent u geïnformeerd over de financiële stand van zaken bij het bevoegd gezag van de in onze gemeente gehuisveste openbare basisschool De Maaskei. Met de raadsinformatiebrief (RIB) van 16 mei 2018 is de begroting 2018 verstrekt. De resultaten van de jaarrekening 2017 zijn gedeeld middels de RIB van 31 oktober 2018. Aanvankelijk was het schoolbestuur van plan deze documenten toe te lichten tijdens een themabijeenkomst. Beide sessies zijn evenwel niet doorgegaan. Wel is de gelegenheid geboden inhoudelijke vragen te stellen. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

Sociaal Medische Indicatie

De beleidsregels omtrent sociaal medische indicatie (SMI) zijn in 2018 geëvalueerd en aangepast op basis van signalen van het team WMO-Jeugd. Het college van B&W heeft hierna in 2018 de hernieuwde beleidsregels vastgesteld. Professionals zijn geïnformeerd over de regeling en onze klantmanagers wijzen inwoners die in aanmerking kunnen komen voor een SMI-indicatie op de mogelijkheden. Hiermee kunnen we stellen dat SMI op dit moment goed is ingebed in Stein.

Schoolzwemmen

In 2018 is het structureel en meerjarig plan omtrent schoolzwemmen vastgesteld. In dit plan gaan alle kinderen in Stein van de klassen 3 t/m 8 gedurende 5 weken per jaar achter elkaar zwemmen. Daarnaast is er extra aandacht voor kinderen met een diploma die, vaak door te weinig zwemmen, toch niet helemaal zwemveilig geacht worden. Zij worden verwezen naar de zogenaamde "bijspijkergroep". Kinderen van statushouders krijgen extra aandacht in het plan omdat dit een risicovolle groep betreft.

Toegankelijkheid openbare ruimte

Voor 2018 was een bedrag van € 5.000 opgenomen voor toegankelijkheid in de openbare ruimte. Binnen dit budget zijn diverse trottoirverlagingen gerealiseerd waaronder trottoirverlagingen in de Omphaliusstraat te Stein.

In 2018 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de toegankelijkheid van de gemeentelijke accommodaties. Dit onderzoek is in samenwerking met het Sociale Inclusie Panel uitgevoerd. Begin 2019 zijn de resultaten bekend.

Sociale Inclusie

In het jaar 2018 is het Sociale Inclusie Panel gestart. In dit panel zitten ervaringsdeskundigen, VN-ambassadeurs en vertegenwoordigers van Stichting MEE en de Adviesraad Sociaal Domein. Verder nemen ook collega's van de teams Maatschappij en Accommodaties, Ruimte en Wmo/Jeugd deel aan dit panel. Dit panel heeft als doel om te komen tot een lokale inclusie agenda in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking. Het VN-Verdrag kent vele thema's. De eerste themabijeenkomsten zijn in 2018 georganiseerd met betrekking tot "Inclusief Onderwijs" en "Digitale Toegankelijkheid". Hiervoor zijn ook externen uitgenodigd. Wanneer alle themabijeenkomsten hebben plaatsgevonden, zal de lokale inclusie agenda gevormd worden die in de zomer van 2019 wordt gepresenteerd.

Huishoudelijke hulp en ondersteuning

In 2018 is door onderzoeksbureau HHM een objectief en lokaal gedragen normenkader ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek. Dit was noodzakelijk gezien de Centrale Raad van Beroep (CRvB) in 2016 een uitspraak heeft gedaan over de op dat moment toegepaste minutensystematiek in de gemeente Stein. Met de invoering van het nieuwe normenkader voldoet de gemeente Stein aan de rechtelijke uitspraak. Het nieuwe normenkader en het nieuwe beleid ten aanzien van huishoudelijke ondersteuning zijn in de beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning 2019 gemeente Stein geïntegreerd en worden in 2019 verder geïmplementeerd.

De aanpassing van het beleid huishoudelijke ondersteuning met bijpassend normenkader heeft tot gevolg dat de huidige contracten met de aanbieders in 2018 zijn aangepast, onder andere op basis van de Algemene Maatregel van Bestuur rondom de reële kostprijs. Hierbij is gebruik gemaakt van een factsheet van de VNG en brancheverenigingen Actiz en BTN.

Tijdelijke huisvesting scholengemeenschap Groenewald

Scholengemeenschap Groenewald heeft op dit moment de beschikking over 12 semipermanente lokalen. Daartoe heeft de raad op 5 juli 2012 (6 lokalen) en 25 juni 2013 (6 lokalen) besloten. Jaarlijks vindt met de directie van de school overleg plaats over de ontwikkeling van de leerlingenaantallen versus deze tijdelijke huisvesting. Uit het overleg op 26 maart 2018 is gebleken dat beduidend meer brugklassers zich hebben aangemeld voor het schooljaar 2018/2019 dan was verwacht. Een ontwikkeling waar niet alleen de school maar ook wij als gemeente trots op zijn. Zeker in een tijd van teruglopende leerlingenaantallen. Consequentie van dit alles was wel dat de huurperiode voor deze lokalen moest worden verlengd. De hiermee samenhangende financiële gevolgen zijn verwerkt in Berap 1, vastgesteld door de raad op 5 juli 2018. De lokalen op de begane grond zijn nu benodigd t/m het schooljaar 2021/2022. De verdiepingslokalen worden verwijderd na het schooljaar 2019/2020.

Omnibuzz

Een van de maatwerkvoorzieningen is het collectief vraagafhankelijk vervoer (CCV). Dit is als gemeente Stein met 30 Limburgse gemeenten belegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omnibuzz. Ook in 2018 heeft Omnibuzz zorggedragen voor het vervoer van inwoners met een mobiliteitsbeperking die in aanmerking komen voor een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarnaast zijn er diverse werkgroepen opgericht die in 2018 onderzoek hebben gedaan naar mogelijke instroom van verschillende vervoersvormen (jeugdvervoer, wmo-begeleiding vervoer en leerlingenvervoer) in de mobiliteitscentrale van Omnibuzz. In de loop van 2019 vindt hierover besluitvorming plaats.

Onderwijs leerlingen Gastenhof

"Een oud dossier dat opnieuw actueel wordt". Dit was de openingszin van het voorstel dat op 20 december 2018 door de raad is behandeld. Een voorstel naar aanleiding van het verzoek van de Stichting Alterius om te komen tot een nevenvestiging van de St. Jozefschool in de gemeente t.b.v. de Gastenhofleerlingen. Om de raad een goed beeld te geven van de problematiek van deze kinderen en de aanpak hiervan via het IZEO-programma, heeft op 4 december 2018 een werkbezoek plaatsgevonden. De raad heeft ingestemd met dit voorstel, wel met de kanttekening dat hier twee voorwaarden aan zijn verbonden (maximale capaciteit is 40 leerlingen/geen

gebouwelijke uitbreidingen op het terrein). Voorwaarden, die zijn ingebracht door omwonenden tijdens een buurtoverleg waarin dit verzoek is toegelicht. Uiteindelijk is het de Minister die groen licht moet geven voor deze nevenvestiging. Als deze aanvraag wordt gehonoreerd is deze nevenvestiging per 1 augustus 2019 een feit.

Statushouders

Vluchtelingenwerk verzorgt binnen de gemeente Stein "product 1 en 2" voor statushouders. Deze producten hebben betrekking op integratie/huisvesting en participatie. Nog steeds worden er verbeterlagen gemaakt in de samenwerking met Vluchtelingenwerk. Met name bij de integratie is er, naast de inzet van Vluchtelingenwerk, nog veel inzet vanuit team Sociale Zaken als het gaat om de realisatie van de taakstelling van nieuwkomers. Naast deze producten is Vluchtelingenwerk gestart met VIP-trajecten, waarbij statushouders stage hebben gelopen bij o.a. Jumbo supermarkten en hotel Van Der Valk om daarmee de kans op betaald werk te vergroten. Naast de verplichte inburgering moeten statushouders ook het participatieverklaringstraject doorlopen. Hierin wordt samen gewerkt met de gemeenten Sittard-Geleen en Beek, Vluchtelingenwerk en de GGD. De regie ligt bij de gemeenten. Statushouders die verplicht het participatieverklaringstraject hebben moeten volgen, zijn hier allen voor geslaagd. Ook is in 2018 een eerste aanzet gegeven voor overleggen op Zuid-Limburgse schaal voor het nieuwe Inburgeringsbeleid dat in 2020 zal ingaan.

Aanpak verwarde personen

In het door het college vastgestelde plan van aanpak zijn de bouwstenen opgenomen die door het aanjaagteam personen met verward gedrag zijn voorgesteld. Met de uitwerking van een aantal van deze bouwstenen zijn er op provinciaal niveau uitwerkingsafspraken gemaakt. Voor de Westelijke Mijnstreek betreft dit de volgende afspraken:

Time Out voorziening

Hier kunnen mensen worden opgevangen die zeer verward gedrag vertonen, maar die niet onmiddellijk een acuut gevaar voor zichzelf of anderen opleveren. De hiertoe bij ZonMw ingediende subsidieaanvraag is voor de pilotperiode van één jaar (01.08.2018 – 01.08.2019) toegekend. Het gaat om een viertal bedden in Zuid Limburg.

Crisiskaart

De Crisiskaart is een persoonlijk, opvouwbaar kaartje, dat past in een portemonnee. De Crisiskaart geeft aan wat omstanders en hulpverleners moeten doen of laten als iemand zich in een crisis bevindt. Ook voor de bekostiging hiervan is een subsidieverzoek bij ZonMw ingediend en gehonoreerd (ook voor één jaar, van 01.09.2018 - 01.09.2019).

De vervoersvoorziening

Indien een persoon met verward gedrag naar een opvang of naar de crisisdienst vervoerd dient te worden, gebeurt dit niet langer door de ambulancedienst of door de politie. Hiervoor is een specifieke vervoersdienst in het leven geroepen. Bekostiging van de nieuwe vervoersvoorziening vindt momenteel ook plaats via een ZonMw subsidie (voor één jaar, van 01.04.2018 – 01.04.2019).

Naast deze voorzieningen is ook al ingezet op informatieverrijking over de nieuwe Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGz) die in 2020 in zal gaan. De WvGGz gaat de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) vervangen. De nieuwe wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk.

Volwasseneneducatie

De ROC's Leeuwenborgh en Arcus College zijn een traject ingegaan met als doel te komen tot één ROC. Om te kunnen fuseren was goedkeuring van de Minister nodig. Teneinde deze fusieaanvraag meer kracht bij te kunnen zetten zijn alle stakeholders, waaronder de gemeente Stein, verzocht een manifest te ondertekenen. Als college hebben wij daartoe besloten. Met onze raadsinformatiebrief (RIB) van 6 juli 2018 hebben wij u hiervan in kennis gesteld. De minister is

met deze fusie akkoord gegaan (zie de RIB van 29 oktober 2018). Van dit besluit bent u, middels de RIB van 29 oktober 2018, op de hoogte gebracht. In de praktijk betekent dit dat de bestuurlijke fusie inmiddels is geëffectueerd en wel per 31 december 2018. De instellingsfusie daarentegen vindt plaats met ingang van 1 augustus 2019.

Subdoelstelling III Samenwerking

Wat hebben we bereikt ?

Het aantal werkgroepen dat actief is binnen de DOPsgewijze aanpak en het aantal inwoners dat actief betrokken is bij deze aanpak is in 2018 stabiel gebleven. In 2018 is ingezet op trainingen om zo effectiever te werken en actieve inwonersnetwerken te blijven stimuleren.

Rondom gezondheid is ingezet op het ombuigen en neutraliseren van de licht stijgende trend van overgewicht en obesitas. Meer bewegen en sporten voor burgers in alle leeftijdscategorieën is hierbij van belang. Gezondheid, sporten en bewegen kennen hiermee een nadrukkelijke samenhang met het sociaal domein en er is dan ook sprake van een integrale afstemming tussen deze onderwerpen.

Het inrichten van de openbare ruimte zodat deze uitnodigt tot (meer) bewegen is een uitdaging waar in 2018 aandacht voor is geweest zoals bij diverse speeltuinen.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Inzicht gezondheid / gezondheidsbeleid
- Sportbeleid
- Bibliotheekwerk
- Lokaal sociaal economische agenda
- Ondersteuning DOP projecten Eigen Kracht
- Muziekonderwijs

Inzicht gezondheid / gezondheidsbeleid

De 18 Zuid-Limburgse gemeenten werken samen om in te zetten op het achterlopen van gezondheidsachterstanden ten opzichte van de rest van Nederland. Hierbij is afgestapt van de drie programmalijnen (Gezonde jeugd, Gezonde wijk en Kwetsbare personen) die eerder opgesteld zijn. Geconstateerd is namelijk dat de trendbreuk die gerealiseerd moet worden, alleen te realiseren is door "focus en massa": concentreer op één hoofdthema (focus), en doe dat gezamenlijk (samen met de gemeenten, én met andere relevante partijen). We gaan ons richten op het hoofdthema jeugd (de eerste 1000 dagen, inclusief zwangerschap en de periode daarvóór, inclusief de ouders/opvoeders. Dat doen we als Zuid-Limburg samen met GGD, JGZ 0-4, Provincie, kinderopvang, onderwijs enz. Bovendien gaat dit een meerjarenprogramma worden. Een trendbreuk realiseer je niet op korte termijn.

Sportbeleid

Vanaf medio 2018 is extra personele capaciteit vrijgemaakt voor sportbeleid. In 2018 is de basis gelegd voor een nieuw beleidsplan en een uitvoeringsagenda op het gebied van sport en bewegen, welke in 2019 opgeleverd en geïmplementeerd worden.

Bij de uitvoering van het huidige sportbeleid is een belangrijke rol weggelegd voor de buurtsportcoaches. Zij organiseren sport- en beweegactiviteiten voor doelgroepen die hiertoe extra gestimuleerd moeten worden. In 2018 was deze extra ondersteuning met name gericht op jeugd en senioren.

Zoals elk jaar werd bij de jeugd de motorische fitheid gemonitord en bijgehouden via een leerlingvolgsysteem. Kinderen met een motorische beweegachterstand konden gebruik maken van Motorisch Remedial Teaching (MRT). Verder werden programma's aangeboden om een gezonde leefstijl te stimuleren en werden buitenschoolse beweegactiviteiten georganiseerd.

Voor senioren werd in 2018 opnieuw een fitheidstest georganiseerd, die hen inzicht gaf in hun fysieke fitheid. Zij kregen een persoonlijk beweegadvies en konden op een beweegmarkt kennis maken met het huidige beweegaanbod. Voor wie dit fysiek (nog) niet haalbaar was, werd een speciaal en laagdrempelig beweegprogramma opgestart. Daarnaast is in 2018 gestart met het HealthyLIFE, een project voor kwetsbare senioren (50+) met obesitas (BMI >30) of overgewicht (BMI 25-30) én een verhoogd risico op chronische aandoeningen. Deze gecombineerde leefstijlinterventie richt zich op bewegen, gedrag, voeding en positieve gezondheid, met als doel een actieve en gezonde leefstijl te bewerkstelligen en daarmee deelnemers zelfredzamer te maken. Dit project is opgestart in 2018 en krijgt een vervolg in 2019.

Bibliotheekwerk

Op 30 november 2017 heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel bibliotheekwerk 2018 e.v. De raad stemde in met één leeswinkel in Stein en informatie- en ontmoetingsplekken in Elsloo en Urmond. Deze zijn in het eerste kwartaal van 2018 gerealiseerd.

Lokaal sociaal-economische agenda

In 2018 is de regionale afstemming over de ontwikkelingen op de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt weer opgepakt. Een aantal ontwikkelingen, waaronder de inzet op Social Return on Investment, zijn op deze schaal in gang gezet. Lokale inspanningen zijn in afwachting van deze ontwikkelingen uitgesteld.

In het kader van mantelzorgvriendelijk werkgeverschap zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd over de noodzaak en aanvullende mogelijkheden binnen de eigen organisatie. Verder zijn diverse bedrijven in onze gemeente bezocht met wie onder andere het onderwerp arbeidsmarkt is besproken.

Ondersteuning DOP projecten Eigen Kracht

In 2018 is ruim bijna 90% van het beschikbaar Eigen kracht budget toegekend aan Eigen kracht projecten uit diverse dorpen. De aanvragen betroffen twee Gebiedsvisies (Urmond en Steskensstraat Stein), activiteiten als het Bridgefest in Berg, de informatieavond Samen Ouder in Elsloo, het Oktoberfest in Stein, de inrichting van het inlooppunt Punt 39 in Elsloo en een stimuleringsbijdrage voor het allochtone vrouwen centrum dat in het Buurtcentrum Nieuwdorp is gevestigd. Ook de exploitatie van het Buurtcentrum Nieuwdorp 2018 is uit het Eigen kracht budget voorgeschoten.

De dorpsbudgetten zijn meer naar rato van de inwonersaantallen verdeeld en leiden daarmee tot effectiever gebruik. Het aantal werkgroepen actief met het DOP blijft met ca. 40 stabiel. De voorbereidingen voor DOP Stein Centrum eind 2018 hebben geleid tot een goede start begin 2019. Dit, en in het algemeen de groei van burgerinitiatieven door de DOPsgewijze aanpak, kan naar de toekomst toe leiden tot een grotere vraag naar het dorpsbudget.

Een deel van het budget dat voor 2018 was gereserveerd voor de training/opleiding van ambtenaren en het versterken van de structuur is doorgeschoven naar 2019. Er ligt een scholingsaanbod voor training van de dorpen teams in gebiedsgericht werken dat in 2019 wordt gegeven. Het budget dat is vrijgemaakt voor materialen om initiatieven in de openbare ruimte te faciliteren, is met name besteed aan materiaal voor het ophalen van zwerfafval. Ook is het ingezet voor maatregelen uit de dorpschouwen die onder regie van de dorpen en met ondersteuning van de gemeente plaatsvinden.

Op initiatief van de gemeente hebben DOP-werkgroepen in 2018 onder ander actief meegedacht over het accommodatiebeleid, het verkeersarrangement Stein en een mogelijke bestemming van het leegstaande schoolgebouw in Meers.

De gemeente heeft eind 2018 onder andere capaciteit vrijgemaakt om het Wijkactieprogramma Nieuwdorp te ondersteunen. Dit is een pilot rondom integraal en gebiedsgericht werken waarin inwoners, Zaam Wonen en de gemeente Stein nauw samenwerken.

Muziekonderwijs

In 2018 heeft de Gemeente Sittard-Geleen aangekondigd de subsidie voor het muziekonderwijs en de cultuureducatie met ingang van 2020 over een periode van drie jaar af te bouwen tot nul. In 2018 heeft de gemeente Stein reeds oriënterende gesprekken gevoerd rondom dit onderwerp. In 2019 zal het muziekonderwijs en de cultuureducatie naar aanleiding hiervan geëvalueerd en indien noodzakelijk geherstructureerd worden.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkingsvorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
GGD Zuid Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Het bevorderen van de gezondheid van inwoners door het tegengaan en vroegtijdig signaleren van ziekten. Daarnaast geven van voorlichting over gezonde voeding en het stimuleren van mensen tot meer beweging.
Omnibuzz	Gemeenschappelijke regeling	Het zorgdragen voor het vervoer van klanten met een beperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast wordt de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking bevorderd.
Anti Discriminatievoorziening Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Het signaleren, voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Samenleving sociale vitale kernen (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	20.871	20.609	20.505
Baten	1.159	1.137	1.120
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-19.712	-19.472	-19.385
Toevoeging reserves	4.289	3.579	1.866
Onttrekking reserves	3.679	3.754	2.998
Gerealiseerd resultaat	-20.321	-19.297	-18.254

Programma 'Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving'

Inleiding

De gemeente Stein kenmerkt zich door een goede geografische ligging, woonkernen met cultuurhistorische waarden, het landschap en een hoog voorzieningenniveau. Stein biedt hiermee een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Deze kenmerken willen wij behouden en verder versterken. De belangrijkste onderwerpen in dit programma zijn:

- Omgevingsrecht
- Wonen
- Infrastructuur
- Openbare ruimte
- Stedelijk waterbeheer
- Groen
- Verkeer
- Afval
- Openbare orde en veiligheid (o.a. Veiligheidsregio en rampbestrijding)
- Participatie LED
- Duurzaamheid

Relatie met coalitieprogramma

Het coalitieakkoord 2016-2018 onderschrijft de kernwaarde uit de strategische toekomstvisie dat Stein een aantrekkelijke woon- en leefomgeving wil zijn. De subdoelstellingen in dit programma verbinden met name op de thema's Wonen, Ruimtelijk economische ontwikkelingen en Duurzaamheid de speerpunten uit het coalitieprogramma met ons ruimtelijk beleid. In het coalitieprogramma 2018-2022 "Kansrijk besturen" komen bovenstaande speerpunten terug.

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling:

"Stein investeert in een kwaliteit van wonen en voorzieningen"

Subdoelstelling I woonmilieus

"Stein stemt woonmilieus in de gemeente af op de toekomstige samenstelling van de bevolking"

Subdoelstelling II omgevingskwaliteit

"Stein versterkt haar omgevingskwaliteit, die bestaat uit groen, water, cultuurhistorie en de openbare ruimte"

Subdoelstelling III ontwikkeling Chemelotcampus/brainport 2020

"Stein haakt aan bij de verdere ontwikkeling van de Chemelotcampus als onderdeel van Brainport 2020 en wil de economische kansen die dit oplevert verzilveren"

Subdoelstelling IV voorzieningenniveau sturen op kwaliteit

"Stein gaat haar voorzieningenniveau sturen op kwaliteit en kwantiteit vanuit toekomstige behoefte, economisch en maatschappelijk draagvlak en regionaal aanbod"

Subdoelstelling V duurzaamheid

"Stein gaat verkennen hoe duurzame keuzes ruimtelijk en qua energiegebruik gemaakt kunnen worden"

Subdoelstelling I Woon/werkmilieu's

Wat hebben we bereikt ?

Overeenkomstig de ruimtelijke structuurvisie 2015 is gewerkt aan de afstemming van de woonmilieus op de toekomstige samenstelling van de bevolking door middel van:

- Aandacht voor duurzaamheid van nieuw en bestaand vastgoed;
- Flexibiliteit aan te brengen in functies en gebruiksmogelijkheden van nieuw en bestaand vastgoed;
- Aandacht voor gebruikskwaliteiten gedurende de levensloop van gebruikers; het realiseren van de juiste woning op de juiste locatie: focussen op de randvoorwaarden voor een hoogwaardig woonklimaat op die plaatsen waar goede condities voor een hoogwaardig woonklimaat op lange termijn aanwezig zijn;
- Combinaties van voorzieningen te stimuleren;
- Ontmoetingsplekken te stimuleren;
- Het verder vergroenen van de woonkernen;
- Het goed zwaluwstaarten van de ontwikkelingen op het ruimtelijke fysieke domein en het sociaal maatschappelijke domein waar wij een integrale gebiedsgerichte en DOPsgewijze aanpak een goed instrument voor achten.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Integraal woonwagengebeleid
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid
- Wonen/volkshuisvesting
- Omgevingswet
- Centrumplan
- Poort van Stein
- Herstructurering bedrijventerrein Kerensheide
- Stationsomgeving Beek-Elsloo
- Woningbouwlocatie Achter de Hegge
- Bestemmingsplan Businesspark Stein
- Bestemmingsplan buitengebied
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie
- Bramert Noord

Integraal woonwagengebeleid

Tijdens de raadsvergadering van 20 december 2018 heeft de Gemeenteraad kennis genomen van het evaluatierapport omtrent het Project Integraal Woonwagengebeleid 2017-2018. De raad realiseerde zich dat ondanks het welslagen van het project nog werk te verzetten is en onderschreef de aanbevelingen in de evaluatie. Op het voorstel van het college om het project met 2 jaar te verlengen, heeft de Raad dan ook unaniem ingestemd.

Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid

Het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid WM 2017 - 2018 Stein verliep op 31 december 2018. Zo ook de Kadernota Integrale Veiligheid WM 2015 - 2018.

Om een nieuw Uitvoeringsplan te kunnen opstellen, is het noodzakelijk dat eerst een nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid wordt vastgesteld, aangezien het Uitvoeringsplan daaruit voortvloeit.. De nieuwe Kadernota 2019-2022 is inmiddels vastgesteld.

Wonen/volkshuisvesting

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg:

Middels de vastgestelde Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg varen de 18 gemeenten in Zuid-Limburg een gezamenlijke koers op het gebied van wonen en woningvoorraadontwikkelingen. In 2018 is verder uitvoering gegeven aan deze structuurvisie. Zo zijn er uniforme uitvoeringsregels vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders inzake bedrijfswoningen, tiny houses en tijdelijke woningen. In 2018 zijn tevens de leegstandcijfers in regionaal verband

geactualiseerd. Hieruit blijkt nog steeds het lage percentage leegstaande woningen in onze gemeente.

Lokale Woonvisie:

De speerpunten zoals aangegeven in de huidige woonvisie (jaartal vaststelling noemen) waren in 2018 nog actueel. In 2018 zijn echter de voorbereidingen gestart voor het opstellen van een (regionale) transformatievisie. Deze wordt in 2019 vastgesteld. Deze transformatievisie leidt mogelijk tot een (beperkte) bijstelling van de huidige woonvisie.

Prestatieafspraken:

In 2018 zijn er nieuwe regionale meerjaren kaderafspraken gemaakt met corporaties en huurdersorganisaties en zijn deze voor 2019 vertaald in een regionale en lokale jaarschijf. Hierover bent u middels onze brief van 14 december 2018 geïnformeerd.

Startersleningen:

In 2018 heeft de gemeente Stein 12 jongeren gefaciliteerd bij de aankoop van hun eerste woning middels het verstrekken van een starterslening. In de Raadsvergadering van december 2018 heeft Uw Raad een nieuwe verordening Startersleningen gemeente Stein 2019 vastgesteld. Conform het gestelde in de verordening wordt het restantbudget ad € 95.000 doorgeschoven naar 2019.

Jongerenhuisvesting:

De privacywetgeving vormt een belemmering voor het persoonlijk aanschrijven van de jongeren (bv. middels ludieke verjaardagskaart) om zich tijdig in te schrijven bij woningcorporaties. Er is daarom in 2018 gestart met de voorbereidingen voor een kortlopende algemene campagne richting de volledige doelgroep die in 2019 zal plaatsvinden. Jongeren worden wel betrokken bij de woonprojecten voor deze doelgroep, te weten: Meerdel Elsloo en Beatrixplein Berg aan de Maas. Ook het project 'Herbestemming Elckerlyc Elsloo' dat eveneens kansen biedt voor jongeren is in 2018 verder uitgewerkt.

Overig:

In 2018 is er een enquête uitgezet onder de particuliere woningverhuurders. De resultaten hiervan worden op korte termijn verwacht.

Ook is gestart met een onderzoek wonen-zorg voor het centrum van Stein waaraan ook Zaam Wonen, Wonen Limburg en Vivantes deelnemen. Resultaten worden in 2019 verwacht.

Omgevingswet

In 2018 zijn de werkzaamheden met betrekking tot de implementatie van de Omgevingswet conform het plan van aanpak uit 2017 voortgezet. Daarnaast is gestart met de herijking van het plan van aanpak naar aanleiding van een uitgevoerde impactanalyse en is een nieuwe projectorganisatie opgezet conform de aanbevelingen van projectmatig werken bij majeure projecten.

Binnen de regio Westelijke Mijnstreek is samengewerkt aan de Pilot Omgevingswet Chemelot. Hierbij is met alle stakeholders gekeken naar de invloed van de nieuwe wet-en regelgeving op het industriecomplex Chemelot en de omgeving.

In de BERAP-1 is € 50.000 geraamd voor deelname aan een vervolgpilot Omgevingsplan Chemelot. In samenwerking met de provincie Limburg, de gemeenten Sittard-Geleen en Beek en Chemelot wordt een omgevingsplanregeling gemaakt voor Chemelot, alsmede een set regels voor het invloedsgebied van Chemelot. Voor onze gemeente maken de haven en de Iazi onderdeel uit van de Chemelot site. Deze pilot is niet conform de oorspronkelijke planning gestart in 2018, maar gaat met alle betrokken partners van start in 2019.

Centrumplan

De subsidie aanvraag voor fase 3 Centrumplan (kwaliteitsverbetering openbare ruimte en omgeving Centrumplan) wordt door de Provincie in behandeling genomen na de definitieve beschikking van fase 1 en 2. Dit is niet meer gelukt in 2018 en schuift derhalve door naar 2019.

Het bestemmingsplan Centrumplan (daar waar realiteit en bestemmingsplan nog niet overeenkwamen) is herzien en gewijzigd. Daarmee strookt nu de realiteit met het planologisch regime. Het ontwerp bestemmingsplan heeft in 2018 ter inzage gelegen. tegen het bestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. Naar aanleiding van de evaluatie(s) van het Centrumplan zijn reeds enkele zaken in de openbare ruimte aangepast. Maatregelen met een grotere (verkeerskundige) impact volgen in 2019 en later.

Poort van Stein

In maart 2018 is het Ibis hotel geopend. Eind 2018 is daarnaast gestart met de aanleg van een deel van de openbare ruimte waarmee de zogeheten Groene ring rond Stein wordt afgerond. Hiermee is fase 1 van het project Poort van Stein voltooid. Doordat een belangrijke partij (exploitant bioscoop) tussentijds is afgehaakt, is met de projectontwikkelaar verder verkend welke functies verder mogelijk zijn binnen het leisure concept. Hierdoor is gewacht met het in procedure brengen van een bestemmingsplan.

Herstructurering bedrijventerrein Kerensheide

De herstructureringsopgaven voor het bedrijventerrein zijn vastgelegd in het masterplan 'Herstructurering bedrijventerrein Kerensheide'. Het tempo van deze opgave wordt met name bepaald door de ontwikkeling van de Poort van Stein. Dit project is al eerder in deze Jaarrekening toegelicht. Doordat in de periode na vaststelling van het masterplan de herstructureringsopgave is veranderd, is besloten om samen met de ondernemers een geactualiseerd op te stellen.

Stationsomgeving Beek-Elsloo

In 2018 is verder gewerkt aan het definitief Ontwerp (DO) van het stationsgebied. Daarbij is ook het ontwerp voor de overweg en de aanhaking op de directe omgeving (infrastructureel) meegenomen en afgestemd. Besluitvorming over het DO en de verdere uitwerking van het bestek en de aanbesteding volgt in 2019.

Woningbouwlocatie Achter de Hegge

In 2018 is de vergunningprocedure voor de bouw van zes woningen op de locatie Achter de Hegge / Stegerweg in Berg aan de Maas succesvol afgerond. In december 2018 zijn de huidige bewoners verhuisd naar een zogenoemde wisselwoning waar zij tijdelijk verblijven. Wonen Limburg is als eigenaar van de woningen gestart met de voorbereidingen voor de sloopwerkzaamheden.

Voor de ontwikkeling van de woningen heeft de raad een bouwgrondexploitatie vastgesteld. Om het project financieel haalbaar te maken is tevens een subsidie bij de provincie Limburg aangevraagd. De provincie heeft toegezegd deze subsidie toe te kennen. De formele beschikking krijgen we naar verwachting begin 2019.

Bestemmingsplan Businesspark Stein

In 2018 is een start gemaakt met het opstellen van het bestemmingsplan Business Park Stein 2018.

Daardoor wordt het geldende bestemmingsplan, dat uit 2009 dateert, geactualiseerd en gedigitaliseerd. Ook worden afwijkingen en ontwikkelingen, die tussentijds hebben plaatsgevonden, ingepast. Instanties en organisaties die mogelijk een belang hebben bij het plan zijn in de gelegenheid gesteld te reageren op het voorontwerp-plan. De ingekomen reacties zijn daarin verwerkt. Daarna is het plan in ontwerp, voor een ieder ter inzage gelegd. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Vaststelling van het bestemmingsplan is in 2019 voorzien.

Bestemmingsplan buitengebied

Het vigerende bestemmingsplan voor het Buitengebied is in december 2010 vastgesteld en daarmee niet meer actueel. Eind 2018 is daarom gestart met de voorbereidingen ten behoeve van de actualisatie van het bestemmingsplan. gelet op de omvang van het plan is de vaststelling in het eerste kwartaal van 2020 voorzien.

Structuurvisie Ruimtelijke Economie

In 2018 is gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg. Tevens is een voorbereidingsbesluit genomen op basis van deze structuurvisie om ongewenste supermarktontwikkelingen in de gemeente tegen te gaan.

Bramert Noord

Naast een woonbehoefte onderzoek en een juridisch-financieel haalbaarheidsonderzoek heeft een ruimtelijke studie plaatsgevonden naar de mogelijke ontwikkeling van 50 woningen in het gebied Bramert Noord. Deze studie is in december in de beeldvormende vergadering gepresenteerd. De studie bevat diverse ruimtelijke varianten en geeft inzicht in relevante aspecten die bepalen hoe de verdere ontwikkeling gestuurd kan worden. Aan de hand hiervan wordt in 2019 een voorkeursmodel en risicoanalyse verder uitgewerkt.

Subdoelstelling II Omgevingskwaliteit

Wat hebben we bereikt ?

Door te investeren in groen, water, openbare ruimte en cultuurhistorie versterkt Stein haar omgevingskwaliteit.

Deze verbetering van de omgevingskwaliteit wordt concreet vertaald door:

- De groene verbindingen zoals vastgelegd in de regiovisie Westelijke Mijnstreek te voltooien;
- De beleving van Stein als gemeente aan het water (Maas en Julianakanaal) te verbeteren en de toeristische recreatieve potenties beter te benutten;
- De cultuurhistorische waarden van de verschillende kernen beter te benutten en te verbinden met toerisme en recreatie in onze gemeente;
- Te blijven investeren in het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Afvalinzameling
- Wetsvoorstel private kwaliteitsborging
- KLUS project
- Experimenteerbudget CPO traject
- BOR plan incl. groenbeheersplan
- Reconstructie riolen
- Wegen en verkeer
- Groen
- Stedelijk water en riolering
- Actualisatie wegbeheersplan
- Veiligheidsregio
- Camerabewaking
- Planschade
- Project Raadhuisstraat - Julianastraat
- Verkeersarrangement kern Stein
- Vervangen boogbrug Veestraat
- Fietspad Meers-Stein

Afvalinzameling

In het kader van de 100% kostendekking van het afvalcompartiment is bij de jaarrekening 2018 € 274.000 aan de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing onttrokken. In de bijgestelde begroting 2018 is rekening gehouden met een onttrekking van € 339.000. Het feit dat in 2018 € 65.000 minder aan de egaliseringsreserve is onttrokken dan begroot wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- lagere netto lasten afvalinzameling en -verwerking (€ 13.000 voordelig);
- lagere lasten zwerfvuil (€ 36.000 voordelig);

- hogere netto lasten milieupark (€ 32.000 nadelig);
- lagere kosten beleid en beheer (€ 20.000 voordelig)
- hogere opbrengst afvalstoffenheffingen (€ 18.000 voordelig);

Wetsvoorstel private kwaliteitsborging

Het wetsvoorstel is een politiek heet hangijzer geworden waarbij er door verschillende actoren in de bouwwereld stevige kritiek is geleverd. Zo vrezen gemeenten dat indien het toezicht op de bouwkwaliteit wordt geprivatiseerd, het toezicht zal verslechteren. Daarnaast waren er ook de nodige problemen bij verschillende pilotprojecten, waaronder een pilotproject in Den Haag. Belangenbehartigers van bouwbedrijven, zoals Bouwend Nederland, hebben nog stevig kritiek op het feit dat het nieuwe wetsvoorstel een verhoogde aansprakelijkheid voor bouwgebreken oplevert zelfs als zij zakendoen met zakelijke (professionele) opdrachtgevers.

De Eerste Kamer heeft derhalve besloten niet te stemmen over de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. De Eerste Kamer wil het ingelaste dertigleden debat in de Tweede Kamer afwachten. Dit debat kan echter nog lang op zich laten wachten. Kortom het zal nog wel even gaan duren voordat het wetsvoorstel uiteindelijk wederom zal worden behandeld en er consensus is in beide Kamers voordat het wetsvoorstel daadwerkelijk wordt aangenomen.

KLUS project

De adaptatie van KLUS (KrottenLijst UitvoeringsStrategie), waarbij het met name gaat om de benodigde ambtelijke (handavings-)capaciteit, is eerst in Westelijk Mijnstreek verband onderzocht. Omdat de andere gemeenten geen interesse hadden wordt nu bekeken wat er lokaal mogelijk is. Met name de resultaten van het project Erfgoed Stein (aanwijzen gemeentelijke monumenten) vormen een goede basis om te komen tot een eerste selectie van waardevolle panden die in slechte staat van onderhoud zijn. Daarom is tot op heden geen gebruik gemaakt van het beschikbaar gestelde budget.

Experimenteerbudget CPO traject

In 2018 zijn voor de CPO-projecten Meerdel en Beatrixplein projectvoorstellen opgesteld en geaccordeerd door ons college. Deze projecten bevinden zich nu in de haalbaarheidsfase waarbij naast het opstellen van een exploitatieopzet ook concreet geïnteresseerden worden geïnventariseerd middels het organiseren van bijeenkomsten.

BOR plan incl. groenbeheersplan

Met het beheerplan Beheer Openbare Ruimte kan onderhoud in de openbare ruimte planmatig worden uitgevoerd. Het beheerplan is een belangrijk hulpmiddel om het gewenste onderhoudniveau van de openbare ruimte te bereiken/te behouden. Het beheersplan beschrijft de inrichtingsmaatregelen, beheersmaatregelen en beleidsmaatregelen die nodig zijn om er voor te zorgen dat het onderhoudniveau duurzaam gerealiseerd worden. Er wordt aangegeven wie welke rol heeft in het onderhoud zowel binnen de gemeentelijke organisatie als ook bij andere partijen. 2018 is gebruikt om het groenbeheerplan op te stellen.

Reconstructie riolen

In het kader van de 100% kostendekking van het rioolcompartiment is in de jaarrekening 2018 voor € 170.000 beschikt over de rioolvoorziening. In de bijgestelde begroting 2018 is rekening gehouden met een beschikking van € 369.000 over deze voorziening. Het feit dat in de jaarrekening 2018 voor € 199.000 minder over de voorziening is beschikt wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- hogere opbrengst rioolheffing (€ 20.000 voordelig);
- lagere lasten calamiteitenbestrijding en onderhoud (€ 69.000 voordelig);
- minder lasten afkoppelen (€ 50.000 voordelig);
- lagere toerekening kapitaallasten en overhead (€ 48.000 voordelig);

In 2018 is gewerkt aan een kostendekkingsplan met als doel om de inkomsten te vergroten zodat de steeds toenemende kosten worden gedekt. In juni 2018 heeft de Raad hierover een besluit genomen.

Het onderhoudsbudget is in 2018 verhoogd om structureel onderhoud, calamiteitenbestrijding en om de noodzakelijke inhaalslag van de reparaties van riolen voor een deel te kunnen uitvoeren. Een groot deel van de riolen in Elsloo is geïnspecteerd en gereinigd. Na het beoordelen van de schadebeelden (en van de voorgaande jaren verkregen inspectieresultaten van Elsloo) heeft een prioritering van de schadebeelden plaatsgevonden. Reparatie van een deel hiervan is in 2018 uitgevoerd. In 2019 worden de overige schades verholpen.

Wegen en verkeer

In 2018 is de reconstructie van de wegen Nieuwe Postbaan, Heidekampweg en de rotonde ACL voorbereid. Het doel is om de wegen qua inrichting en belastbaarheid geschikt te maken voor toekomstige ontwikkelingen. Hierbij moet worden gedacht aan de toename van het vrachtverkeer tussen het Chemelotterrein en de haven, de stimulering van de bedrijvigheid in de haven en de gebiedsvisie. De start van de uitvoering is in 2019 voorzien en loopt door tot het voorjaar van 2020. De 1e fase van de reconstructie van de Mauritsweg is in 2018 afgerond.

In samenwerking met de werkgroep Verkeer & Veiligheid van het DOP Elsloo is gestart met het Verkeersarrangement Elsloo. Met de inbreng van bewoners zijn oplossingen voor ingebrachte knelpunten bedacht. Voor wat betreft de lange termijn maatregelen is in de planning prioriteit gegeven aan de herinrichting van de Stationsstraat en de rotonde Steinderweg. De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2018 afgerond. Daarnaast is het verkeersarrangement voor de kern Stein eind 2018 afgerond.

Om de verkeersafwikkeling op het bedrijventerrein BPS in met name de spits te verbeteren is onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen. In 2018 zijn mogelijke oplossingsrichtingen met de overige stakeholders gedeeld.

Groen

De groenvisie gemeente Stein geeft een integrale visie voor de lange termijn op de ontwikkeling van het openbaar groen, zowel voor het groen van de verschillende kernen als voor het groen in het buitengebied. De visie is een stimulerend document dat de basis legt voor toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en keuzes voor het groen. Voor de uitvoering van het groenbeleidsplan is in de meerjarenbegroting 2018-2021 structureel € 50.000 opgenomen. Om de hiervoor in aanmerking komende projecten grootschaliger aan te kunnen pakken is in de Slotwijziging 2018 besloten om met ingang van 2019 een tweejaarlijks budget van € 100.000 in de (meerjaren)begroting op te nemen. Het jaarbudget 2018 van € 50.000 is hiertoe al doorgeschoven naar 2019. De herprioritering van de jaarbudgetten van 2020 en volgende jaren wordt in de 1e bestuursrapportage 2019 geëffectueerd.

Stedelijk water en riolering

Algemeen

In het beleidsplan afvalwater heeft de gemeente uitgesproken om zo veel mogelijk doelmatig en duurzaam om te gaan met het verwerken van afvalwater en hemelwater. In 2018 is hier invulling aan gegeven door het renoveren van bestaande riolering en het afkoppelen van hemelwater binnen de GGA's Urmond, Maasband en de Julianastraat/Raadhuisstraat. Ook bij nieuwe realisatieplannen zoals de Poort van Stein en grootschalige wegconstructies zoals de Mauritsweg is hierop ingezet. Het onderhouden, repareren en renoveren van de rioleringsonderdelen is projectgericht opgepakt. Binnen het samenwerkingsverband Westelijke Mijnstreek zijn onderzoeken gecontinueerd en opgestart zoals het databeheer, opstellen van een meetplan, optimalisatie van het basisrioleringsplan en de klimaatstresstest. Hiermee wordt meer inzicht verkregen in de werking van het afvalwater systeem.

Afkoppelen Maasband

In het waterplan en het gemeentelijk rioleringsplan is het rioolstelsel in de kern Maasband opgenomen als afkoppellocatie waardoor hemelwater niet meer verpompt hoeft te worden naar de RWZI. Het project Afkoppelen Maasband is afgestemd op de werkzaamheden van het Grensmaasproject en met de nutsbedrijven. Het ontwerp is in nauwe samenwerking met de DOP Maasband opgesteld. In 2017 is aanpassing van het budget en bijstelling van de planning noodzakelijk gebleken.

De uitvoeringsomstandigheden in Maasband zijn complex. De nutsbedrijven konden in 2017 pas starten na het ophogen van de kade en de aanleg van de riolen kon pas starten na sanering van de nutsvoorzieningen. Daarom kon er slechts een klein gedeelte in 2017 gerealiseerd worden. In geheel 2018 zijn er werkzaamheden binnen Maasband uitgevoerd en is tevens de centrale parkeerplaats gerealiseerd. Omdat in het winterseizoen de groenvoorzieningen pas aangebracht konden heeft in december 2018 de oplevering van het werk plaatsgevonden. In 2019 dienen er nog enkele afrondende werkzaamheden uitgevoerd te worden zoals het verleggen van een kabel, aanleg verlichting en afkoppelen van enkel panden.

Actualisatie wegbeheersplan

Om de 2 jaar wordt het beheerplan wegen geactualiseerd en wordt een doorkijk gegeven voor 15 jaren. Na beëindiging van het groot onderhoud 2017 zijn alle wegen in Stein geïnspecteerd. De financiële gevolgen van de inspectie zijn via berap1-2018 verwerkt. Bij wegen is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Veiligheidsregio

Kostenverdeelsleutel Brandweer

Bij de regionalisering van de Brandweer Zuid-Limburg in 2009 is afgesproken om uiterlijk in 2013 de regionalisering te evalueren en op basis daarvan tot eventuele bijstelling te komen. Een evaluatie van 'het effect van de toepassing van de kostenverdeelsleutel' werd daarbij expliciet benoemd. Eind 2017 is deze afspraak geëffectueerd door het instellen van een bestuurlijke begeleidingscommissie kostenverdeelsleutel en een ambtelijke werkgroep. Uit dit proces zijn een aantal varianten van een toekomstbestendige kostenverdeelsleutel ontstaan. Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio heeft in 2018 een richtinggevende voorkeur uitgesproken. In 2019 worden de gemeenteraden geconsulteerd.

Doorontwikkeling brandweezorg

De afgelopen periode is duidelijk geworden dat de brandweezorg in Zuid-Limburg om intensieve aandacht vraagt. De balans tussen het gewenste niveau aan brandweezorg en de beschikbare middelen is aan herijking toe. De jaarrekening 2017 van het programma brandweezorg van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is afgesloten met een exploitatietekort en in de begrotingen van 2018 en 2019 is een pakket aan ombuigingsmaatregelen verwerkt om tot een sluitende exploitatie te komen. In het afgelopen voorjaar zijn deze stukken aangeboden aan en besproken in het kader van het zienswijzetraject met de gemeenteraden.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio heeft besloten de noodzakelijke doorontwikkeling van het programma brandweezorg te verankeren in de begroting 2020-2023. De inzet is erop gericht om adequate brandweezorg te kunnen blijven leveren en daarvoor dient een aantal voorwaarden op het vlak van samenwerking, versterking informatiepositie, vakmanschap, vitaal personeel en behoud vrijwilligheid te worden ingevuld. Op deze terreinen is namelijk sprake van gewijzigde omstandigheden die vragen om een aanpak. Het programma brandweezorg heeft zich gecommitteerd om 2018 en 2019 uit de reserves te dekken en alternatieven/keuzes voor te leggen voor de begroting 2020. Een eerste prognose is afgegeven en becijferd op € 3 miljoen.

Camerabewaking

De overlast rondom het winkelcentrum in Stein is de afgelopen periode gemonitord door de inzet van onze mobiele camera. Uit gesprekken met omwonende, winkeliersvereniging en de eigenaar van het winkelcentrum enerzijds en het aantal meldingen/klachten ontvangen door de politie en de rapportages van de BOA's anderzijds is gebleken dat de overlast als zodanig nagenoeg niet meer bestaat.

Planschade

Op grond van artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) hebben burgemeester en wethouders een tegemoetkoming van €31.265 toegekend aan degene die schade lijdt als gevolg van een planologische nadelige wijziging (planschade). Hiervoor heeft in 2018 een eenmalige aanpassing van het budget plaatsgevonden.

Project Raadhuisstraat-Julianastraat

Het project is in 2018 afgerond. Het doel van het project was het verhogen van de verkeersveiligheid door aanpassing van de inrichting van de betreffende wegen. Uit recente snelheidsmetingen blijkt dat de snelheden lager liggen dan in de oude situatie. Ze voldoen daarmee aan de in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) gestelde eisen. Het project mag dan ook als geslaagd worden beschouwd.

Financiële afwikkeling

Door de vertraagde en gewijzigde uitvoering van brug Urmond door Rijkswaterstaat (RWS) kon het project niet in 2017 worden afgerond. Als gevolg van deze samenhang is bij het project sprake van meerkosten doordat vrachtwagens boven de 30 ton niet van brug Urmond gebruik kunnen maken. De extra kosten bedragen ca. € 100.000. Dit budget is in berap 1, 2018 op het project bij geraamd. De extra kosten zijn als claim neergelegd bij Rijkswaterstaat. Deze claim is nog niet erkend of afgewezen door Rijkswaterstaat.

Verkeersarrangement kern Stein

Op 18 juni 2018 heeft een eerste plenaire sessie plaatsgevonden betreffende het "Verkeersarrangement Stein". Circa 150 bewoners, ondernemers en overige belanghebbenden hebben deze eerste sessie bijgewoond en ruim 200 meldingen gemaakt over diverse verkeersaspecten in de kern Stein. Circa 60 bewoners hebben zich tijdens deze sessie aangemeld om deel te nemen in de werkgroepen.

Aan de hand van de meldingen is Stein opgesplitst in vier werkgroepen/wijken; werkgroep Kerensheide, Nieuwdorp, Centrum en Oud-Stein. In juli heeft een eerste werksessie, per werkgroep, plaatsgevonden en september 2018 de tweede werksessie.

De input van de plenaire sessie en de resultaten van deze acht werksessies heeft geresulteerd in de eindrapportage Verkeersarrangement Stein welke op 16 november 2018 is gepresenteerd aan de bewoners en op woensdag 12 december 2018 in de beeldvormende bijeenkomst.

Vervangen boogbrug Veestraat

Voor het vervangen van de boogbrug aan de Veestraat te Urmond was in de begroting een investeringsbedrag van 1.5 mln opgenomen. Dat bedrag was gebaseerd op berekeningen in verouderde rapporten waarin het vervangen van de brug is onderzocht. Uit een geactualiseerd ontwerp bleek dat de kosten van de aanleg van de brug circa 2.43 mln bedragen. Dat tekort is via de bestuursrapportage bijgeraamd. De sloop van de brug is in verband met een langere voorbereidingstijd (met name afstemming met Chemelot) vertraagd.

Fietspad Meers-Stein

De voorbereiding voor de aanleg van het fietspad zijn in 2018 afgerond. Via Berap I zijn additionele financiële middelen beschikbaar gesteld. De uitvoering is voorzien in 2019.

Subdoelstelling III Ontwikkeling Chemelotcampus/brainport 2020

Wat hebben we bereikt ?

Gemeente Stein wil de kansen benutten (werkgelegenheid, voorzieningen, bezoekers, nieuwe inwoners) die de verdere ontwikkeling van Chemelotcampus oplevert. Inmiddels ligt er de visie Chemelot 2025. Het doel van deze integrale gebiedsvisie Chemelot e.o. is om de groeikansen rond het cluster Chemelot en de Chemelot campus nog beter te benutten (de kennis-as) in balans met de leefbaarheid, mobiliteit en andere economische/ruimtelijke functies in de omgeving (quality of life). Wij blijven alert op de kansen maar ook potentiële bedreigingen die deze visie biedt.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Versterking kansen Chemelotcampus

Versterking kansen Chemelotcampus

De Chemelot Campus is een belangrijke troef voor economisch ambities in de regio Zuid-Limburg en de gemeente Stein. De campus heeft de ambitie om te groeien waardoor de komende jaren een groei van kenniswerkers zal plaatsvinden. De focus ligt daarbij op het aantrekken van de bèta-kenniswerker. Hierbij wordt vaak gewezen op het multiplier effect, iedere hoogopgeleide kenniswerker heeft een aantal banen op een lager niveau in zijn kielzog.

Tal van factoren spelen een rol bij de keuze van kenniswerkers om zich ergens te vestigen. Daarbij gaat het om de baan, het salaris maar ook om een goed woon- en leefklimaat om op deze manier de kenniswerker te behouden. In de Woonvisie van de gemeente Stein is het verzilveren van kansen van de campus middels het aantrekken en behouden van kenniswerkers opgenomen. Ook in 2018 hebben we hier aandacht aan besteed.

Daarnaast heeft Stein in 2018 een bestuurzetel gekregen in Economische Samenwerking Zuid-Limburg, de opvolger van Limbug Economic Development. De portefeuillehouder economie maakt onderdeel uit van het bestuur. Daarbij wordt o.a. gekeken naar de kansen voor het MKB om aan te sluiten bij de ontwikkelingen op de campus.

Subdoelstelling IV Voorzieningenniveau sturen op kwaliteit

Wat hebben we bereikt ?

Deze subdoelstelling komt in meerdere of mindere mate ook voor in de overige programma's. Deze subdoelstelling wordt door de voorliggende begroting ingevuld. Hier ligt een nauwe relatie met subdoelstelling III van dit programma.

Subdoelstelling V Duurzaamheid

Wat hebben we bereikt ?

De gemeente wil de komende jaren een impuls geven aan duurzame ontwikkelingen. De basis voor het thema duurzaamheid is in de ruimtelijke structuurvisie gelegd en vormt hiermee het uitvoeringsprogramma voor de komende jaren. De voornaamste maatregelen in 2018 zijn:

- Duurzaamheidslening voor zonnepanelen
- Groene Net
- Vervolg pilot verduurzaming van gemeentelijke accommodatie(s)

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Duurzaamheid
- Strategische visie
- Regionale uitvoeringsdienst
- Geluidswerende maatregelen spoor Elsloo

Duurzaamheid

In 2018 is een duurzaamheidslening geïntroduceerd waarmee Steinse burgers de aanschaf van zonnepanelen kunnen financieren. Daarnaast is verder gewerkt aan de businesscase om ook gebieden in de gemeente Stein te laten aansluiten op het Groene Net.

Strategische visie

In 2018 is de strategische toekomstvisie geactualiseerd. Dit proces bestond uit het opstellen van een trendverkenning. Deze trendverkenning vormde de basis voor het beschrijven van vier scenario's (Rapport Stein op weg naar 2040). Tijdens visiegesprekken met externe partners, college en de ambtelijke organisatie is de strategische toekomstvisie 2011-2021 getoetst op toekomstbestendigheid. De uitkomsten van de visiegesprekken en de trendverkenning vormden de basis voor de huidige, geactualiseerde strategische toekomstvisie 2018-2022. De strategische toekomstvisie die in juni 2018 is vastgesteld door de raad is geen nieuwe, herschreven visie. De missie en daarvan afgeleide kernwaarden zijn aangescherpt om onze strategische koers ook voor de komende jaren robuust te laten zijn.

Regionale uitvoeringsdienst

De medewerkers van de Intergemeentelijke MilieuDienst Beek, Nuth, Stein zijn definitief geplaatst bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg en Intergemeentelijke Milieudienst Beek, Nuth Stein is geliquideerd.

Geluidswerende maatregelen spoor Elsloo

Via de 2e bestuursrapportage is een bedrag van € 193.000 opgenomen. Dit is het bedrag dat we van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben ontvangen voor de voorbereiding, begeleiding en toezicht bij het treffen van geluidswerende gevelmaatregelen bij het spoor in Elsloo. Deze werkzaamheden vinden echter pas vanaf 2019 plaats. Daarnaast is in de jaarschijf 2020 voor het treffen van geluidswerende maatregelen aan het spoor in Elsloo rekening gehouden met de uitvoeringskosten van raildempers voor een bedrag van € 1.225.000. Ook deze kosten worden volledig door het Rijk gesubsidieerd.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkingsvorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie.
Anti Discriminatievoorziening Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Het creëren van een aantrekkelijke leefomgeving door het signaleren, voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling in de provincie Limburg.
Veiligheidsregion Zuid Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Zorgdragen voor de fysieke veiligheid (met name brandweerzorg en de

		crisisbeheersing) voor inwoners en bedrijven in Zuid-Limburg.
Intergemeentelijke Milieu Dienst	Gemeenschappelijke regeling	Uitvoeren van alle milieutaken voor de doelstelling duurzaamheid.
Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg	Gemeenschappelijke regeling	Het verhogen van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving tegen lagere kosten in relatie tot de doelstelling duurzaamheid.
NV RWM	Private onderneming	Uitvoeren van de inzameling en het laten verwerken van huishoudelijk afval en het uitvoeren van opgedragen reinigingstaken van de 4 deelnemende gemeenten uit de Westelijke mijnstreek (waaronder stein).

Wat heeft het gekost?

Baten en lasten

Aantrekkelijke woon- en leefomgeving (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	13.751	14.410	13.839
Baten	7.141	7.695	7.311
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-6.611	-6.715	-6.528
Toevoeging reserves	3.516	3.539	155
Onttrekking reserves	868	933	345
Gerealiseerd resultaat	-9.259	-9.321	-6.339

Programma 'Een bereikbare en bedrijvige gemeente'

Inleiding

Het thema van dit programma "Bereikbare en bedrijvige gemeente" wordt in 2018 uitgewerkt. In 2017 is het economische beleidsplan vastgesteld. Dit plan rust op drie pijlers: sociaal economisch beleid, toerisme / recreatie en economisch beleid.

In de subdoelstellingen krijgen de pijlers handen en voeten. Voorbeelden van de belangrijkste acties zijn het implementeren van het participatiebedrijf inclusief Vixia, het stimuleren van toerisme met behulp van het Steinerbos, de Brug over de Maas en het verder inrichten van het Rivierpark Maasvallei. Ook wordt de economische slagkracht vergroot door parkmanagement en een onderzoek naar de ruimtelijke kwaliteit van onze bedrijventerreinen.

Relatie met coalitieprogramma

Het coalitieakkoord 2016-2018 "Iedereen doet mee" onderschrijft de kernwaarde uit de strategische toekomstvisie dat Stein een bereikbare en bedrijvige gemeente wil zijn en spreekt de ambitie uit het vestigingsklimaat voor en de dienstverlening aan de ondernemers verder te willen verbeteren. Er zal gezocht worden naar verbindingen en verduurzaming tussen de diverse partners.

De gemeente stelt zich tot doel vraag en aanbod op de lokale arbeidsmarkt zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen en maatschappelijk verantwoord ondernemen van de lokale ondernemers te stimuleren.

Toeristische en recreatieve potenties van het Rivierpark Maasvallei worden optimaal benut. Er wordt verbinding gelegd tussen diverse bijzondere plekken in onze gemeente (cultureel erfgoed, landschapselementen), evenementen en de versterking van de strategische communicatie.

In het coalitieprogramma 2018-2022 "Kansrijk besturen" komen bovenstaande speerpunten terug.

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling:

"Stein investeert in het versterken en verbreden van het economisch profiel door een beter gebruik van de toeristisch recreatieve potenties rondom natuur, landschap, cultuur en cultuurhistorie, sport en evenementen"

Subdoelstelling I lokale economie:

"Speerpunten lokale economie: haven en logistiek; behouden en versterken MKB, aansluiten bij Brainport Zuid-Nederland, toeristische trekpleisters en recreatiemogelijkheden"

Subdoelstelling II vrijetijdseconomie

"Vrijetijdseconomie en recreatie en toerisme als nieuwe economische motor"

Subdoelstelling III Economische slagkracht

"Vergroten van economische slagkracht en ondernemende en faciliterende gemeente"

Subdoelstelling I Lokale economie

Wat hebben we bereikt ?

- Als onderdeel van het logistiek knooppunt Zuid Limburg, de haven van Stein profileren. Dit om zo de economische potentie van de haven beter te benutten.
- De samenwerking tussen gemeente en ondernemers in Stein verbeteren en intensiveren met aandacht voor beeldvorming en promotie. Daarnaast handhaven en verder uitbouwen van het regionale ondernemersnetwerk dat de gemeente heeft opgebouwd met aandacht voor bestaande en nieuwe relaties.
- Kansen creëren om de samenwerking met MKB en LED te intensiveren.

- Samenwerking tussen bedrijfsleven en gemeente op het gebied van arbeidsmarkt intensiveren om te komen tot maatschappelijk verantwoord ondernemerschap.
- Een effectieve en efficiënte regionale werkgeversbenadering die resulteert in kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Beheersing van de instroom en bevordering van de uitstroom uit de Participatiewet.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Uitvoering economisch beleidsplan
- Starterscentrum Limburg
- Arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarkten
- Participatiebedrijf incl. Vixia

Uitvoering economisch beleidsplan

Op 1 juni 2017 is het economisch beleidsplan 2017-2020 vastgesteld door de gemeenteraad. In 2018 hebben we verder gewerkt aan het uitvoeringsprogramma uit het beleidsplan. De volgende onderdelen zijn daarbij uitgevoerd:

- Verbinden en versterken van ondernemend Stein door het organiseren van diverse evenementen voor ondernemers. Zo zijn er diverse bedrijfsbezoeken georganiseerd, heeft de eerste editie van de Brilliant Business Awards plaatsgevonden en is er een netwerkevent georganiseerd met als gastspreker Maarten van der Weijden voor de ondernemers van Stein.
- De mogelijkheden voor een vorm van centrummanagement in de vorm van een ondernemersfonds zijn verkend. Momenteel wordt daar een onderzoek voor uitgevoerd. In 2019 zal dit verder worden uitgewerkt.
- Er is ingezet op het waarderen van ondernemersinitiatieven door deze te faciliteren. Hiervoor is in de gemeentelijke organisatie een bedrijventeam opgericht.

Starterscentrum Limburg

Voor 2018 is het budget voor het Starterscentrum verhoogd. De volledige bijdrage van 10.000 euro is verstrekt voor de werkzaamheden die het Starterscentrum verricht. Eind 2018 heeft het Starterscentrum over deze werkzaamheden een presentatie gegeven in de beeldvormende bijeenkomst. Circa 30 Steinse startende ondernemers zijn in 2018 geholpen door de stichting.

Arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarkten

Gemeente Stein werkt samen in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Binnen het Regionaal Werkbedrijf, waarin overheid, onderwijs en bedrijfsleven samenwerken, wordt dit beleid uitgevoerd, specifiek met betrekking tot de banenafpraak van 125.000, de zogenaamde garantiebannen.

Binnen de subregio Westelijke Mijnstreek is met name samengewerkt op het gebied van toegang en het vinden van banen via het werkgeversservicepunt (WSP). In 2018 is door de gemeente Stein verder invulling gegeven aan de banenafpraak. Voor onze gemeente gaat het om 7 banen (2021).

Participatiebedrijf incl. Vixia

Op 1 januari 2018 zijn de gemeenten Sittard-Geleen en Beek gestart met het regionale participatiebedrijf. Als gemeente Stein sluiten we vooralsnog niet aan bij dit Participatiebedrijf. In 2018 is dan ook een onderzoek uitgevoerd om een zogenaamd Plan B uit te werken met scenario's in het geval dat er ook op een later moment niet aangesloten wordt. Dit heeft geleid tot een rapport ten aanzien van Plan B, besluitvorming heeft in 2018 niet plaatsgevonden.

In 2018 is er een implementatieplan transformatie Vixia vastgesteld. Voor een aantal onderwerpen is aangegeven dat deze verder uitgewerkt worden, dit kan effect hebben op dit implementatieplan. Het betreft het mogelijk versnellen van de genoemde transformatie, het financiële resultaat van de implementatie en de mogelijkheden tot bovenregionale samenwerking ten aanzien van beschut werk.

Subdoelstelling II Vrijtijdseconomie

Wat hebben we bereikt ?

- De groene waarden van Stein moeten bijdragen aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor inwoners van Stein, maar ook voor kenniswerkers in de regio Westelijke Mijnstreek (koppeling Brainport 2020)
- Realisatie van het grensoverschrijdend rivierpark Maasvallei
- De groene ring rondom Stein bruikbaar en beleefbaar te maken voor wandelaars en fietsers.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Toerisme: creëren en versterken toeristische trekkers
- Rivier Park Maasvallei
- Gemeentelijke natuurmonumenten
- Project cultureel erfgoed en toerisme
- Steinerbos
- Upgraden openbaar deel Steinerbos
- Haalbaarheidsonderzoek brug over de Maas
- Groenprojecten

Toerisme: creëren en versterken toeristische trekkers

Op 22 februari 2018 is het Toeristisch Actieplan Stein (de toeristische visie) vastgesteld. Daarnaast zijn wij begonnen met het opstellen van een toeristische uitvoeringsagenda die in 2019 gereed is voor daadwerkelijke uitvoering. Verder is de campagne Stein Stil Genieten voortgezet in samenwerking met de toeristische werkgroep Maaskentj en is in samenwerking met de VVV ingezet op online promotie.

De Regio Westelijke Mijnstreek is gestart met een onderzoek tot samenwerking op het gebied van de doorontwikkeling van het fietsroutenetwerk, waardoor onze regio een belangrijke schakel vormt tussen het Heuvelland en België. De fietsbrug Stein-Maasmechelen en de ontwikkeling van het RivierPark Maasvallei in onze gemeente spelen hierbij een prominente rol en worden in de regionale samenwerking op deze wijze goed gepositioneerd.

Rivier Park Maasvallei

De fietspaden langs het Julianakanaal zijn opgenomen in het totaal van nieuwe fietspaden Rivierpark Maasvallei. In 2018 is het traject tussen de brug in Elsloo en Meers gerealiseerd. In het voorjaar 2019 is in afstemming met gemeente Meerssen het ontwerp voor het traject langs de westelijke kanaalweg voorbereid waarna het opstellen van het bestek en de uitvoering eind 2019 zal plaatsvinden.

Gemeentelijke natuurmonumenten

Uit gesprekken met de Universiteit Wageningen en een informatieavond rondom dit thema is naar voren gekomen dat inwoners van de gemeente Stein reeds intensief betrokken zijn bij het beheer van meerdere natuurgebieden en de gemeente daarmee reeds toewerkt naar het 'teruggeven van de natuur aan mensen'. De gebieden zijn vooral duidelijk herkenbare meestal kleine gebieden waar inwoners zich betrokken bij voelen. Denk hierbij aan de gebieden 't Brook, deelgebieden van het Heidekampspark en het Steinerbos.

Ondersteuning aan deze betrokken groep burgers wordt er gegeven vanuit het jaarprogramma IKL (Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen) en vanuit de DOP's gewijze aanpak.

Het doel van de gemeente is het verder uitbouwen van de groep vrijwilligers die actief deelnemen aan het beheren van een natuurgebied. Dit verder uitbouwen kan met de reeds voorhanden zijnde mogelijkheden zoals het IKL jaarprogramma en de DOP budgetten. Er is ervoor gekozen naast deze beschikbare budgetten, niet een apart budget beschikbaar te stellen voor 'Gemeentelijke Natuurmonumenten' aangezien het vergelijkbare initiatieven betreffen.

De gemeente zal in het uitbouwen van de betrokken groep vrijwilligers een stimulerende rol spelen door regelmatig via het IKL programma wensen op te halen bij inwoners en deze wensen verder op te pakken met vrijwilligers. Zo werken we continu aan het verder uitbouwen van de groep vrijwilligers die actief deelnemen aan het beheren van een natuurgebied.

Cultureel erfgoed en toerisme

In het kader van cultureel erfgoed en toerisme zijn in 2018 verschillende "culturele cafés" georganiseerd, waarin diverse thema's met verscheidene organisaties die in dit veld opereren met elkaar besproken zijn. Voorbeelden hiervan zijn mogelijkheden tot onderlinge samenwerking en de organisatie van het project "75 jaar bevrijding", dat in 2019 gecontinueerd zal worden.

Steinerbos

In het coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen dat een hernieuwde exploitatieovereenkomst met Steinerbos BV zal worden afgesloten voor een periode van 12 jaar, waarbij de voorwaarde is dat de BV nog meer op afstand staat en de gemeente zich niet bemoeit met de bedrijfsvoering. De gemeente blijft gedurende deze periode wel 100% aandeelhouder. De BV krijgt eenmalig een kapitaalsinjectie van € 400.000 om achterstallig onderhoud weg te werken en een reserve op te bouwen. De gemeente gaat namelijk eventuele tekorten van Steinerbos BV niet aanvullen. De BV krijgt gedurende de exploitatieovereenkomst van 12 jaar de mogelijkheid om te investeren in het park conform het businessplan opgesteld door de directie en RvC van Steinerbos BV. De brasserie zal eveneens middels een huurovereenkomst van 12 jaar verhuurd worden aan Steinerbos BV. Deze zaken zijn allen in 2018 verwerkt in een nieuwe exploitatieovereenkomst waarover begin 2019 besluitvorming zal plaatsvinden.

De jaarrekening 2018 van Steinerbos BV sluit met een negatief resultaat van € 35.976. Op basis van de gesloten exploitatieovereenkomst vindt aan het eind van die looptijd (2018) een eindafrekening plaats. Schulden aan het einde van deze looptijd worden op basis van deze overeenkomst kwijtgescholden. Ter dekking van het mogelijk risico van het niet kunnen terugbetalen van deze leningen door Steinerbos BV werd afgelopen jaren in de jaarrekeningen van de gemeente Stein reeds een voorziening gevormd tot een bedrag van € 297.914 per 31/12/2017. Op basis daarvan zijn de openstaande leningen (tot en met 31/12/2017) met de daarvoor getroffen voorziening in deze jaarrekening met elkaar verrekend. Ook is het hierboven genoemd verlies over 2018 van Steinerbos BV in deze jaarrekening verwerkt.

Upgraden openbaar deel Steinerbos

In 2018 zijn de herinrichtingswerkzaamheden vijvers Steinerbos en omgeving afgerond. In het voorjaar is in afstemming met IVN en de sportvisserij Limburg blankvoorn, ruisvoorn en de zwanenmossel uitgezet in de vijvers.

Haalbaarheidsonderzoek brug over de Maas

In 2018 heeft Movares een haalbaarheidsstudie uitgevoerd met als doel te komen tot een oordeel over de realiseerbaarheid van de brug.

Uit de haalbaarheidsanalyse volgt de bevinding dat de haalbaarheid van de brug is gekoppeld aan een brede gebiedsontwikkeling tussen hemelsbreed Heerlen/Geleen en Genk, waar de brug een verbindend onderdeel in vormt. Een opgave als deze overstijgt echter het gemeentelijke krachtenveld.

In een bestuurlijke bijeenkomst is besloten is dat de beide provincies actief de regie op zich nemen.

Groenprojecten

De groenvisie gemeente Stein geeft een integrale visie voor de lange termijn op de ontwikkeling van het openbaar groen, zowel voor het groen van de verschillende kernen als voor het groen in het buitengebied. De visie is een stimulerend document dat de basis legt voor toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en keuzes voor het groen.

Om deze lange termijn visie te kunnen ontwikkelen wordt er tevens voor gekozen om mee te liften met andere projecten, gebruik te maken van opengestelde subsidiemogelijkheden, samenwerken met stakeholders en het opknippen van het uitvoeringsprogramma in behapbare delen. Bij het meeliften met andere projecten kan men denken aan o.a. afkoppelen van het hemelwater van het rioolstelsel waarbij kansen liggen voor de ontwikkeling van de groenstructuur. Bij subsidiemogelijkheden liggen kansen om deel te nemen aan o.a. LEADER programma, stadsnatuur, subsidie erfgoed etc. Daarnaast zijn er kansen om samen met stakeholders projecten in het kader van de ontwikkeling van de groenstructuur op te pakken. Om projecten in een initiatief fase verder te brengen, in een cofinanciering voor een subsidie te kunnen voorzien, een bijdrage te doen aan projecten die samen met stakeholders worden opgepakt is een budget vrijgemaakt. In 2018 is onder andere gewerkt aan een aantal ontwerp voorstellen, subsidie aangevraagd voor landschapsplannen, samengewerkt met stakeholders en er is meegelift met andere projecten. Er is onder andere gewerkt aan ontwerpvoorstellen voor het kerkplein in Meers, Kapel Margrietstraat en uitzichtpunt Meers. Er is subsidie aangevraagd voor de ontwikkeling van landschapsplan Elserveld/Urdal. Er is onder andere een nieuwe boomstructuur gerealiseerd langs de Mergelakker, een nieuwe laanstructuur voorgesteld in het project fietspad Kapelaan Berixstraat en nieuwe boomstructuren aangelegd binnen de gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast is samen met stakeholders gekeken naar mogelijkheden, en afspraken gemaakt over het overnemen van compensatieverplichtingen die een plek kunnen vinden binnen landschapsplannen.

Subdoelstelling IV Vergroten economische slagkracht

Wat hebben we bereikt ?

- De digitale dienstverlening naar ondernemers toe te verbeteren .
- Deelname aan Limburg Economic Development: door middel van samenwerking, zowel strategisch als uitvoerend met gemeenten in Zuid Limburg, het bedrijfsleven en het onderwijs, wil de gemeente Stein haar positie versterken.
- De bedrijventerreinen van Stein kwalitatief op orde houden, de veiligheid op de bedrijventerreinen nog meer onder de aandacht brengen en de kansen per bedrijventerrein uitvergroten en meer promoten.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Parkmanagement
- Ruimtelijke kwaliteit bedrijventerrein Schuttersstraat
- Blueports
- Bewegwijzering bedrijventerrein
- LED

Parkmanagement

Parkmanagement Westelijke Mijnstreek levert een bijdrage aan een gezond ondernemersklimaat door projecten te organiseren met het oog op een veilige bedrijfsomgeving. Tevens zijn zij projectleider van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). De (her)certificering hiervan heeft geresulteerd in een actieplan met maatregelen die in 2018 deels zijn uitgevoerd.

Ruimtelijke kwaliteit bedrijventerrein Schuttersstraat

In 2017 zijn we in samenwerking met de gemeente Beek gestart met het opzetten van een onderzoek naar de ruimtelijke kwaliteit op het bedrijventerrein. Daarbij is gekozen voor een tweeledig onderzoek dat gericht is op het oplossen van een aantal knelpunten op het bedrijventerrein en een toekomstvisie voor het bedrijventerrein. Bedrijven en omwonenden van het bedrijventerrein zijn daarbij betrokken. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek in het tweede kwartaal van 2019 gepresenteerd kunnen worden.

Blueports

Ook in 2018 hebben we met alle havengemeenten in Limburg, de Provincie en Rijkswaterstaat samengewerkt in het Blueports netwerk. Daarbij is ook aandacht besteed aan het verstevigen van de rol van het bedrijfsleven in dit netwerk.

Bewegwijzering bedrijventerrein

We hebben ervoor gekozen om het plan voor een uniforme bewegwijzering toe te voegen aan de werkzaamheden van Parkmanagement Westelijke Mijnstreek. In 2018 was hier echter geen ruimte voor waardoor dit is doorgeschoven naar 2019. De uitvoering is in 2020 voorzien.

LED

De gemeente Stein participeert sinds 2014 in Limburg Economic Development (LED). Daarbij wordt samengewerkt op basis van een triple-helix aanpak waarbij verbindingen worden gelegd tussen bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, gemeenten en provincie. In 2018 is LED getransformeerd in Economische Samenwerking Zuid-Limburg (E.S.Z.L.). Sinds december 2018 maakt de gemeente Stein (vertegenwoordigd door de portefeuillehouder economie) onderdeel uit van het bestuur van E.S.Z.L.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkingsvorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Gemeenschappelijke regeling Vixia	Gemeenschappelijke regeling	Versterken van de lokale economie door het uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
NV Theodora	Private onderneming	Het verkrijgen van extra inkomsten voor de gemeenten uit eventueel verkregen dividend.
Steinerbos BV	Private onderneming	Bijdrage aan de vrijetijdseconomie en toerisme.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Bereikbare en bedrijvige gemeente (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	12.390	13.295	12.103
Baten	5.590	5.572	4.809
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-6.800	-7.722	-7.295
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	44	50	75
Gerealiseerd resultaat	-6.756	-7.672	-7.220

Programma 'Een dienstverlenende gemeente'

Inleiding

In 2017 is de nieuwe Visie op Dienstverlening 2020 "Van samen naar beter, samenwerken voor de burger" door de gemeenteraad vastgesteld.

Onze Ambitie: Onze toekomstvisie is gericht op onze kracht; de lokale gemeenschappen van de vijf kernen van Stein. De gemeente wil er zijn voor de inwoners en bedrijven in die kernen. Onze ambitie is het in tijd, snelheid en kwaliteit optimaal bedienen van elke klant. Om dit te bereiken gaat de gemeentelijke organisatie mee met de maatschappij en ontwikkelt zich verder in het licht van de nieuwe overheid.

Onze Service: Om toegevoegde waarde aan onze klanten te blijven aanbieden, gaan we met onze tijd mee en definiëren wij onze service(levels) als optimaal om onze klanten slim, snel, slank en soepel te helpen. Slim door alle kanalen open te stellen, de klant kiest. Snel door het hanteren van korte doorlooptijden. Slank door het inrichten van eenvoudige procedures. Soepel door mee te denken, te adviseren en te begeleiden, in het bijzonder daar waar de klant dat nodig heeft, en door datgene wat we weten van de klant optimaal te gebruiken voor de dienstverlening. Daar staat tegenover dat de klant een eigen verantwoordelijkheid heeft. Dat geldt voor de inhoud van zijn vraag of aanvraag, en dat geldt voor zijn gedrag naar ons. We zijn er niet voor om altijd 'ja' te verkopen, maar wel om de weg te wijzen naar wat mogelijk is. Of soms om helder en gemotiveerd aan te geven waarom iets gewoonweg niet kan.

Stein heeft voldoende kwaliteit om een zelfstandige gemeente te blijven. Het toenemende takenpakket en de decentralisatie van rijkstaken in combinatie met minder middelen nopen tot samenwerking met andere gemeenten. Voor Stein geldt: lokaal wat lokaal kan en regionaal wat regionaal moet. Stein wil hier een krachtige bijdrage aan leveren.

Wij kijken ook nadrukkelijk naar samenwerkingsmogelijkheden met onze inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en ketenpartners. We zien samenwerking als een voorwaarde om onze doelstelling zelfstandig blijven en de dienstverlening aan burgers te verbeteren, te realiseren.

Relatie met coalitieprogramma

De voor dit programma relevante speerpunten uit het coalitieakkoord 2016-2018 "Iedereen doet mee" zijn:

- Relatie met de burgers.
Een goede communicatie tussen de gemeente en inwoners is essentieel en kan in het huidige tijdperk op vele manieren met als uitgangspunt dat de gemeente er is voor haar inwoners en niet andersom.
- Intergemeentelijke samenwerking:
Doordat er vanuit het rijk steeds meer taken bij de gemeente worden ondergebracht ontkomt de gemeente niet aan een algehele heroverweging van haar visie op intergemeentelijke samenwerking. De gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein hebben een lange gezamenlijke traditie op het gebied van samenwerking en daarom hebben wij die gemeenten uitgenodigd om een volgende stap te zetten in de gemeentelijke samenwerking en de mogelijkheden voor intensieve, integrale ambtelijke samenwerking te verkennen.

In het coalitieprogramma 2018-2022 "Kansrijk besturen" komen bovenstaande speerpunten terug.

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling:

"Stein investeert in een baanbrekende samenwerking in en tussen de kernen én met de regio Westelijke Mijnstreek"

Subdoelstelling I Dienstverlening centraal

"Stein biedt haar (digitale) dienstverlening dicht bij de burgers aan"

Subdoelstelling II Regionale samenwerking

"Stein vergroot haar (digitale) samenwerking op (eu)regionale schaal: op strategisch niveau als onderdeel van Zuid Limburg, op uitvoerend niveau door de samenwerking op Westelijke Mijnstreek niveau te concretiseren"

Subdoelstelling III actief eigenaarschap

"Stein stimuleert actief eigenaarschap van burgers en ondernemers bij toekomstige ontwikkelingen in de kernen"

Subdoelstelling IV Lokale initiatieven ondersteunen

"Stein stimuleert en ondersteunt lokale initiatieven, die bijdragen aan wat we in de toekomst willen bereiken"

Subdoelstelling I Dienstverlening dichtbij burgers

Wat hebben we bereikt ?

Als gemeente willen we ervoor zorgen dat de dienstverlening aan burgers en bedrijven door de overheid verbetert, de informatie-uitwisseling sneller en makkelijker verloopt en de efficiëntie wordt verhoogd. Kortom: Digitale overheid: betrouwbaar, veilig en betaalbaar. Om als gemeente te kunnen inspelen op de externe ontwikkelingen zoals Digitaal 2018 en de i-visie gemeenten 2020 zullen deze in samenhang met de interne ontwikkelingen en de visie op dienstverlening worden vertaald in een nieuw integraal informatiebeleidsplan. De verbeteringen op het gebied van dienstverlening worden hieronder benoemd.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Uitvoeringsagenda visie op dienstverlening
- Begraafplaatsen
- Burgerzaken
- Omgevingsvergunningen

Uitvoeringsagenda visie op dienstverlening

Klanttevredenheidsonderzoek

Aan de hand van de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek, zijn een aantal aandachtspunten bepaald. De hieraan gerelateerde actiepunten zijn in 2018 uitgevoerd.

Bereikbaarheid

In 2018 zijn aanpassingen gedaan die het mogelijk maken zonder afspraak rij- en reisdocumenten af te kunnen halen bij het gemeentehuis, aansluitend op de behoefte van de klant. Hier wordt positief op gereageerd. Het verder verbeteren van de telefonische bereikbaarheid gaat door in 2019.

Doorontwikkeling nieuwe website

De gemeentelijke website is in 2018 verder ontwikkeld, zo worden de top-taken gemonitord en afgestemd op de behoeften van onze inwoners/ondernemers.

Thuisbezorgen waardedocumenten

In 2018 is een proef gedaan met het thuisbezorgen van waardedocumenten, waarop besloten is deze service structureel aan te blijven bieden.

Begraafplaatsen

In 2018 zijn alle achterstallige ruiming op de begraafplaatsen in Elsloo en Urmond uitgevoerd. Ook op de begraafplaats in Stein is hier in 2018 mee gestart. De afname van het aantal begravingen blijft zichtbaar, evenals het toenemende aantal crematies. Hierom zijn de baten in 2018 verlaagd met € 30.000. In 2019 zal beleidsmatig bekeken worden hoe we onze voorzieningen met betrekking tot de as-bestemmingen hierop kunnen aanpassen.

Burgerzaken

In 2018 zijn er meer paspoorten en identiteitskaarten aangevraagd dan in eerste instantie geraamd. Daarom heeft in 2018 bijstelling van de budgetten plaatsgevonden. Het daadwerkelijke aantal aangevraagde reisdocumenten is conform de bijgestelde verwachting.

Omgevingsvergunningen

De leges inkomsten zijn in de eerste Bestuursrapportage 2018 met € 93.000 verhoogd vanwege een verwachte toename van het aantal vergunningaanvragen voor nieuwbouwwoningen. Deze toename heeft ook plaatsgevonden. In de tweede Bestuursrapportage was het echter noodzakelijk de inkomsten weer met € 120.000 af te ramen omdat aanvragen voor bedrijfs- en overige activiteiten uitbleven. De werkelijke inkomsten bedragen uiteindelijk € 275.000. Dit is € 25.000 meer dan verwacht. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de omgevingsvergunning voor de loods Oogstdankfeest die op de valreep van 2018 werd verleend. Deze inkomsten waren in 2018 niet voorzien.

Subdoelstelling II Regionale samenwerking

Wat hebben we bereikt ?

Samenwerking met andere gemeenten, inwoners, bedrijven, ketenpartners en kennisinstellingen moet leiden tot een verbetering van de kwaliteit, vergroting en binding van kennis en kunde, een efficiëntere inzet van mensen en middelen, een toename van de democratische legitimatie en toename van de bestuurskracht.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Samenwerking(en)

Samenwerking(en)

Eind 2018 hebben wij ons als gemeente Stein aangesloten bij het initiatief van 12 kleinere Zuid-Limburgse gemeenten (de zogenaamde Middengemeenten) om een onderdeel van het strategisch actieplan Zuid-Limburg nader uit te werken. Centraal staat hierbij de aanvulling van het middengebied op Tripool, waarbij het behoud van kwaliteit, duurzaamheid en kleinschaligheid centraal staat. Deze ontwikkelvisie voor het Middengebied vormt input voor een lobbytraject richting de verkiezingen van Provinciale Staten in maart 2019.

Subdoelstelling III Actief eigenaarschap

Wat hebben we bereikt ?

Deze subdoelstelling komt in meerdere of mindere mate ook voor in de overige programma's. Deze subdoelstellingen worden in andere onderdelen van deze jaarrekening ingevuld. Bijvoorbeeld programma I (Dorpsontwikkelingsplannen (DOP)), III en V. Bij de Wet maatschappelijke ondersteuning geeft het college hier al uitvoering aan. Ook draagt het college deze boodschap uit rondom thema's als veiligheid (uw zorg, onze zorg), Wmo en DOP.

Deze subdoelstelling komt terug binnen de maatschappelijke discussie over accommodatiebeleid, subsidiebeleid en dergelijke.

Subdoelstelling IV Lokale initiatieven ondersteunen

Wat hebben we bereikt ?

Deze subdoelstelling komt in meerdere of mindere mate ook voor in de overige programma's. Deze subdoelstelling wordt door de voorliggende jaarrekening ingevuld. Hier ligt een nauwe relatie met subdoelstelling III van dit programma en de uitgangspunten van de Strategische Toekomstvisie zoals o.a. verwoord in Programma I en Programma V, subdoelstelling III. In feite vindt in deze programma's de concretisering plaats. Er worden nog geen specifieke voorstellen gepresenteerd om de hier genoemde subdoelstelling nader in te vullen. Dit is een opgave die in de toekomst wordt opgepakt.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Dienstverlenende gemeente (x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	1.701	1.721	1.624
Baten	753	748	803
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-948	-973	-821
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	76	76	76
Gerealiseerd resultaat	-873	-898	-746

Programma 'Een samenleving die trots en bewust is van haar eigen kwaliteit'

Inleiding

Trots ligt aan de basis van het succes van iedere gemeente. Trots en bewustzijn van de eigen kwaliteit bij inwoners, ondernemers, maar ook binnen de gemeentelijke organisatie. Niet alleen voor het ontwikkelen van een bepaalde voorkeur en trouwheid aan eigen gemeente, maar ook ten behoeve van het activeren van het ambassadeurschap en het vergroten van de aantrekkingskracht van onze gemeente naar potentiële bewoners, ondernemers, recreanten en medewerkers. De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan sociale vitale dorpen, aan een aantrekkelijke fysieke leefomgeving en zeker ook aan het versterken van het profiel van de gemeente. Van hieruit zijn de eerste stappen gezet in de promotie van Stein.

Relatie met coalitieprogramma

In het coalitieakkoord 2016-2018 "iedereen doet mee" ligt de nadruk op het zichtbaar maken van al het moois dat de gemeente Stein te bieden heeft om daarmee niet alleen de recreatieve aantrekkingskracht te vergroten, maar ook de trots onder inwoners te versterken. Waarbij specifieke aandacht uitgaat naar het leggen van verbindingen tussen de bijzondere plekken in onze gemeente (cultureel erfgoed, landschapselementen) en evenementen en het versterken van de strategische communicatie. Waarbij ook het groenstructuurplan een relevante rol speelt. In het kader van 'Iedereen doet mee' wordt hierbij nadrukkelijk de samenwerking met inwoners gezocht en specifiek met werkgroepen als werkgroep toeristische Maaskentj. In het coalitieprogramma 2018-2022 "Kansrijk besturen" komen bovenstaande speerpunten terug.

Wat willen we bereiken ?

Hoofddoelstelling:

"Stein investeert in bewustwording van haar eigen kwaliteiten en draagt die met trots uit"

Subdoelstelling I naar buiten

"Stein verbetert zijn externe gerichtheid"

Subdoelstelling II: Promotie en motto

"Stein pakt de promotie van de gemeente op onder het motto 'Stein... wil je zien' en door de ligging van Stein in de Maasvallei als onderscheidende identiteit ten opzichte van de rest van Zuid Limburg"

Subdoelstelling III bestuurskracht

"Stein toont daadkracht en bestuurskracht"

Subdoelstelling I Externe gerichtheid

Wat hebben we bereikt ?

Deze subdoelstelling komt in meerdere of mindere mate ook voor in de overige programma's van deze jaarrekening. Bijvoorbeeld in programma I (Dorpsontwikkelingsplannen (DOP) en in programma II (Structuurvisie en de Strategische Toekomstvisie gemeente Stein).

Subdoelstelling II Promotie en motto

Wat hebben we bereikt ?

Er is een gedegen basis ontwikkeld, waarmee het scherp in kaart gebrachte onderscheidende vermogen van Stein, vanuit de beleving van de doelgroep, de komende jaren uitgedragen kan worden. Hiermee wordt tevens gewerkt aan de trots van de eigen inwoners en ondernemers. Niet alleen bestaat de basis uit een duidelijk verwoorde positionering en bijbehorend creatief concept. Ook voor het uitdragen van dit profiel is een gedegen basis ontwikkeld in de vorm van een nieuw

samenlevingsplatform, digitale nieuwsbrief, intranet en diverse andere in vorm aangepaste communicatiemiddelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Citymarketing
- Sociaal Intranet
- Visie op communicatie
- Aantrekkelijk aanbieden van informatie

Citymarketing

De in 2017 ontwikkelde nieuwe look & feel is in 2018 doorgevoerd in alle communicatiemiddelen van de gemeente Stein; website, autopark, uitgaande mail, folders, pennen, enz. De raad heeft hier een extra budget van € 50.000 voor beschikbaar gesteld. De gemeente communiceert nu vanuit een nieuw elan, waarin de beleving van onze inwoners, ondernemers en bezoekers centraal wordt gesteld en tevens dient als bewijsvoering voor onze belofte. Dit nieuwe elan is geïntroduceerd onder inwoners aan de hand van een gemeentebrede introductiecampagne, waarbij gebruik is gemaakt van het ambassadeurschap van een aantal inwoners uit onze gemeente die hún trots op Stein uitdragen en anderen hiertoe aanzetten. Door deze insteek herkennen inwoners zich in de uitingen van de gemeente en wordt de trots van de inwoners op hun gemeente vergroot en daarmee de aantrekkingskracht van de gemeente Stein naar potentiële inwoners, bezoekers en ondernemers geoptimaliseerd.

Social Intranet

Het social intranet is inmiddels een feit. De ambtelijke organisatie beschikt over een intern online platform dat de nieuwe manier van werken ondersteunt. Medewerkers kunnen plaats en tijd onafhankelijk samen aan projecten werken, kennis met elkaar delen, kennis centraal terugvinden, kiezen over welke onderwerpen ze graag op de hoogte gehouden willen worden, enz. Er wordt nadrukkelijk een actievare houding van medewerkers gevraagd, maar de eerste indrukken zijn positief. Medewerkers profileren hun werk actief via het intranet en gaan nu ook online de dialoog met elkaar aan. Het persoonlijke contact en het gemak van het intranet zijn complementair aan elkaar.

Visie op communicatie

Op 4 september 2018 is de Visie op communicatie 2018-2022 vastgesteld door het college. Voor de periode 2018-2022 is er nu niet alleen een duidelijke strategie maar ook een uitvoeringsagenda voorhanden. Deze visie is op 3 oktober 2018 beeldvormend gepresenteerd aan de raad.

Aantrekkelijker aanbieden van informatie

Datmaaktsteinvormij.nl

Het in 2018 gelanceerde samenlevingsplatform www.datmaaktsteinvormij.nl speelt een grote rol in de nieuwe communicatieaanpak. Op dit platform wordt (als aanvulling op de dienstverlenende website) structureel de authentieke kracht van Stein geprofileerd aan de hand van verhalen uit de gemeente. In veel gevallen worden deze verhalen ondersteund met video.

Hiermee stapt de gemeente Stein af van het stoffige gemeente-imago van veel tekst en puur informatief communiceren. We brengen met trots en emotie de mooie initiatieven en activiteiten binnen onze gemeente onder de aandacht. Waarbij steeds meer wordt gecommuniceerd vanuit centrale thema's én aan de hand van een duidelijke redactionele agenda waardoor evenredige aandacht wordt besteed aan de verschillende submerken.

Digitale nieuwsbrief

Ook is in de tweede helft van 2018 de digitale nieuwsbrief geïntroduceerd waarmee we het nieuws van de gemeente en de mooie verhalen van het samenlevingsplatform naar de inwoners toe kunnen brengen. Inmiddels zijn er al meer dan 1600 aanmeldingen.

Optimalisatie websitecontent

De toegankelijkheid, vindbaarheid en gebruiksvriendelijkheid van het informatieaanbod op de website, wordt continu geoptimaliseerd. In 2018 is een grote slag gemaakt in het beter inzichtelijk krijgen van alle activiteiten en evenementen die in onze gemeente spelen. Men kan die nu zelf opgeven op de website en deze worden ook doorgeplaatst in de VIA Limburg, als onderdeel van de citymarketing.

Digitalisering van dienstverlening

Alle PDF formulieren op de website worden nu ook digitaal aangeboden, met daar waar nodig een DigID koppeling.

Subdoelstelling III Daadkracht en bestuurskracht

Wat hebben we bereikt ?

Een bestuurlijke cultuurverbetering, en een sluitende meerjarenraming met een gezonde financiële positie.

Wat hebben we daarvoor gedaan ?

- Verkiezingen gemeenteraad
- Evaluatie rekenkamer
- Cultuurverbetering bestuur
- Thema's gemeenteraad
- Pensioenen (oud) wethouders
- Wachtgeldverplichtingen personeel
- Boventallige medewerkers
- Uitkeringen gewezen wethouders

Verkiezingen gemeenteraad

De verkiezingen voor de gemeenteraad zijn goed verlopen. Er is ambtelijk en vanuit de griffie stevig op alle aspecten ingezet.

Er is gewerkt aan een nieuwe opzet waarin de politieke partijen een breed podium hebben gekregen om hun standpunten te profileren. Hierbij zijn te noemen: een verkiezingskrant, een debat op scholengemeenschap Groenewald, een LOS lijsttrekkersdebat, livestreams op de sociale media in samenwerking met de SJAR en een verkiezingsavond. De verkiezingen hebben geleid tot een nieuwe raad in de volgende samenstelling:

- DOS 8
- CMB 6
- CDA 2
- SB 2
- PS 1
- PvdA 1
- VVD 1

De coalitieonderhandelingen hebben geleid tot een coalitieakkoord. In de vergadering van de raad van 6 juli heeft de raad de wethouders benoemd.

De raad heeft in zijn vergadering van 27 september 2018 kennis genomen van het coalitieakkoord.

Evaluatie rekenkamer

De rekenkamer heeft in maart 2018 twee onderzoeksrapporten aan de raad aangeboden:

Dit waren het rapport 'onderzoek digitale veiligheid' en de onderzoeksrapportage 'Structuur en Werkwijze Majeure projecten gemeente Stein'.

Beide onderzoeken zijn in de vergadering van de raad van 26 april 2018 ter besluitvorming voorgelegd. Van beide rapporten heeft de raad de conclusies onderschreven. Ook het college van B&W heeft aangegeven de conclusies en aanbevelingen van beide rapporten over te nemen.

Cultuurverbetering bestuur

Een werkgroep uit de raad heeft als taak de cultuurverbetering als permanent proces te voeren c.q. initiatieven te ontwikkelen.

Een natuurlijk moment is daarbij het aantreden van de nieuwe raad. De werkgroep heeft in goed overleg meegewerkt aan het realiseren van een degelijk introductieprogramma voor de raad. Een breed scala van thema's heeft de raad en de burgerleden in de periode na de verkiezingen kennis kunnen nemen van veel aspecten van het raadswerk.

In november 2018 heeft de raad in een sessie van twee dagen samen met het college van B&W de tijd genomen om de samenwerking onderling en de relatie met het college te verdiepen. Hierbij is de aandacht gericht geweest op de rolverdeling tussen raad en college van B&W. Daarnaast heeft het thema 'managementdrives' bijgedragen aan onderling begrip voor ieders motivatie en wijze van inzet.

Thema's gemeenteraad

De raad heeft in 2018 veel tijd en energie gestoken in de oriëntatie op het brede pallet van het raadswerk. Met daarbij als belangrijkste onderdeel het uitgebreide introductieprogramma. Het betrof een 12-tal bijeenkomsten variërend van een introductie in de gemeentewet, tot inzicht in de P&C cyclus tot een themabijeenkomst over integriteit.

Pensioenen (oud) wethouders

De voorziening pensioenen (oud) wethouders is geactualiseerd op basis van de per 31 december 2018 bestaande inzichten. Als gevolg van een mutatie in het college van B&W medio 2018 en een lichte daling van de rekenrente in 2018 is een toevoeging van € 67.000 aan de voorziening pensioenen (oud) wethouders noodzakelijk.

Wachtgeldverplichtingen personeel

De voorziening wachtgeldverplichtingen personeel wordt actueel geacht op basis van de op 31 december 2018 bestaande inzichten.

Boventallige medewerkers

De voorziening boventallige medewerkers is op basis van bestaande inzichten per 31 december 2018 geactualiseerd. Het resterend bedrag van € 54.000 in deze voorziening is vrijgevallen.

Uitkeringen gewezen wethouders

Als resultaat van de verkiezingen in 2018 heeft mutatie binnen het college van B&W plaatsgevonden. De voorziening uitkeringen gewezen wethouders is hiervoor in de tweede bestuursrapportage 2018 geactualiseerd. In de slotwijziging werden de financiële middelen toegekend in het kader van de geldende sollicitatieplicht voor een voormalig wethouder.

Wat heeft het gekost ?

Baten en lasten

Trots en bewust van haar eigen kwaliteit	Werkelijk	Begroting na	Primaire
(x € 1.000)	2018	wijziging	begroting
		2018	2018
Lasten	1.855	1.702	1.429
Baten	179	77	77
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-1.676	-1.625	-1.351
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.676	-1.625	-1.351

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In deze paragraaf zijn baten en de daaraan gerelateerde lasten opgenomen, die geen directe relatie hebben met de programma's. Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lokale heffingen	6.144	5.643	5.615
Algemene uitkeringen	34.392	34.357	34.155
Dividend	347	348	320
Saldo financieringsfunctie	395	393	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.243	1.222	317
Totaal	42.522	41.963	40.408

Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De gemeente Stein kent de volgende niet bestedingsgebonden heffingen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Hondenbelasting	228	212	215
OZB niet woningen	2.088	1.685	1.787
OZB woningen	3.674	3.622	3.508
OZB-eigenaren	0	0	0
Toeristenbelasting	154	124	105
Totaal	6.144	5.643	5.615

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is een fonds op de Rijksbegroting waaruit de gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen. Van verschillende ministeries krijgen gemeenten ook specifieke uitkeringen om specifieke taken te vervullen. Denk hierbij aan de middelen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen welke van het ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid worden ontvangen .

In de besteding van de algemene uitkering is de gemeente vrij, er staan echter wel wettelijke taken tegenover. Over de besteding hoeft geen verantwoording aan het Rijk te worden afgelegd. De algemene uitkering is voor gemeenten de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron.

(* € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Algemene uitkering	19.027	19.006	19.290
IU AWBZ/Wmo	3.956	3.956	3.910
IU Jeugd	4.840	4.840	4.722
IU Participatie	3.714	3.701	3.528
IU Wmo (oud)	2.493	2.469	2.375

DU Brede school combinatiefuncties	67	67	67
DU VTH provinciale taken	149	149	149
DU voorschoolse voorziening peuters	32	32	32
DU Armoedebestrijding kinderen	84	84	84
DU Schulden en armoede	50	39	0
DU Referendum	9	9	0
DU Maatschappelijke begeleiding	5	5	0
DU Informatie energie maatregelen	3	0	0
Algemene uitkering voorgaande jaren	-38	0	0
Totaal	34.392	34.357	34.157

Onderuitputting Rijksuitgaven 2018

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het 'accres' genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage.

Het accres genoemd in de septembercircularis is maatgevend en wordt ook als zodanig verwerkt. Echter is nu een extra onderuitputting zichtbaar ten opzichte van de septembercircularis middels de Najaarsnota 2018 van de rijksoverheid. Er wordt nu geschat dat er een onderuitputting is van 1,4 % op de rijksbegroting. Alle gemeenten kunnen zich dus voorbereiden op een flinke tegenvaller van het accres 2018. De afrekening van het accres wordt door BZK gecommuniceerd in de meicircularis 2019 en wordt dus ook conform de systematiek in het jaar 2019 verwerkt als 'afwikkeling voorgaande jaren'. De geschatte onderuitputting is wel opgenomen in de risicoparagraaf.

Dividend

De gemeente heeft aandelen in vennootschappen. Door enkele vennootschappen wordt dividend uitgekeerd. In onderstaand overzicht is een specificatie van de belangrijkste baten (dividend) en lasten van de aandelen opgenomen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Dividend Enexis, Attero en B.N.G.	367	368	340
Financieringslasten	-20	-20	-20
Totaal	347	348	320

Saldo financieringsfunctie

Dit betreft voornamelijk het saldo van de rente over de eigen financieringsmiddelen en het saldo van de toegerekende rente aan de producten van de programma's.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Saldo financieringsfunctie	395	393	0
Totaal	395	393	0

Overige algemene dekkingsmiddelen

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Stelposten	0	-21	-804
Bespaarde rente	1.243	1.243	1.121
Totaal	1.243	1.222	317

Stelposten:

Deze stelposten zijn niet rechtstreeks aan een programma toe te wijzen. In de loop van het jaar worden stelposten functioneel verantwoord bij de diverse programma's en komen daarmee als stelpost te vervallen.

Bespaarde rente:

Het eigen vermogen wordt gebruikt als financieringsbron. De beschikbaarheid van het eigen vermogen vermindert de behoefte aan rentedragend vreemd vermogen waardoor de rentekosten worden verlaagd. De bespaarde rente is berekend over de reserves en voorzieningen per 1 januari 2018.

Onvoorzien

Voor de post onvoorzien is een bedrag van € 134.000 opgenomen in de primaire begroting 2018. In de bestuursrapportages en slotwijziging is voor de volgende bedragen over de post onvoorzien beschikt/afgeraamd:

*Beschikking ten behoeve van openstellen park Steinerbos € 20.000

*Aframing post onvoorzien € 89.000.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkingsvorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Bank Nederlandse Gemeenten	Private onderneming	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.
Enexis	Private onderneming	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.

Overhead

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Overhead	-7.481	-7.866	-7.172
Totaal	-7.481	-7.866	-7.172

Als gevolg van de gewijzigde voorschriften in het BBV, wordt de overhead vanaf 2017 niet meer verdeeld over diverse posten in de begroting, maar wordt het volledige bedrag zichtbaar gemaakt op een taakveld overhead, als onderdeel van programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Definitie van overhead: het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

Het beleid voor de lokale heffingen wordt in deze paragraaf vastgelegd. Het pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Stein uit een 6-tal heffingen die gelegitimeerd worden door verordeningen die door de gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld.

Lokale heffingen bestaan uit twee categorieën:

- Belastingen: Dit zijn heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd. Voor de belastingbetaler staat hier geen individuele aanwijsbare prestatie tegenover. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.
- Retributies: De betaling aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. De retributie is gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die van de overheid profiteert, betaalt hiervoor een bijdrage). Conform het raadsprogramma wordt gestreefd naar kostendekkendheid.

De belastingverordeningen 2018 zijn in de raadsvergadering van 9 november 2017 vastgesteld.

Vastgestelde tarieven 2018:

soort	Grondslag	Tarief	
		2018	2017
OZB	eigenaar woning	0,1642 %	0,1690%
	idem niet-woning	0,3201 %	0,3219%
	gebruiker niet-woning	0,2693 %	0,2708%
Afvalstoffenheffing	Vastrecht	€ 133,11	€ 130,50
	kg restafval	€ 0,26	€ 0,26
	kg gft	€ 0,10	€ 0,10
	lediging restafval	€ 0,80	€ 0,80
Rioolheffing	aansluiting	€ 229,18	€ 204,00
Hondenbelasting	per hond	€ 88,45	€ 86,70
	kennel	€ 366,65	€ 359,45
Toeristenbelasting	Overnachting	€ 1,92	€ 1,88

Vastgestelde tarieven OZB
Onroerende zaakbelasting OZB

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
O.Z.B. eigenaar woningen	3.674	3.622	3.508
O.Z.B. gebruiker niet woningen	868	697	733
O.Z.B. eigenaar niet woningen	1.220	988	1.054
Totaal	5.762	5.307	5.294

Afvalstoffenheffing

De begroting 2018 is opgesteld op basis van het principe van 100% kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing. De kosten van het afvalcompartiment worden via de egalisereserve afvalstoffenheffingen budgettair neutraal verrekend binnen de exploitatie. Het afvalcompartiment 2018 sluit met een tekort van € 273.000, daar waar in de bijgestelde begroting 2018 rekening is gehouden met een tekort van € 338.000. Het werkelijke tekort van € 274.000 is onttrokken aan de egalisereserve afvalstoffenheffingen. Voor een nadere toelichting op de baten en lasten van de afvalinzameling en -verwerking wordt verwezen naar programma II, een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

Opbrengsten afvalstoffenheffing

	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Afvalstoffenheffing	2.392	2.374	2.384
Beschikking over egalisereserve afval	273	339	196
Totaal afvalstoffenheffing	2.665	2.713	2.580

Berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing

	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
lasten taakvelden		-	
2.1 verkeer en vervoer	213	232	232
7.3 afval	2.432	2.288	2.220
totaal lasten taakvelden	2.645	2.520	2.452
baten taakvelden			
7.3 afval	849	639	688
totaal baten taakvelden	849	639	688
netto lasten taakvelden	1.796	1.881	1.764
toe te rekenen lasten:			
overhead	373	352	346
compensabele BTW	496	479	470
totale lasten	2.665	2.712	2.580

opbrengst heffingen

opbrengst heffingen	2.392	2.374	2.384
onttrekking egalisatiereserve afval	273	339	196
totaal opbrengsten	2.665	2.713	2.580
Dekking	100%	100%	100%

Rioolheffing

De begroting 2018 is opgesteld op basis van het principe van 100% kostendekkendheid voor het rioolheffing. De kosten van het rioolcompartiment worden via een daartoe gevormde voorziening budgettair neutraal verrekend binnen de exploitatie. Het rioolcompartiment 2018 sluit met een tekort van € 170.000. In de bijstelde begroting 2018 is rekening gehouden met een tekort van € 369.000. Om dit werkelijk tekort af te dekken is voor € 170.000 beschikt over de rioolvoorziening ten gunste van het rioolcompartiment. Voor een nadere toelichting op de baten en lasten van het riool wordt verwezen naar het programma II, een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

Opbrengsten rioolheffing

	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Rioolheffing	2.880	2.860	2.860
Onttrekking aan rioolvoorziening	170	369	413
Totaal afvalstoffenheffing	3.050	3.229	3.273

Berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing

	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
lasten taakvelden			
2.1 verkeer en vervoer	108	105	105
7.2 riool	2.218	2.362	2.390
totaal lasten taakvelden	2.326	2.467	2.495
netto lasten taakvelden	2.326	2.467	2.495
toe te rekenen lasten:			
overhead	328	348	352
compensabele BTW	396	414	467
totale lasten	3.050	3.229	3.314
opbrengst heffingen			
opbrengst heffingen	2.880	2.860	2.860
beschikking over voorziening riool	170	369	413
totaal opbrengsten	3.050	3.229	3.273
Dekking	100%	100%	99%

Hondenbelasting

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Hondenbelasting	228	212	215
Totaal	228	212	215

Toeristenbelasting

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De gemeente Stein kent de volgende niet bestedingsgebonden heffingen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Toeristenbelasting	154	124	105
Totaal	154	124	105

Kwijtscheldingen

Stein hanteert de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets wordt met de kosten van bestaan volgens de bijstandsnorm voor 100% rekening gehouden. De voorwaarden voor kwijtschelding zijn vastgelegd in de Leidraad invordering (artikel 26). Kwijtschelding wordt alleen verleend indien het een aanslag betreft vastrecht van de afvalstoffenheffingen, de aanslag voor de 1e hond of het gebruikersdeel van de rioolheffing. In 2018 is voor een bedrag van € 67.050 aan gemeentelijke heffingen kwijtgescholden.

Leges

Voor de legesverordening is kostendekkendheid nagestreefd

Doel van de belasting/heffing

Het heffen van leges vindt plaats als vergoeding voor geleverde diensten.

Wie is belastingplichtig?

Leges worden geheven van de aanvrager van de dienst.

Grondslag van de heffing

De grondslag is divers en afgestemd op de gevraagde dienstverlening.

Tarieven

De hoogte van de tarieven is divers en afhankelijk van de dienst die wordt aangevraagd. Uitgangspunt is een jaarlijkse verhoging met 2% tenzij de tarieven wettelijk zijn gemaximeerd.

Overige informatie

De geraamde totale legesopbrengst mag niet hoger zijn dan de geraamde totale uitgaven. Bij het bepalen van de legestarieven wordt hier mee rekening gehouden. De legesverordening bestaat uit drie delen (zogenoemde titels) die vervolgens weer zijn opgebouwd in hoofdstukken. Bij de legesverordening is het in het nieuwe BBV vereist dat de kostendekkend per hoofdstuk in beeld wordt gebracht. In onderstaande tabellen is de kostendekkendheid van de leges opgenomen

conform het BBV. Het bepalen van de mate van kostendekkendheid is een continu proces. Sinds de recente wijziging van het BBV wordt de kostendekkendheid op deze manier gepresenteerd. Verwacht wordt dat dit onderdeel zich in komende jaren verder zal ontwikkelen.

Titel 1 – Algemene dienstverlening

We streven naar 100% kostendekkendheid, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie hieronder de mate van kostendekkendheid voor de leges burgerzaken.

Titel 1 : Algemene dienstverlening	werkelijk lasten	werkelijk baten	kosten dekking
Burgerlijke stand	39.750	32.500	82%
Reisdocumenten	345.650	247.000	72%
Rijbewijzen	125.300	116.500	93%
Verstrekingen uit gemeentelijke basisregistraties	35.250	27.300	77%
Kansspelen	1.650	850	52%
Verkeer en Vervoer	19.950	5.650	28%
Diversen	4.600	2.350	51%
Totaal	572.150	432.150	

Titel 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Het grootste gedeelte van de kosten en opbrengsten binnen titel 2 vallen binnen het hoofdstuk van de Omgevingsvergunning.

Titel 2 : Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgevings-vergunningen	lasten	baten	Kosten dekking
Omgevingsvergunningen	312.500	275.500	88%

Titel 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 vormt een klein gedeelte van onze legesinkomsten. Onze tarieven zijn hier niet kostendekkend, de mate van kostendekkendheid ligt rond de 54%.

Titel 2 : Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn	lasten	baten	Kosten dekking
Horeca	8.150	4.150	51%
Organiseren van evenementen of markten	10.400	5.300	51%
Brandveiligheidsverordening	1.600	825	51%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Stein vindt het van groot belang om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken. Op deze wijze wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gemeente Stein in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Voor de jaarrekening 2018 wordt zoals u gewend bent gebruik gemaakt van het opstellen van een risico profiel. Uit de inventarisatie zijn vanuit de verschillende teams risico's in beeld gebracht. Dit zijn zowel grote als kleine risico's, risico's met interne of externe oorzaak, operationeel dan wel strategisch van aard.

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg
Ontwikkeling Bramert-Noord.	Financieel	30%	max.€ 3.000.000
Instellingen waarvoor de gemeente garant staat kunnen hun verplichtingen niet nakomen.	Financieel - Aflossingsverplichting voor de gemeente	10%	max.€ 6.300.000
Datalek, verlies smartphone, phishing mail, geen beveiligde wifi.	Financieel	30%	max.€ 900.000
RWM kan haar verplichtingen niet nakomen ten aanzien van de geldlening van 1,1 miljoen waarvoor de gemeente garant staat.	Financieel - aanspraak op de door de gemeente verstrekte garantstelling	10%	max.€ 1.100.000
Niet controleren van alle toezichttaken.	Financieel - fin. aansprakelijkheid	10%	max.€ 1.000.000
Geen afzet kavel Mergelakker.	Financieel	50%	max.€ 150.000
Niet doorgaan van het groene net	Financieel	10%	max.€ 179.000
Werkzaamheden zwembad	Financieel	30%	max.€ 350.000
Kosten doorontwikkeling en herijking kosten verdeelsleutel van brandweer Veiligheidsregio Zuid Limburg.	Financieel	Nog niet Bekend	Nog niet bekend
Overige risico's			€ 797.000
Totaal alle risico's			€ 13.776.000

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Aangezien er geen wijzigingen zijn ten opzichte van de begroting 2019 zijn deze hetzelfde. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€13.776.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de risico simulatie blijkt dat bij een zekerheidspercentage van 90% risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2.949.096.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. Dit kunnen zowel incidentele als structurele middelen zijn. Op grond van de vereisten van het BBV heeft de gemeente Stein ervoor gekozen om onze weerstandscapaciteit uit de elementen: algemene reserve, de post onvoorzien en de begrotingsruimte / jaarrekeningresultaat te vormen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	€ 12.489.000
Post onvoorzien	€ 0
Totale weerstandscapaciteit	€ 12.489.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, is de relatie gelegd tussen beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit is afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het hieronder geschetste weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 12.489.000}{€ 2.949.096} = 4,23$$

Onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de Gemeente Stein valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf zijn een aantal kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Indicator	rekening 2018	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021
Netto schuldquote	88%	122%	123%	124%	116%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	79%	112%	113%	115%	108%
Solvabiliteitsratio	27%	23%	24%	25%	27%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	-0,1%	0,7%	0,6%	0,6%
Grondexploitatie	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	103%	103%	103%	103%	103%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager de netto schuldquote, hoe lager de relatieve schuldenlast. De netto schuldquote stijgt door de toename van de schulden (vreemd vermogen). Deze toename van de schulden heeft ook effect op de solvabiliteitsratio.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Er is tevens een tweede berekening van de netto schuldquote, maar nu gecorrigeerd met de doorverstrekte leningen aan woningbouwcorporaties en deelnemingen. In de eerste berekening van de netto schuldquote zijn deze verstrekte leningen niet meegenomen, omdat er een risico bestaat dat de gemeente deze bedragen niet (volledig) zal kunnen terugvorderen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen. Het geeft weer in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter de gemeente hier toe in staat is..

Structurele exploitatieruimte

Het percentage voor structurele exploitatieruimte geeft de mate aan waarin de structurele lasten volledig afgedekt worden door structurele baten en de mate waarin al of niet beroep gedaan hoeft te worden op incidentele middelen die maar tijdelijk beschikbaar zijn.

Grondexploitatie

Deze indicator geeft de verhouding weer tussen de boekwaarde van de gronden en de totale baten van de gemeente.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De indicator belastingcapaciteit geeft aan hoe hoog de gemiddelde woonlasten voor een gezin zijn in de gemeente Stein ten opzichte van het landelijke gemiddelde van het voorgaande jaar.

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Stein is vastgelegd in de Nota Grond- en Vastgoedbeleid. Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de visie van de gemeente te realiseren. Deze visie heeft de gemeente vastgelegd in de "Strategische toekomstvisie 2018-2022", de "Ruimtelijke Structuurvisie 2015-2025" en het coalitieakkoord. Het grondbeleid heeft hoofdzakelijk invloed op en samenhang met het Programma "Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving".

Nota Grondbeleid

In de Raadsvergadering van 28 mei 2015 heeft uw Raad de nota Grondbeleid vastgesteld. De nota bevat de kaders waarbinnen het grondbeleid wordt uitgevoerd.

Met betrekking tot het Grondbeleid heeft de gemeente de volgende doelstelling:

- Stein moet een aantrekkelijke woongemeente blijven met behoud van leefbare kernen.
- Een goede spreiding van evenwichtig woningaanbod met voldoende betaalbare wooneenheden voor jongeren en jonge gezinnen en voldoende aanbod van levensloopbestendige woningen.
- Een toename van de ruimtelijke en functionele kwaliteit van zowel de woon- en werkgebieden, als het buitengebied van Stein.
- Binnen de kernen een maximale kwaliteitsverbetering, clustering, multifunctionaliteit en flexibiliteit van maatschappelijke accommodaties en voorzieningen.

De gemeente Stein voert zgn. "situationeel grondbeleid". Dat wil zeggen dat afhankelijk van de geformuleerde doelstellingen en de prioriteit die de gemeente Stein aan een ontwikkeling geeft, wordt gekeken welke rol de gemeente in het proces wil innemen. Bij het bepalen van de rol van de gemeente is de uitvoeringsparagraaf van de Ruimtelijke Structuurvisie leidend.

In de Nota Grondbeleid zijn ook de financiële kaders van het te voeren beleid vastgelegd.

Grondprijzennota

In de Raadsvergadering van 3 december 2015 is de Grondprijzennota vastgesteld. In de nota Grondbeleid is opgenomen dat de Grondprijzennota periodiek wordt bijgesteld op grond van marktontwikkelingen en prijswijzigingen. Gezien de geringe hoeveelheid beschikbare bouwgrond en in afwachting van de nieuwe nota Grondbeleid heeft in 2018 geen actualisatie van de Grondprijzennota plaatsgevonden. Uw Raad is hiervan middels Raadsinformatiebrief van 8 november 2017 op de hoogte gesteld.

Beleidsnota Grondenbeheer 2016-2019

De beleidsnota Grondenbeheer bevat de kaders voor verkoop, verhuur, verpachting of in gebruikgeving van percelen die niet (meer) functioneel, of niet (meer) potentieel functioneel zijn voor de gemeente, niet zijnde bouwgrondexploitaties.

Grondexploitaties

Volgens de Notitie Grondexploitaties 2016 BBV dient jaarlijks een herziening van de grondexploitatie plaats te vinden. Een actualisatie van de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigen, dan wel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de Raad worden vastgesteld.

Conform het gestelde in de Nota Grondbeleid is de herziening van de grondexploitaties gekoppeld aan de Planning- en Controlcyclus.

Voor het opstellen van de jaarrekening (incl. herziening) zijn voor de grondexploitatie conform de 'Notitie grondexploitaties 2016' onderstaande uitgangspunten toegepast

- Rente: gebaseerd op de daadwerkelijke te betalen rente over het vreemd vermogen.
2018: 2,05%
2019-2022: 2,44%.

- De te verwachten resultaten worden gepresenteerd tegen nominale waarde
- Er is geen inflatiepercentage (zowel voor de kosten als de opbrengsten) toegepast.
- Activering van kosten binnen de grondexploitatie vindt plaats met in acht neming van de door de Commissie BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) opgestelde Notitie grondexploitatie 2016.
- Winstneming vindt plaats middels de 'percentage of completion' methode. Indien het resultaat betrouwbaar kan worden ingeschat, de gronden zijn verkocht en de kosten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.
- Voor grondexploitaties met een geprognosticeerd nadelig saldo wordt een voorziening getroffen ter grootte van het tekort. Deze voorziening wordt gevormd ten laste van de Algemene Reserve.

In 2018 waren onderstaande grondexploitaties in uitvoering:

- Kanaalboulevard
- Ontwikkeling centrumplan Stein
- Mergelakker Oost
- Achter de Hegge

Kanaalboulevard

De verwachte afwikkeling in 2018 heeft nog niet plaatsgevonden. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal van 2019 de openbare ruimte teruggeleverd.

De boekwaarde bedraagt per 31 december 2018 € 4.059 negatief. Reeds in 2010 heeft een voorlopige winstneming van € 150.000 plaatsgevonden waardoor op basis van de bijgestelde exploitatieberekening (januari 2018) het verwachte exploitatiesaldo per 31 december 2019 nihil is

Ontwikkeling Centrumplan Stein

In 2018 heeft een evaluatie van de openbare ruimte plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan zijn reeds enkele zaken in de openbare ruimte aangepast. Maatregelen met een grotere (verkeerskundige) impact volgen in 2019.

In 2018 is het verzoek tot subsidievaststelling bij de Provincie ingediend. De subsidie is in februari 2019 door de Provincie vastgesteld. Als gevolg van vorenstaande is de "Ontwikkeling Centrumplan Stein" nog niet financieel afgerond.

Per 31 december 2018 bedraagt de boekwaarde € 87.684. Conform het principe 'percentage of completion' vindt in 2018 een winstneming plaats van € 16.312. (2017: € 1.211.800) Deze winst is gestort in de Algemene Reserve.

Met inachtneming van de winstneming 2017 en 2018 bedraagt het geprognosticeerd resultaat op basis van de herziene grondexploitatie (februari 2019) per einddatum, 31 december 2019, € 13.348 positief. Dit resultaat wordt eveneens gestort in de Algemene Reserve.

Mergelakker Oost

Voor de kavel voor maatschappelijke doeleinden aan de Mergelakker is in 2018 geen koper gevonden.

Aangezien het resultaat nog niet betrouwbaar kan worden ingeschat omdat de kavel aan de Mergelakker nog niet is verkocht, heeft geen tussentijdse winstneming plaatsgevonden.

De boekwaarde per 31 december 2018 bedraagt € 9.948. De geprognosticeerde winst bedraagt € 153.000.

Achter de Hegge

In de Raadsvergadering van 27 september 2018 heeft uw Raad de bouwgrondexploitatie vastgesteld voor de herontwikkeling van zes woningen op de locatie Achter de Hegge/Stegerweg in Berg aan de Maas.

Het verwachte negatieve resultaat volgens de vastgestelde bouwgrondexploitatie bedraagt € 445.096.

Aangezien de werkzaamheden bouwrijp maken pas in 2019 starten bedraagt de boekwaarde per 31 december 2018 nihil.

Financiële positie

Onderstaande tabel geeft per complex inzicht in:

- het verloop van de boekwaarde per 31 december 2018;
- meerjarig geraamde boekwaarden gebaseerd op de per ultimo 2018 geactualiseerde exploitaties;
- het te verwachten saldo;
- het verwachte jaar van realisatie.

	Boekwaarde ultimo 2018 (x € 1.000)	Geraamde Boekwaarde ultimo (x € 1.000)				Verwacht resultaat per einddatum (x€ 1.000)*	Realisatie
		2019	2020	2021	2022		
Kanaalboulevard	-4					-	2019
Centrum Stein	88					16	2019
Mergelakker- Oost	10					153	2022
Achter de Hegge	-					-445	2019
Totaal	94	-	-	-	-	-276	

* = negatief (-/-) betekent verlies

Risico's

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat door de toenemende complexiteit van de ontwikkelingen, de hoogte van de investeringen grondexploitatie's gepaard gaan met financiële risico's. Inzicht in het verloop van de financiële prognoses alsmede de inventarisatie van de risico's en beheersingsmaatregelen is daarom van groot belang.

Voorziening te verwachten verliezen

Geldend beleid is dat positieve exploitatiesaldi ten gunste van de Algemene Reserve worden geboekt en dat de voorziening "te verwachten verliezen grondexploitatie" de buffer vormt voor verliezen en risico's binnen de grondexploitatie.

Mutaties

Conform regelgeving is in 2018 ter afdekking van het tekort op de grondexploitatie Achter de Hegge de voorziening 'Te verwachte verliezen' op peil gebracht.

Stand per 31 december 2018

Verloop voorziening (x € 1.000)	Stand 1-1- 2018	Toenam e	Afnam e	Stand 31-12-2018	Geraamde stand ultimo			
					2019	2020	2021	2022
Grondcomplex in exploitatie	0	445		445	-	-	-	-
Totaal	0	445		445	-	-	-	-

Reserve bouwgrondexploitatie

De reserve Bouwgrondexploitatie is in 2016 gevormd om de financiële gevolgen (kapitaallasten) voortvloeiende uit 'Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV' op te vangen.

Jaarlijks komen de in 2016 voorgerecalculeerde financiële gevolgen ten laste van deze reserve.

Reserve	Ultimo	Ultimo	Ultimo	Ultimo
(x € 1.000)	2018	201	2020	2021
Bouwgrond exploitatie	65	0	0	0
Totaal	65	0	0	0

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte vinden activiteiten plaats in het kader van wonen, werken en recreëren. Hiervoor is de openbare ruimte ingericht met kapitaalgoederen (infrastructuur). De kapitaalgoederen worden onderhouden en tijdig vervangen. De door de raad gewenste kwaliteit van de kapitaalgoederen is vastgesteld in beleidskaders. De vastgestelde beleidskaders zijn daarna, door het college, vertaald in beheerplannen waarin de kosten voor vervanging en onderhoud zijn opgenomen. De beheerplannen worden verwerkt in de begroting.

De volgende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen:

- gebouwen en overige accommodaties
- wegen
- openbare verlichting
- bruggen
- rioleringen
- groen

Gebouwen en overige accommodaties

Koelmachine gemeentehuis

In februari 2018 is de koelmachine van het gemeentehuis onherstelbaar defect gegaan. In het kader van verduurzaming zijn de opties voor het plaatsen van een warmtepomp i.p.v. een koelmachine in kaart gebracht. De investering voor een nieuwe koelmachine bedroeg € 46.000, voor een nieuwe warmtepomp bedroeg de investering € 73.250. Door te kiezen voor een warmtepomp wordt een gasreductie van ca. 15% voorzien. De extra investering van € 27.250 in een warmtepomp wordt op deze wijze binnen 15 jaar terugverdiend.

Binnenklimaat gemeentehuis

In april 2018 naar aanleiding van een nulmeting vastgesteld dat het gemeentehuis niet voldoet aan de eisen zoals gesteld in het Bouwbesluit 2012 en de Woningwet ten aanzien van de brandveiligheid en luchtverversing. Voor herstel van de aangetroffen mankementen is een budget van € 300.000 beschikbaar gesteld. (Raadsbesluit 5 juli 2018). Direct na het Raadsbesluit is gestart met de herstelwerkzaamheden. Vanwege de omvang van de herstelwerkzaamheden zijn deze niet in 2018 afgerond. Derhalve is het restantbudget van € 149.500 doorgeschoven naar 2019.

Beheer accommodaties

Bij het Maaslandcentrum te Elsloo zijn we geconfronteerd met niet geplande reparaties volgend uit wettelijke keuringen van de installaties. Dit heeft geresulteerd in onvoorziene uitgaven van € 25.000. Vanwege aanhoudende stankproblemen is er een inspectie en analyse van het rioolstelsel uitgevoerd. Naast veel aangetroffen gebreken in het rioolstelsel is geadviseerd een ontluchting met geurfilters aan te brengen op de drie uitgaande rioleringen. De totale kosten voor herstel van het stankprobleem bedroegen € 42.000.

Groot sporttechnisch onderhoud

Na periodieke inspecties is een groot deel van de materialen die op basis van de onderhoudsplanning op de nominatie stonden om vervangen te worden, niet vervangen omdat de materialen langer mee gaan. Hierdoor zijn de werkelijke kosten voor het groot sporttechnisch onderhoud in 2018 aanzienlijk lager dan begroot.

Gebouwen en overige accommodaties

Directe lasten onderhoud gebouwen	Rek.	Rek.	Begr.	Rek.
(x € 1.000)	2016	2017	2018	2018

Onderhoudsbudget exploitatie:

Bouwkundig onderhoud (BOP)	354	428	285	307
Sporttechnisch onderhoud (SOP)	91	71	73	81
Ten laste van voorziening:				
Groot onderhoud accommodaties	385	168	323	169
Groot sporttechnisch onderhoud	16	18	103	14
Groot onderhoud gemeenschapshuizen	-	17	4	5
Totaal exploitatie + voorziening	846	702	788	576

Wegen

Beleidskaders

Op 30 juni 2016 heeft de raad gewenste kwaliteit voor het wegbeheer vastgesteld. De vastgestelde kwaliteit is van toepassing op de instandhouding van de verhardingen gedurende de technische levensduur in die gebieden waar de komende jaren geen grootschalige reconstructies of wijzigingen zijn gepland.

Beheerplannen

Om de 2 jaar wordt - via inspectie - het beheerplan wegen geactualiseerd en wordt een doorkijk gegeven voor 15 jaren. Eind 2017 vond de laatste inspectie van het wegennet plaats. Op basis hiervan is het nieuwe wegbeheerplan voor de periode 2018-2033 opgesteld. Dit wegbeheerplan is op 16 mei 2018 door het college vastgesteld.

Het reguliere groot onderhoud wegen voor 2018 is in de zomerperiode opgestart en afgerond. In 2018 zijn verder de gebiedsgewijze aanpak in Urmond Oost, gebiedsgewijze aanpak Maasbans en de reconstructie Raadhuisstraat-Julianastraat afgerond.

Financiële vertaling

Vanaf 2010 is voor groot onderhoud wegen een voorziening gevormd. Hierin wordt op basis van het vastgesteld beheerplan jaarlijks een bedrag gestort. De hoogte van de storting wordt bij het vaststellen van het beheerplan wegen geactualiseerd.

Vanaf 2018 bedraagt de storting € 627.000.

In de voorziening groot onderhoud wegen worden geen kosten van rehabilitaties of reconstructies van wegen verantwoord. Deze worden als investeringen op het programma 'een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving' verantwoord.

Het bestek groot onderhoud verhardingen 2018 is in de zomer 2018 aanbesteed. Na het verstrekken van de opdracht zijn de werkzaamheden gestart en in het najaar 2018 afgerond.

Wegen

Directe lasten onderhoud wegen	Rek.	Rek.	Begr.	Rek.
€ 1.000	2016	2017	2018	2018
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Klein onderhoud wegen	140	139	148	142
Wegvoorzieningen (o.a. belijningen)	36	28	42	39
Ten laste van voorziening:				
Groot onderhoud wegen	527	672	636	631
Totaal exploitatie + voorziening	703	839	826	812

Openbare verlichting

Beleidskaders

Op 26 oktober 2017 heeft de raad het beleidsplan openbare verlichting 2018 t/m 2021 vastgesteld. Het beleidsplan is vooral gericht op verdere energiebesparing en terugdringing van de CO2 uitstoot.

Beheerplannen

Het beheer van de openbare verlichting is op basis van een beheer- en onderhoudsplan uitbesteed aan Ziut BV. Bij openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling

De kosten voor het vervangen van lichtmasten en armaturen worden als investering op het programma 'een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving' verantwoord en waar nodig toegelicht.

In 2018 is de voor 2018 geplande vervanging van reguliere armaturen door LED armaturen uitgevoerd. In totaal zijn 215 armaturen vervangen, passend binnen het budget van € 90.000,--. Ook zijn 38 lichtmasten vervangen die het einde van de levensduur hadden bereikt, passend binnen het budget van € 50.000,--.

Openbare verlichting

Directe lasten openbare verlichting	Rek.	Rek.	Begr.	Rek.
x € 1.000	2016	2017	2018	2018
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Energie	75	82	86	82
Onderhoud	180	178	186	183
Totaal exploitatie + voorziening	255	260	272	265

Bruggen

Beleidskaders

In november 2017 is het beheerplan civieltechnische kunstwerken vastgesteld. Dit is een actualisatie en scopeverbreding van het meerjarig onderhoudsplan Kunstwerken dat op 7 juli 2011 door de raad is vastgesteld.

Beheerplannen

Het in 2011 opgestelde onderhoudsplan was gebaseerd op drie kunstwerken (de boogbrug Veestraat en de bruggen in de Nieuwe Postbaan en in de Brugstraat). Inmiddels heeft de gemeente meerdere bruggen in beheer zoals de fietsbrug Julianakanaal Stein, de brug in het Steinerbos en de brug in het Heidekampspark.

In 2018 is onderzocht welke duikers in eigendom zijn van de gemeente en diverse duikers zijn geïnspecteerd. Ook in 2019 dienen nog inspecties uitgevoerd te worden teneinde de onderhoudstoestand inzichtelijk te krijgen. Er hebben diverse kleine onderhoudswerkzaamheden aan de bruggen plaatsgevonden (o.a. voetgangers Heidekampspark en viaduct Brugstraat te Stein). In 2018 was vervangen van de knuppelbrug in 't Brook voorzien. Afstemming met de omgeving en ontwerpwerkzaamheden hebben plaatsgevonden maar met name het moeten doorlopen van een bestemmingsplanprocedure heeft ertoe geleid dat realisatie in 2018 niet kon plaatsvinden. Dit is nu voorzien in 2019.

Financiële vertaling

De kosten voor het vervangen en onderhouden van bruggen worden op het programma 'een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving' verantwoord en waar nodig toegelicht.

Voor het onderhouden van de kunstwerken is een voorziening gevormd. Op basis van het voorgaande beheerplan wordt jaarlijks € 31.500 in de voorziening gestort. De rekening 2018 valt lager uit dan de begroting 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door het doorschuiven van aanleg knuppelbrug 't Brook naar 2019.

Bruggen

Directe lasten onderhoud bruggen x € 1.000	Rek. 2016	Rek. 2017	Begr. 2018	Rek. 2018
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Onderhoud kleine kunstwerken	3	1	42	39
Verbreden brug Berg aan de Maas	628	790	-	-
Ten laste van voorziening:				
Groot onderhoud bruggen	0	11	107	13
Totaal exploitatie + voorziening	631	802	149	52

Riolen

Beleidskaders

Op 1 oktober 2009 heeft de raad het Waterplan vastgesteld. Hierin zijn de volgende ambities opgenomen:

- scheiden van vuilwater en regenwater;
- verkleinen van afwaterende oppervlakken naar de riolering;
- water maakt groen: in verdroogde beekdalen en versterkt de stedelijke groenstructuur;
- water stroomt zichtbaar weg om te infiltreren of naar oppervlaktewater;
- overheid, inwoners en bedrijven zijn samen verantwoordelijk voor de verwerking van regenwater;
- maatregelen worden genomen met zorg voor de (leef)omgeving;
- mensen worden bewust (gemaakt) over de aanwezigheid van water en de omgang met water.

De gemeente moet op grond van de Kader Richtlijn Water (KRW) maatregelen nemen om het overstorten op kwetsbare wateren te verminderen. Hierdoor heeft vooral het afkoppelen van regenwater grote invloed op het uitvoeringsprogramma.

In 2013 is gestart met het opstellen van een regionaal beleid- en uitvoeringskader voor het stedelijk watermanagement. Deze kaders vervangen het traditioneel Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan voor de gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein. Hierin participeren ook het waterschap Roer en Overmaas en Waterschapsbedrijf Limburg. De kaders voor Stein zijn op 30 oktober 2014 door de raad vastgesteld.

Op 24 september 2014 heeft de raad het GRP vastgesteld en is gekozen voor een rioolheffing, waarbij de tarieven van de rioolheffing worden vastgesteld op basis van het principe van 100% kostendekkendheid waarbij alle eigenaren een vast bedrag per perceel betalen en de gebruikers vanaf een watergebruik van 200 m² per jaar een opslag betalen.

Het kostendekkingsplan 2015-2019 en de nieuwe methode van heffen van rioolheffingen heeft de raad op 3 december 2015 vastgesteld. De nieuwe methode bestaat uit het heffen van een vast bedrag voor kleingebruikers van water en voor de grootverbruikers een vast bedrag verhoogd met een toeslag.

Op 26 juni 2014 heeft de raad het afkoppelbeleid particulieren vastgesteld. Medio 2017 is de evaluatie en actualisatie van het beleidsplan, het beheerplan en het kostendekkingsplan afvalwater afgerond.

In 2020 is een actualisatie van het VGRP (afvalwaterplannen) gepland.

Beheersplannen

Op 19 augustus 2014 heeft het college de bij het regionaal beleid- en uitvoeringskader stedelijk management behorende beheerplan en projectplannen vastgesteld.

In 2017 was de evaluatie en actualisatie van het beleidsplan, beheerplan en het kostendekkingsplan afvalwater voorzien. Hieruit bleek dat in de afgelopen planperiode de uitgaven binnen het compartiment riolering hoger waren dan in de oorspronkelijke begrotingen is opgenomen. Uit de analyse bleek dat de lastenstijging met name veroorzaakt is door een stijging van de personele middelen en het bestrijden van calamiteiten. De overschrijdingen geven het beeld van een structureel tekort dat ook zijn weerslag heeft voor de komende periode. Om het effect hiervan inzichtelijk te maken en keuzes voor te leggen, is in 2017 een advies inzake mogelijkheden verhoging opbrengst rioolheffing opgesteld. De raad is hierover binnen de procedure van vaststelling van de begroting 2018 over geïnformeerd.

In de openbare vergadering van 21 juni 2018 is het raadsvoorstel inzake het aanpassen van het kostendekkingsplan aangeboden aan de raad. Indien bij 100% kostendekking sprake is van stijgende kosten dienen ook de inkomsten te stijgen. Er zijn verschillende mogelijkheden om de heffingsmaatstaven te veranderen en hiermee de hoogte van de rioolheffing (=inkomsten) te bepalen. In de notitie 'Advies inzake mogelijkheden verhogen opbrengst Rioolheffing' waren diverse scenario's uitgewerkt die ook zijn geïmplementeerd in het raadsvoorstel.

Middels de motie 'Onderzoek rioolheffing' van 5 juli 2018 is het college verzocht om onder andere te onderzoeken welke herstaffeling in het gebruikersdeel in combinatie met de verhoging van het maximaal plafond nodig is en tevens te onderzoeken of er alternatieven mogelijk zijn om het rioolheffing en de kostensystematiek te verlagen. 5 oktober 2018 is de raad middels de raadsinformatiebrief "Aanpassen gebruikersdeel van de rioolheffing" geïnformeerd hierover.

In de raadsvergadering van 8 november 2018 heeft de raad middels een amendement besloten om het gebruikersdeel van de rioolheffing 2019 aan te passen. Tevens is voorgesteld om een raads werkgroep in te stellen die bekijkt welke heffingsystematiek het meest geschikt is.

Financiële vertaling

Het aanleggen, afkoppelen, vervangen en onderhouden van riolen wordt op het programma 'een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving' verantwoord en waar nodig toegelicht.

Riolering

Directe lasten onderhoud riolering	Rek.	Rek.	Begr.	Rek.
x € 1.000	2016	2017	2018	2018
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Onderhoud	850	645	825	785
Totaal exploitatie	850	645	825	785

Groen

Groen

Beleidskaders

In 2016 heeft de raad de onderhoudskaders voor het beheer van de openbare ruimte (BOR) geactualiseerd. Voor het groenbeheer zijn hierbij de volgende wijzigingen vastgesteld:

1. de groenkwaliteit in de centra is verlaagd van A naar B;
2. de groenkwaliteit op en rond de rotondes en bij de komgrenzen is verhoogd van B naar A;

3. de groen kwaliteit op de doorgaande gemeentelijke wegen aan de oostzijde is verhoogd van B naar A;
4. burgers wordt de mogelijkheid gegeven om op eigen initiatief extra kwaliteit te leveren, binnen nog op te stellen kaders, bovenop de vastgestelde kwaliteit van het groen.

Beheersplannen

De vastgestelde beleidskaders voor het beheer en onderhoud van het groen zijn verwerkt in groenonderhoudsbestekken. Deze bestekken worden als leidraad gebruikt voor de uitvoering van het groenonderhoud. In 2019 worden het groenonderhoud op de woonlocaties verder op de vastgestelde kwaliteit gebracht. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële vertaling

Het groenonderhoud wordt uitgevoerd door de Algemene dienst en drie groenaannemers voor het specialistisch onderhoud (o.a. bermen, sportvelden en bomen). Het aanleggen en onderhouden van groen wordt op het programma 'Sport, Cultuur en Recreatie' verantwoord en waar nodig toegelicht.

Groen

Directe lasten onderhoud groen x € 1.000	Rek. 2016	Rek. 2017	Begr. 2018	Rek. 2018
Onderhoudsbudget exploitatie:				
Bestrijden onkruid	109	124	141	148
Onderhoud bermen	39	51	51	47
Landschapsplannen	40	59	60	56
Onderhoud openbaar groen	732	780	862	830
Totaal exploitatie	920	1.014	1.114	1.081

Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf vormt een vast onderdeel van de programmarekening. De paragraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie.

Treasury omvat het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Volgens de ECB blijft er vooruitzicht op een economisch herstel in het eurogebied. De economische activiteit in de EU en de eurozone zal naar verwachting gematigd aantrekken. Alle monetaire beleidsmaatregelen van de ECB zijn erop gericht de inflatieverwachtingen voor de middellange tot lange termijn stevig te verankeren om de inflatie onder maar dicht bij het niveau van 2% te brengen.

Bij de keuze van financiering worden door Stein, binnen de kaders van de wet fido, onderstaande regels gehanteerd:

- De rente van vaste leningen is door de lange looptijd financieel van groter belang dan de rente van leningen met een korte looptijd.
- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden.
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient consolidatie van korte schuld de voorkeur.
- Bij een te verwachten stabiele renteontwikkeling dient in de actuele financieringsbehoefte te worden voorzien met de financieringsvormen die absoluut gezien de laagste rente dragen.

Algemene interne en externe ontwikkelingen

Interne ontwikkelingen

In 2018 hebben zich voor de gemeente Stein geen mogelijkheden voorgedaan om geldleningen vervroegd af te lossen. De financieringsbehoefte in 2018 zijn afgedekt met leningen met een looptijd tot 2019. Deze looptijd is gekozen zodat aflossing hiervan matcht met de vrijval van de laatste tranche uit het OVE garantiefonds. De rentelasten zo voor financiering in 2018 beperkt gebleven. Overige financieringsbehoefte kon afgedekt worden met een debetsaldo in de rekening courant en middels kortlopende kasgeldleningen. Consolidatie van deze vlottende schuld was niet nodig. Voor het project 'zonnepanelen' is in 2018 wel nog een langlopende geldlening afgesloten van € 1 miljoen. Mutaties in de vaste schulden zijn in onderstaand overzicht weergegeven (exclusief woningbouwleningen)

Mutaties:	Bedrag (* € 1.000)	Rente (in %)
Stand per 01.01.2018	35.308	3.34
Vervroegde aflossingen	0	
Reguliere aflossingen	2.871	
Nieuwe lening(en)	5.000	
Stand per 31.12.2018	37.437	3,30

Externe ontwikkelingen

Ontwikkeling rentepercentage en inflatie:

De ECB heeft herfinancieringsrente in de eurozone in 2018 op het historisch lage niveau van 0,0 procent gehandhaafd. De ECB heeft vanaf 2015 de strijd tegen de lage inflatie opgevoerd met nieuwe middelen. De Europese Centrale Bank heeft ook 2018 op grote schaal nog staatsleningen opgekocht bij Europese banken. Met deze stap heeft de ECB ervoor gezorgd dat er meer geld voorhanden kwam in de eurolanden. Banken kregen door de verkoop van obligaties meer geld in

kas. Als zij dit uitleenden aan burgers en bedrijven konden zij hun bestedingen opvoeren, waardoor de economische groei een duw in de rug kreeg. Vanaf 1 januari 2019 is dit opkoopprogramma gestopt.

Schatkistbankieren:

De wet verplicht schatkistbankieren is 14 december 2013 ingegaan. Dit houdt in dat publieke instellingen al hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Ze doen dat in de vorm van een rekening-courant, zoals bij een bank. Decentrale overheden hebben de mogelijkheid om termijndeposito's aan te houden.

Ook is er een doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 per gemeente (maar wel met een maximum van € 2,5 miljoen).

Voor Stein is deze gemiddelde drempel per kwartaal $0,75\% \times € 52.900.000$ (het Begrotingstotaal 2018) = € 397.000 In onderstaande tabel staat de berekening voor Stein van het kwartaalgemiddelde van het schatkistbankieren in 2018.

Berekening	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalgemiddelde	2018	2018	2018	2018
Schatkistbankieren:				
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	-	-	-
Ruimte onder het drempelbedrag	397	397	397	397
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

In bovenstaande tabel is te zien dat Stein in 2018 niet over overtollige middelen beschikte die in de schatkist ondergebracht moest worden.

Het is voor gemeenten wel mogelijk om overtollige middelen uit te lenen aan andere overheden, en daarmee een beter rendement te halen dan bij de schatkist.

Hierbij bestaat de mogelijkheid om leningen die door BNG Bank aan een gemeente zijn verstrekt, over te dragen aan decentrale overheden die over overtollige middelen beschikken. Indien de BNG Bank een aan de gemeente verstrekte lening overdraagt aan een andere decentrale overheid, dan wordt deze andere decentrale overheid de nieuwe crediteur. Rente en aflossing zijn in dat geval niet langer verschuldigd aan BNG Bank, maar aan de decentrale overheid die de vordering heeft overgenomen. De voorwaarden van de lening blijven in geval van overdracht onveranderd. Cessie van vorderingen behoeft op grond van het Burgerlijk Wetboek geen instemming van de kredietnemer.

Risicobeheer

Om rentekosten zoveel mogelijk te minimaliseren dient er een goede balans gevonden te worden tussen optimalisatie op korte termijn en stabilisatie op lange termijn. Zo kan financiering met korte looptijd op een zeker moment de laagste rentelasten geven, terwijl vanuit het oogpunt van de lange termijn stabiliteit een financiering met een lange rentevaste looptijd de voorkeur geniet, ondanks dat dit (op korte termijn) een iets duurdere oplossing zou betekenen.

De Wet fido geeft een tweetal richtlijnen voor het beperken van de renterisico's. Het gaat hierbij in de eerste plaats om de kasgeldlimiet en in de tweede plaats om de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de limiet aan voor de vlottende schuld van de gemeente. Deze limiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,5%) van de netto begroting.

Dus financiering met geldleningen met een looptijd van korter dan één jaar en schulden in rekening courant is toegestaan tot 8,5% van de netto begroting aan het begin van het jaar. Deze limiet bedroeg in 2018 afgerond € 4,5 miljoen.

Onderstaande tabel bevat de informatie met betrekking tot de kasgeldlimiet. Deze kasgeldlimiet laat vanaf het 3e kwartaal 2018 een aaneengesloten overschrijding zien. De aflossing van de laatste tranche van het OVE garantiefonds begin 2019 zorgt vanaf dat moment voor een lagere netto vlottende schuld van ongeveer € 3,8 miljoen.

Periode	Kwartaal 1 2018	Kwartaal 2 2018	Kwartaal 3 2018	Kwartaal 4 2018
Netto vlottende schuld -/- overschot vlottende middelen	5.319	4.441	5.586	6.584
Kasgeldlimiet	4.500	4.500	4.500	4.500
Overschrijding van kasgeldlimiet	819	-	1.086	2.084
Ruimte tot de kasgeldlimiet	-	59	-	-

Renterisiconorm

Met het stellen van een renterisiconorm wordt een kader geschapen om tot een zodanige opbouw van de leningportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van de geldleningen in voldoende mate wordt beperkt. Deze norm houdt in dat 20% van de langlopende leningen per jaar in aanmerking mag komen voor herfinanciering en renteherziening.

We onderscheiden primaire en secundaire renterisico's. Primaire renterisico's betreft het gevaar van een ongunstige stand van de rente op het moment dat nieuwe leningen afgesloten moeten worden. Secundaire renterisico's betreft het niet kunnen profiteren van gunstige renteontwikkelingen. Risico's loopt men dan ook bij een onevenwichtige verdeling van de portefeuille wat betreft de looptijden. Een portefeuille met overwegend kortlopende leningen kent een hoog primair risico, een overwegend lange portefeuille een hoog secundair risico. Uit onderstaand overzicht blijkt dat in het verslagjaar de renterisiconorm van Stein niet overschreden werd.

(bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2018
(1)	Renteherziening op vaste schuld	0
(2)	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	5.000
(3)	Betaalde aflossingen	2.871
(4)	Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	2.871
(5)	Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	2.871
(6)	Renterisiconorm (20% x vaste schuld per 1/1), excl doorverstrekte leningen woningstichtingen	7.061
(7)	Ruimte onder renterisiconorm (6 - 5)	4.190

Debiteurenrisico

Dit betreft het risico dat vorderingen op debiteuren niet kunnen worden geïnd en afgeboekt moeten worden. Ter afdekking van de risico's met betrekking tot debiteuren sociale zaken is voor een bedrag van € 937.000 een voorziening gevormd. De voorziening voor risico's met betrekking tot overige debiteuren bedraagt per 31 december 2018 € 222.000.

Renteschema

Rente omslagpercentage

In het kader van de vernieuwing van het BBV is de renteomslag berekend conform de nota rentenotitie die in 2016 door de commissie BBV is gepubliceerd. Vanwege het inzicht in de rentelasten van externe financiering het renteresultaat en de wijze van toerekening is onderstaand renteschema opgenomen. Het rente omslagpercentage wordt berekend door de totale rentekosten

te delen door het totaal geactiveerd bedrag. De totale rentekosten bestaan uit de rente voor vaste geldleningen, de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen (reserves) en de rente van de financierings-behoefte. Het omslagpercentage voor 2018 is berekend op 3%.

Renteschema:(bedragen x 1.000 €)		2018
a.	Externe rente Vaste geldleningen	1.336
b.	De externe rentebaten	-/- 430
	Totaal door te rekenen externe rente	906
c.	-De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	-/- 0
	-De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 482
		-/- 482
	Saldo door te rekenen externe rente	424
d1.	Rente over eigen vermogen	1.057
d2.	Rente over voorzieningen	186
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1.667
	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht	
e.	Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2.055
f.	Saldo renteresultaat taakveld treasury	388

Resultaat uitzettingen

Het uitzetten van overtollige gelden (liquiditeitoverschotten) door middel van het verstrekken van leningen en beleggen dient op prudente wijze te geschieden. Er dient daarom van goede tegenpartijen gebruik te worden gemaakt teneinde de financiële risico's te beperken. Indien met minder kredietwaardige tegenpartijen in zee wordt gegaan, kunnen hierdoor weliswaar (tijdelijk) hogere renteopbrengsten worden verkregen, maar loopt de gemeente daarbij (aanzienlijk) grotere risico's.

Belegging APG-IS beleggingsfonds

Een deel van de opbrengsten van de verkoop van de Essent aandelen is in 2009 belegd in een deelneming in APG-IS beleggingsfonds. Het beheer is hiervan is ondergebracht bij de bank Oyens en van Eeghen. Dit fonds bestond oorspronkelijk uit drie tranches. In 2013 heeft aflossing van de 1e tranche van € 1 miljoen plaatsgevonden. In 2016 heeft aflossing van de 2e tranche van € 8 miljoen plaatsgevonden. De resterende tranche (aflossing januari 2019) betreft € 3,8 miljoen.

Over het jaar 2018 is € 153.000 aan rente ontvangen uit bovengenoemde belegging.

Bruglening

Deze bruglening bestaat per 31/12/2018 uit de volgende tranches:

Tranche	Hoofdsom	Looptijd	Renteverg oeding
D	€ 1.076.431	10 jaar (2019)	7,20 %

In 2018 is € 77.500 aan rente ontvangen uit deze bruglening.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF)

De kern van de Wet houdbare overheidsfinanciën is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. Eén van de belangrijkste is het bereiken van begrotingsevenwicht op middellange termijn. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt heeft de Minister de mogelijkheid met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen.

Voor de berekening van het EMU-saldo van de gemeente Stein wordt verwezen naar het hoofdstuk 'EMU-saldo' onder de Jaarrekening.

Bedrijfsvoering

Algemeen

Deze paragraaf is gewijd aan de bedrijfsvoering van de gemeente Stein, dat wil zeggen de manier waarop de processen binnen de gemeente zijn georganiseerd en worden aangestuurd en de manier waarop de bedrijfsmiddelen worden ingezet. Doel van de bedrijfsvoering is om zo effectief en efficiënt mogelijk de afgesproken prestaties te leveren.

Juridische advisering

Naast de gebruikelijke ondersteuning en advisering zien wij een groei en ontwikkeling op met name het rechtsgebied Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Hiervoor is gezamenlijk, ook vanuit het oogpunt juridische kwaliteitszorg in 2018 extra aandacht geweest door het organiseren van interne workshops en cursussen.

Net als in 2017 is het totaal aantal bezwaarschriften licht gedaald. Het inzetten van het minnelijk oplossen van bezwaarschriftprocedures heeft voor wat betreft Soza-bezwaarschriften (dit zijn bezwaarschriften met name op het gebied van de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning) geleid tot het oplossen respectievelijk intrekken van deze bezwaarschriften.

Control en audit

In 2018 heeft nadrukkelijk de prioriteit gelegen bij de doorontwikkeling van de interne audit. Hierbij is niet alleen de controlerende rol achteraf ingevuld, maar is gestuurd op risico's binnen de voornaamste processen. Deze processen zijn op basis van een risico inventarisatie in beeld gebracht en hebben hun beslag gekregen in een, met de accountant is afgestemd, auditplan. Tevens heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden op het inzichtelijk maken en beschrijven van processen.

Juridische kwaliteitszorg

In 2018 is verder vorm gegeven aan de aanpak van juridische control - en in het verlengde hiervan - aan juridische kwaliteitszorg. In dit kader is in 2018 wederom geadviseerd en ondersteuning geboden aan de werkgroepen Steinerbos, Privacy- en informatiebeveiliging en Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek in oprichting. Daarnaast werd het bestuur en management van juridische advies voorzien en is ondersteuning geboden bij de aanbesteding van de nieuwe huisadvocaat.

Automatisering

Het college heeft voor de gemeente Stein in 2018 een integraal informatiebeleidsplan vastgesteld. Het informatiebeleidsplan bestaat uit drie onderdelen strategische doelen, inrichtingsplan en projectenkalender. Uitgangspunt is dat de winkel openblijft terwijl we transformeren. Gekozen is voor een projectmatige aanpak, gezien omvang en reikwijdte. In 2018 is het zaakstelsel verder geoptimaliseerd, o.a. door het koppelen van de applicatie voor WMO en Jeugd

Facilitaire zaken

De aanbesteding van de koffie is in 2018 afgerond. Begin 2019 zal de overgang naar de nieuwe leverancier plaatsvinden. Verder zijn de eerste stappen gezet in het doorontwikkelen van het archief en de voorbereidingen op het verder digitaliseren.

Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging:

De gemeente Stein dient evenals alle andere gemeenten te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Op basis van het jaarplan 2018 zijn diverse acties uitgevoerd zoals het opstellen van beleid uitwisseling van informatie, update diverse procedures zoals Suwinet, Autorisaties alsook het aanpassen van de procedure- / draaiboek beveiligingsincidenten en datalekken aan de AVG, en verder het borgen van informatiebeveiliging in het inkoopproces. De Chief Information Security Officer (CISO) is het centrale aanspreekpunt voor informatiebeveiliging en adviseert en ondersteunt de organisatie bij het bewaken en verhogen van de informatieveiligheid. Hij rapporteert hierover aan het management en het bestuur. Om

inzicht te houden in het beleid en de acties beschikken we over een ISMS (Information Security Management Systeem) waarmee we informatiebeveiliging laten aansluiten op de bestaande Planning & Control cyclus. Ook was er aandacht voor het vergroten van de bewustwording van informatiebeveiliging bij het personeel, denk hierbij aan berustwordingspresentaties, intranetberichten, nieuwsbrieven, en het inzetten van posters. In 2018 hebben er 5 beveiligingsincidenten voorgedaan waarvan er eentje is gemeld als datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Privacy:

Vanaf 25 mei 2018 wordt toezicht gehouden op de naleving van de Europese Privacy-verordening (Algemene Verordening Gegevensbescherming – hierna de AVG). Vanaf dat moment mag iedereen, publieke als private organisaties op de naleving van de AVG aanspreken. In 2018 hebben we verder ingezet op de realisatie van het implementatieplan privacy 2017-2018. Hierbij lag de focus op het uitvoeren van een aantal Data Protection Impact Assessments (DPIA's) voor verwerkingen binnen het Sociaal Domein, de Griffie en Vroegsignalering Schuldhulpverlening, het opzetten en inrichten van een verwerkingsregister, het opstellen van een privacyreglement, opstellen procedure inzagerecht en het borgen van privacy in het inkoopproces. De adviseur privacy is het centrale aanspreekpunt voor privacy en adviseert en ondersteunt de organisatie bij het bewaken en verhogen van privacy. Hij rapporteert hierover aan het management en het bestuur. Vanaf 1 mei 2018 is er een FG aangesteld. Om inzicht te houden in het beleid en de acties beschikken we over een DPMS (Data Protection Management Systeem) waarmee we privacy laten aansluiten op de bestaande Planning & Control cyclus. Ook hebben we aandacht besteedt aan het vergroten van de bewustwording van privacy bij het personeel, denk hierbij aan presentaties, workshops en het adviseren bij casussen.

Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA):

De verantwoordingssystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en Inkomen (Suwinet) is vanaf 2017 samengevoegd en gestroomlijnd via ENSIA. Door het toezicht te bundelen en aan te laten sluiten op de gemeentelijke Planning & Control-cyclus is het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten verder geprofessionaliseerd en heeft het gemeentebestuur meer inzicht in de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan hier beter op sturen. Het College van Burgemeester en Wethouders legt via de Collegeverklaring verantwoording af over informatieveiligheid. Deze is als bijlage opgenomen in dit jaarverslag. In 2018 wordt verantwoording afgelegd over DigiD en Suwinet, middels een IT-audit op deze onderdelen. Over de BAG en de BGT wordt verantwoording afgelegd richting het ministerie. Uit de audit en de rapportage van de BAG en de BGT blijkt dat de gemeente Stein in 2018 voldoet aan de normen van DigiD en Suwinet en het benodigd aantal punten voor de BAG en de BGT met betrekking tot opzet en bestaan.

Communicatie

In de programmabegroting 2018 beschrijft communicatie een aantal trends, ontwikkelingen en daarmee samenhangende vraagstukken waar communicatie in de tijd van tegenwoordig tegenaan loopt. De antwoorden op deze vraagstukken zijn vervat in de Visie op communicatie 2018-2022.

Formatieontwikkeling ambtelijk personeel

De ambtelijke formatie bedroeg op 31 december 2018 145,57 fte.

Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage 2018 (peildatum 1 juli 2018) is de formatie gestegen met 0,1 fte. Deze stijging is het resultaat van de inzet van bestaande formatie tegen lagere loonkosten en derhalve loonkostenneutraal.

Op 31 december 2018 waren 5 garantiebanen ingevuld door 4 personen.

Organisatieontwikkeling

In 2018 zijn de nog openstaande actiepunten uit het plan van aanpak organisatievernieuwing Stein 2015 doorgevoerd in de bedrijfsvoering.

Mede op basis van het vastgestelde coalitieakkoord 2018-2022 is in 2018 gestart met de verdere doorontwikkeling van de organisatie middels afronding van een aantal in 2017 in gang gezette cultuurtrajecten, de aanzet voor een strategisch personeelsbeleid, medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) en een MT-begeleidingstraject.

Bedrijfsvoering

De door de gemeenteraad goedgekeurde formatie is in 2018 nagenoeg volledig ingevuld met vaste medewerkers. Daar waar invulling niet direct mogelijk was, onder andere als gevolg van op dat moment niet beschikbare geschikte kandidaten op de arbeidsmarkt, heeft in voorkomende gevallen tijdelijke inhuur plaatsgevonden.

Daarnaast heeft in voorkomende gevallen inhuur plaatsgevonden bij ziek- en piekmomenten. Voornoemde inhuur heeft plaatsgevonden binnen de door de raad hiervoor goedgekeurde budgetten.

Uitgangspunten personeelskosten

Voor de loonkosten golden in 2018 onderstaande uitgangspunten:

- het loonkostenpeil, schaalsalaris medewerker en daarbij behorende periodieken, zoals deze golden
 - per 1 januari 2018;
- daar waar van toepassing zijn de salarissen verhoogd met onder andere functioneringstoelagen, persoonlijke toelagen en (garantie) seniorentoelagen;
- als gevolg van CAO ambtelijk personeel werd het Individueel Keuzebudget (IKB) voor het ambtelijk personeel met ingang van 1 juli 2018 verhoogd met 0,25%.

Stelposten secundaire arbeidsvoorwaarden

Naast de primaire arbeidsvoorwaarden zijn er een aantal personele lasten (geraamd als stelposten) die vooraf niet toe te rekenen zijn aan medewerkers en of afdeling waarvan zij deel uit maken. Deze lasten, uitgaven op het gebied van herbezetting, cafetaria middelen, leeftijdsverlof, flexibele beloning, ouderschapsverlof enz. doen zich gedurende het lopende jaar voor. Op het moment dat deze uitgaven zich voordoen worden deze in mindering gebracht op de eerder genoemde stelposten en functioneel toegerekend.

De herbezetting OR is ingezet als dekking voor de uitgaven die het gevolg zijn van vervanging werkzaamheden OR-leden.

In het onderstaande overzicht treft u het beginsaldo per 1 januari 2018, de aanwending en het restant per 31 december 2018 aan.

Omschrijving stelpost	saldo 1-1-2018	aanwending	saldo 31-12-2018
Personele herbezetting OR	€ 32.852	€ 32.500	€ 352
Cafetaria en leeftijdsverlof	€ 39.719	€ 39.059	€ 660
Flexibele beloning	€ 28.171	€ 18.545	€ 9.626

Inkoop

In 2018 is het dynamisch inkoopjaarplan geïntroduceerd, waarin alle geplande en ook ongeplande aanbestedingen worden opgenomen.

De in 2017 ingezette bewustwordingsactie is in 2018 doorgezet en heeft geleid tot het gewenste resultaat. Zowel het gebruik van het inkoophandboek en de daarbij behorende sjablonen voor aanbestedingen als de adviesfunctie van de inkoopadviseur worden veelvuldig gebruikt.

De volgende aanbestedingen zijn in 2018 o.a. opgepakt:

Glasbewassing, groot onderhoud wegen, sanitaire supplies, luchtbehandelingsinstallatie, multifunctional bodes, drukwerk, juridische dienstverlening, onderhoud woonwagenstandplaatsen, intranet, afkoppeling Maasband, herinrichting Stationsstraat, zonnepanelen, onderwijshuisvesting Berg aan de Maas 2e fase, arbodienst, samenlevingsportaal.

Voor de aanbestedingen applicatie ten behoeve van de registratie van werkzaamheden in de openbare ruimte en wettelijke uitvaarten is aangehaakt bij de gezamenlijke aanbesteding van het Shared Service center inkoop Zuid-Limburg.

Indicatoren personeelsbeleid

Ziekteverzuimpercentage

Het verzuimcijfer over 2018 bedroeg 8,34% (7,95% exclusief zwangerschapsverlof) en vertoont een lichte stijging ten opzichte van het dienstjaar 2017.

Voornaamste reden is dat in 2018 het aantal langdurig zieke medewerkers, waarvan de oorzaak buiten de invloedssfeer van organisatie lagen, is toegenomen.

Een aantal langdurig zieke medewerkers zitten in een WIA-traject (waarvan sommigen al formeel afgekeurd) maar kunnen pas na 2 jaar ziekte worden ontslagen.

Dit betekent ook deze twee jaar volledig blijven meetellen in de verzuimcijfers terwijl de (dan al te verwachten) afkeuring een feit is.

Uiteraard blijven we streven naar een lager verzuim door voor onze medewerkers nog meer aandacht te schenken aan adequate begeleiding bij verzuim, preventie, de HR-cyclus en ARBO- en veiligheidsbeleid.

omschrijving	werkelijk 2015	werkelijk 2016	werkelijk 2017	begroot 2018	werkelijk 2018
ziekteverzuimpercentage	6,50%	6,39%	7,22%/6,63%	4,5%	8,34%/7,95%

Stageplaatsen

omschrijving	werkelijk 2015	werkelijk 2016	werkelijk 2017	begroot 2018	werkelijk 2018
stageplaatsen	10	6	9	10	6

Werkervaringsplaatsen

omschrijving	werkelijk 2015	werkelijk 2016	werkelijk 2017	begroot 2018	werkelijk 2018
werkervaringsplaatsen	6	6	8	4	4

Opleidingsbudget

Enerzijds vanwege stijgende kosten voor opleidingstrajecten en anderzijds vanuit de wens van de organisatie, en als zodanig ook onderschreven door uw raad, om verder door te ontwikkelen naar een professionele en klant- en resultaatgerichte organisatie die de komende jaren de burgers en bedrijven in Stein kan (blijven) bedienen, is in de eerste bestuursrapportage 2018 het opleidingsbudget structureel verhoogd naar een omvang van 1,8% van de jaarlijks in de P-staat opgenomen loonkosten.

Bijkomende arbeidskosten

De in 2018 voorziene aanschaf van een aantal software-applicaties in het personeels- en managementinformatiesysteem heeft geen doorgang gevonden vanwege het niet kunnen nakomen van gemaakte afspraken door de leverancier.

De implementatie heeft alsnog plaatsgevonden in maart 2019. In de slotwijziging 2018 is het hiervoor door uw raad beschikbaar gestelde budget doorgeschoven naar 2019.

Werkgeverspremies

In 2018 zijn de werkgeverspremies voor pensioenen en sociale lasten bovenmatig gestegen. In de eerste bestuursrapportage 2018 is deze niet voorziene stijging van de werkgeverslasten voor 2018 en de begroting 2019 en volgende jaren gecorrigeerd.

Verbonden partijen

Publiekrechtelijke verbonden partijen

1. Naam	Veiligheidsregio Zuid Limburg
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van alle gemeenten in Zuid-Limburg
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Betreft de uitvoering van de aan Veiligheidsregio opgedragen taken, die zich met name richten op de brandweezorg en de crisisbeheersing.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma II: Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, subdoelstelling 2 omgevingskwaliteit</i>
6. Deelnemende partijen	Alle gemeenten van Zuid-Limburg
7. Bestuurlijk belang	Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Stein in het AB.
8. Financieel belang	Alle gemeenten in Zuid-Limburg betalen, op basis van een verdeelsleutel, hun aandeel in de kosten.
9. Vermogen	
Eigen vermogen	31-12-2018 € 7.889.083 31-12-2017 € 9.462.387
Vreemd vermogen	31-12-2018 € 43.509.451 31-12-2017 € 43.461.489
10. Financieel resultaat	2018: € 1.053.000 2017: -/- € 585.142
11. Risico's	De risico's zijn beschreven in de risicoparagrafen van de begrotingen en jaarrekeningen van de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio beschikt over een eigen algemene reserve.
12. Ontwikkelingen	Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio heeft in 2018 een richtinggevende voorkeur uitgesproken. In 2019 worden de gemeenteraden geconsulteerd. Verder heeft algemeen bestuur van de Veiligheidsregio besloten de noodzakelijke doorontwikkeling van het programma brandweezorg te verankeren in de begroting 2020-2023.

1. Naam	Gemeenschappelijke regeling WSW Vixia
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek, Schinnen en Stein.
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering van de WSW en de Participatiewet.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma III Een bereikbare en bedrijvige gemeente, subdoelstelling 1 lokale economie</i>
6. Deelnemende partijen	Gemeenten Sittard-Geleen, Beek, Schinnen en Stein.
7. Bestuurlijk belang	Conform de WGR bestaat de bestuursstructuur uit een algemeen bestuur (twee wethouders per gemeente) en een dagelijks bestuur (wethouders met Participatie in hun portefeuille)
8. Financieel belang	De deelnemende gemeenten voldoen, op basis van de begroting van de GR Vixia, aan hun gemeentelijke bijdrage. Hierbij is het financieel belang van de vier deelnemende gemeenten gebaseerd op het aantal WSW-ers. Dit betekent dat er sprake is van een verdeling die (in beperkte mate) kan fluctueren. Grosso modo kan gesteld worden dat de verdeling als volgt is samengesteld: Sittard-Geleen: 70% Beek: 8% Schinnen: 5% Stein: 17%
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € -3.185.553 (veroorzaakt door afwaardering) 31-12-2017 € 896.568
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 15.008.550 31-12-2017 € 14.932.665
10. Financieel resultaat	2018: € -3.894.870 (Totaal resultaat lasten en baten=€ 1.108.990 en afwaardering vastgoed= € -5.003.860 2017: € 187.251
11. Risico's	In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.
12. Ontwikkelingen	Met ingang van 1 januari 2019 zijn de gemeenten Beek en Sittard-Geleen gestart met het Participatiebedrijf. Als gemeente Stein nemen we een zorgvuldig, integraal besluit over het wel of niet aansluiten bij dit regionaal Participatiebedrijf.

1. Naam	GGD Zuid Limburg
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Heerlen
4. Doelstelling en openbaar belang	Zorg dragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma I: Sociale en vitale kernen, subdoelstelling 4 actief eigenaarschap, subdoelstelling 2 omgevingskwaliteit</i>
6. Deelnemende partijen	De 18 Zuid-Limburgse gemeenten
7. Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit 1 bestuurslid per deelnemende gemeente en 1 plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen Bestuur kunnen slechts worden aangewezen leden van het college van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit bestuurders van 7 gemeenten, waaronder Stein. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwonersaantal.
8. Financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato inwonertal.
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € 2.806.069 31-12-2017 € 3.561.463
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 26.651.854 31-12-2017 € 22.790.900
10. Financieel resultaat	2018: € 588.894 -/- 2017: € 97.353 -/-
11. Risico's	Verliesbijdrage naar rato inwonertal.
12. Ontwikkelingen	In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het doel is om de levensverwachting in Zuid-Limburg te brengen naar het Nederlands gemiddelde en hierbij in de periode 2016-2025 zichtbaar in te lopen op bestaande achterstanden in levensverwachting en in te zetten op een stijging van de ervaren gezondheid. De GGD is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid. Voor de beleidsperiode 2016 t/m 2019 is door de deelnemende gemeenten gekozen voor een groeiscenario, waarin de GGD gepositioneerd wordt als partner binnen het totale sociale domein. De mate van groei is afhankelijk van de gezamenlijke behoefte en wordt gedurende de beleidsperiode nader ingevuld.

1. Naam	Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Het zorg dragen voor het vervoer van klanten met een mobiliteitsbeperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma I: Sociale en vitale kernen, subdoelstelling 4 actief eigenaarschap</i>
6. Deelnemende partijen	Gemeente: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Schinnen, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal, Weert.
7. Bestuurlijk belang	Kwalitatief goed en betrouwbaar vervoer op maat tegen reële kosten.
8. Financieel belang	De gemeente Stein heeft zitting in het algemeen bestuur van Omnibuzz en stelt met de vertegenwoordigers van de overige gemeenten de jaarrekening en begroting vast. De totale gemeentelijke bijdrage is opgebouwd uit twee delen: een bedrag per inwoner voor de bedrijfskosten en de vervoerskosten (het reisvolume/daadwerkelijk gebruik).
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € 1.483.283 31-12-2017 € 2.005.580
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 2.861.645 31-12-2017 € 1.138.539
10. Financieel resultaat	2018: € 179.163 2017: € 633.032
11. Risico's	<p>- Doordat in Limburg sprake is van vergrijzing neemt het aantal inwoners (in Stein en in de rest van de deelnemende gemeenten) met een mobiliteitsbeperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning naar verwachting toe. Hierdoor zullen de vervoerskosten voor de gemeente Stein en andere deelnemende gemeenten de komende jaren waarschijnlijk toenemen. Er worden door Omnibuzz diverse maatregelen genomen om de instroom en de vervoerskosten te beheersen.</p> <p>- De toegang tot collectief vraagafhankelijk vervoer (Omnibuzz vervoer) is lokaal georganiseerd. Iedere gemeente kan zelf bepalen op basis van welke toetsingscriteria een inwoner in aanmerking komt voor het collectief vraagafhankelijk vervoer. Kortom: in de ene gemeente kan toelating tot deze voorziening eenvoudiger zijn dan in de andere gemeente. Hierdoor zijn er lokale verschillen qua instroom. De praktijk leert dat de stijging van de instroom en het vervoersvolume in de ene gemeente (substantieel) hoger is dan in de andere gemeente.</p> <p>In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.</p>

12. Ontwikkelingen

- In 2018 is Omnibuzz gestart met uitvoeren van de beheersmaatregelen om de bedrijfsvoering effectiever en efficiënter te organiseren.
- In 2018 zijn de deelnemende gemeente gestart met het uitvoeren van de beheersmaatregelen om op lokaal niveau kostenbesparing c.q. kwaliteitsverbetering te realiseren.
- Eind 2018 is bekend geworden dat de deelnemende gemeenten vanaf 1 april 2019 btw dienen af te dragen (6% vervoer en 12% bedrijfsvoering). De consequenties hiervan zijn in de loop van 2019 bekend.
- In 2018 zijn er diverse werkgroepen opgericht die onderzoek hebben gedaan naar mogelijke instroom van verschillende vervoersvormen (jeugdvervoer, wmo-bg vervoer en leerlingenvervoer) in de mobiliteitscentrale van Omnibuzz. In de loop van 2019 vindt hierover besluitvorming plaats.

1. Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de vorming van de RUD ZL is om hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te bereiken op het gebied van milieu voor minimaal de basistaken van alle 19 deelnemers en de specialistische milieutaken voor de deelnemers die ook deze taken inbrengen. De gemeente Stein heeft alle milieutaken ingebracht. De RUD ZL is tevens een BRZO-RUD omdat alle BRZO-taken provinciebreed hier zijn ondergebracht. De vorming van een RUD is wettelijk verplicht.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma II Aantrekkelijke woon- en leefomgeving, subdoelstelling 5 duurzaamheid</i>
6. Deelnemende partijen	In Zuid-Limburg werken de gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Voerendaal en de Provincie Limburg op basis van een gemeenschappelijke regeling samen in de RUD ZL.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de RUD ZL.
8. Financieel belang	De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de te besteden uren per deelnemer en het ingebrachte takenpakket per deelnemer.
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € 1.633.588 31-12-2017 € 2.157.003
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 4.168.258 31-12-2017 € 1.206.559
10. Financieel resultaat	2017: € 491.336 2017: € 1.066.754
11. Risico's	In de GR ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de RUD ZL door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de RUD ZL als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen	n.v.t.

1. Naam	BelastingSamenwerking Gemeenten en Waterschappen
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
3. Vestigingsplaats	Roermond
4. Doelstelling en openbaar belang	<p>BsGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 30 van de 33 Limburgse gemeenten en de twee Limburgse waterschappen werken samen in BsGW.</p> <p>Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschapsbelastingen, de gemeentelijke belastingtaken en administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.</p> <p>De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.</p>
5. Relatie met beleidsprogramma	<p><i>Programma II: Aantrekkelijke woon- en leefomgeving, subdoelstelling 2 omgevingskwaliteit</i></p> <p><i>Programma VI: Algemene dekkingsmiddelen, subdoelstelling 1 lokale heffingen</i></p>
6. Deelnemende partijen	<p>30 van de 33 Limburgse gemeenten en de twee Limburgse waterschappen werken samen in BsGW. De deelnemende gemeenten zijn Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Venlo, Voerendaal, Weert. De waterschappen Peel en Maasvallei en het Waterschap Roer en Overmaas nemen deel aan de GR.</p>
7. Bestuurlijk belang	<p>Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De portefeuillehouder financiën vertegenwoordigt de Gemeente Stein in het AB.</p>
8. Financieel belang	<p>De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vijf primaire producten van dienstverlening: Gegevensbeheer en heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken en Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.</p> <p>De bijdrage van Stein in 2018 aan de BsGW was conform begroting € 344.974 (€ 291.589 reguliere bijdrage en € 53.385 goodwill).</p>

9. Vermogen	Eigen vermogen	31-12-2018 € 268.000 31-12-2017 € 160.000
	Vreemd vermogen	31-12-2018 € 5.859.000 31-12-2017 € 5.870.000
10. Financieel resultaat		2018: € -325.000 2017: € -433.000
11. Risico's		In de GR ligt vast dat de eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de BsGW door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de BsGW als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen		N.v.t.

Privaatrechtelijke verbonden partijen

De gemeente Stein heeft aandelen in de volgende vennootschappen:

Instelling	Aantal aandelen	Nominale waarde
Bank Nederlandse Gemeenten NV	19.266	€ 48.165
Enexis Holding NV	460.350	€ 460.350
Steinerbos BV	1	€ 1
Waterleidingmaatschappij Limburg NV	9	€ 40.840
NV Theodora	219	€ 99.378
LIOF NV	10	€ 3.403
NV RWM	117	€ 11.700

1. Naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling en openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma VI Algemene dekkingsmiddelen</i>
6. Deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten en provincies.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van de aandeelhouders.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is houder van 19.266 aandelen.
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € 4.991.000 31-12-2017 € 4.687.000
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 132.518.000 31-12-2017 € 135.041.000
10. Financieel resultaat	2018: € 337.000.000 2017: € 393.000.000
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	n.v.t.

1. Naam	Steinerbos BV
2. Rechtsvorm	BV
3. Vestigingsplaats	Stein
4. Doelstelling en openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het exploiteren van het Recreatiepark Steinerbos en het scheppen van voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma III Bereikbare en bedrijvige gemeente</i>
6. Deelnemende partijen	Gemeente Stein
7. Bestuurlijk belang	Via de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) kan de gemeente Stein sturend optreden. De jaarrekening van Steinerbos B.V. wordt vastgesteld door de AVA. Tussen de gemeente Stein en de Steinerbos B.V. zijn een exploitatieovereenkomst en een huurovereenkomst gesloten. De exploitatieovereenkomst strekt tot doel om de wederzijdse rechten en plichten vast te leggen tussen partijen. Onder andere is beschreven welke exploitatiebijdrage door de gemeente Stein betaald wordt en welke tegenprestaties door Steinerbos B.V. hiervoor geleverd worden. De huurovereenkomst strekt tot doel om de aanwezige onroerende zaken inclusief de ondergrond ter beschikking te stellen aan Steinerbos B.V. teneinde het recreatiepark te kunnen exploiteren. Tevens is in deze overeenkomst beschreven onder welke condities en tegen welke prijs het gehuurde ter beschikking wordt gesteld aan de B.V.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is enig aandeelhouder van de vennootschap Steinerbos B.V. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit één aandeel van één euro (€ 1,00).
9. Vermogen	Eigen vermogen 31-12-2018 € 42.252 31-12-2017 -/-€ 219.687
	Vreemd vermogen 31-12-2018 € 271.473 31-12-2017 € 554.136
10. Financieel resultaat	2018: -/- € 35.976 2017: -/- € 59.435
11. Risico's	Aan het eind van de Looptijd van de exploitatieovereenkomst (2018) vindt een eindafrekening plaats op basis van exploitatieresultaat en de door de gemeente ter beschikking gestelde renteloze leningen. Indien Steinerbos BV aan het einde van deze looptijd nog schulden heeft worden deze kwijtgescholden. Ter dekking van het mogelijk risico van het niet kunnen terugbetalen van deze lening werd ten laste van de exploitatie van de gemeente Stein bij het opstellen van de jaarrekening van dat jaar een voorziening gevormd.
12. Ontwikkelingen	In het coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen dat een hernieuwde exploitatieovereenkomst met Steinerbos BV zal worden afgesloten voor een periode van 12 jaar.

1. Naam	Enexis
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Het distribueren en het transporteren van energie zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water, en het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie.
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma VI Algemene dekkingsmiddelen</i>
6. Deelnemende partijen	De aandelen van Enexis holding zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten,
7. Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de Vegal. De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is houder van 460.350 aandelen.
9. Vermogen	Eigen vermogen
	31-12-2018 € 4.024.000.000 31-12-2017 € 3.808.000.000
	Vreemd vermogen
	31-12-2018 € 3.691.000.000 31-12-2017 € 3.860.000.000
10. Financieel resultaat	2018: € 319.000.000 2017: € 207.000.000
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	n.v.t.

1. Naam	NV RWM	
2. Rechtsvorm	NV	
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen	
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoeren afvalinzameling en aanverwante reinigingstaken van de aangesloten gemeenten	
5. Relatie met beleidsprogramma	<i>Programma II Aantrekkelijke woon- en leefomgeving, subdoelstelling omgevingskwaliteit</i>	
6. Deelnemende partijen	De gemeenten Sittard, Sittard-Geleen, Beek en Schinnen	
7. Bestuurlijk belang	Wethouder Hendrix vertegenwoordigt de gemeente in de AVA en inhoudelijk	
8. Financieel belang	Het aandeel van Stein in het aandelenkapitaal van de NV RWM bedroeg in eerste instantie € 5.900. In december 2010 heeft de NV RWM de deelnemende gemeenten gevraagd het aandelenkapitaal uit te breiden om een vergunning op grond van de Wet wegvervoer goederen te krijgen. Voor Stein betekende dit een uitbreiding van het aandelenkapitaal met € 5.800. Op 15 februari 2011 heeft het college hiermee ingestemd. Stein bezit 117 aandelen á € 100.	
9. Vermogen	Eigen vermogen	31-12-2018 : n.n.b. 31-12-2017 : 4.135.000
	Vreemd vermogen	31-12-2018 : n.n.b. 31-12-2017 : 6.435.000
10. Financieel resultaat	2018: n.n.b. 2017: 465.000	
11. Risico's	Bij beëindigen contract worden desintegratiekosten in rekening gebracht.	
12. Ontwikkelingen	N.v.t.	

J A A R R E K E N I N G

JAARREKENING

Balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2018	Ultimo 2017
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	4	0
Bijdrage eigendom aan derden	73	124
	77	124
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings economisch nut met heffing	21.419	19.001
Investerings economisch nut	41.984	43.392
Investerings maatschappelijk nut	17.188	13.010
	80.591	75.404
<i>Financiële vaste activa</i>		
Leningen woningbouwcorporaties	5.085	5.478
Overige langlopende leningen	1.043	333
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	3.733	4.208
Leningen aan deelneming	1.076	1.076
Kapitaalverstekkingen aan deelnemingen	668	460
	11.606	11.555
TOTAAL VASTE ACTIVA	92.274	87.083
<i>Vorraden</i>		
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)	-351	8
Grond- en hulpstoffen	0	36
Gereed product en handelsgoederen	2	3
	-349	47
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar</i>		
Rekening courant verhouding niet Financiële instellingen	123	0
Vorderingen op openbaar lichaam	4.887	3.752
Overige vorderingen	1.187	1.691
	6.196	5.444
<i>Liquide middelen</i>		
Kas	3	3
Banksaldi	27	12
	30	15
<i>Overlopende activa</i>	1.117	1.344
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	6.994	6.850
TOTAAL ACTIVA	99.268	93.934

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2018	Ultimo 2017
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	12.489	18.504
Bestemmingsreserves	18.861	14.597
Gerealiseerd resultaat	1.044	0
	32.394	33.101
<i>Voorzieningen</i>		
	4.534	4.441
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>		
Onderhandse leningen	42.435	40.694
Door derden belegde gelden	30	30
Waarborgsommen	52	67
	42.517	40.792
TOTAAL VASTE PASSIVA	79.446	78.334
<i>Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		
Kasgeldleningen	4.000	2.000
Banksaldi	5.886	3.805
Overige schulden	5.205	4.719
	15.091	10.524
<i>Overlopende passiva</i>		
	4.731	5.077
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	19.822	15.601
Totaal passiva	99.268	93.934

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk			Begroting na wijziging			Primaire begroting		
	2018			2018			2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Samenleving sociale vitale kernen	20.871	1.159	-19.712	20.609	1.137	-19.472	20.505	1.120	-19.385
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	13.751	7.141	-6.611	14.410	7.695	-6.715	13.839	7.311	-6.528
Bereikbare en bedrijvige gemeente	12.390	5.590	-6.800	13.295	5.572	-7.722	12.103	4.809	-7.295
Dienstverlenende gemeente	1.701	753	-948	1.721	748	-973	1.624	803	-821
Trots en bewust van haar eigen kwaliteit	1.855	179	-1.676	1.702	77	-1.625	1.429	77	-1.351
Algemene dekkingsmiddelen	325	42.847	42.522	356	42.320	41.963	1.262	41.670	40.408
Lokale heffingen	0	6.144	6.144	0	5.643	5.643	0	5.615	5.615
Algemene uitkeringen	0	34.392	34.392	0	34.357	34.357	0	34.155	34.155
Dividend	20	367	347	20	368	348	20	340	320
Saldo financieringsfunctie	106	501	395	116	509	393	239	239	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	199	1.442	1.243	220	1.442	1.222	1.003	1.320	317
Onvoorzien	0	0	0	25	0	-25	134	0	-134
Overhead	7.793	312	-7.481	8.056	190	-7.866	7.205	33	-7.172
Saldo van baten en lasten	58.687	57.981	-706	60.174	57.739	-2.435	58.101	55.822	-2.279
Toevoeging/onttrekking reserves									
Samenleving sociale vitale kernen	4.289	3.679	-610	3.579	3.754	175	1.866	2.998	1.131
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	3.516	868	-2.649	3.539	933	-2.606	155	345	189
Bereikbare en bedrijvige gemeente	0	44	44	0	50	50	0	75	75
Dienstverlenende gemeente	0	76	76	0	76	76	0	76	76
Algemene dekkingsmiddelen	1.683	6.572	4.889	1.955	6.928	4.973	48	886	838
Saldo mutaties reserves	9.488	11.238	1.750	9.073	11.741	2.668	2.070	4.379	2.309
Gerealiseerd resultaat	68.175	69.219	1.044	69.247	69.480	233	60.171	60.201	31

Grondslagen voor waardering en resultaatbepalingen

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Met ingang van 1 januari 2004 is het BBV in werking getreden.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (kostprijs). Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume (bijv. vakantiegeld) wordt daarom geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Balans

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van bezittingen, schulden en vermogen.

Activa

Onder activa worden alle bezittingen verstaan. Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden al of niet duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, vorderingen, effecten, liquide middelen en de overlopende activa.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn activa die niet stoffelijk van aard zijn, waar geen bezittingen tegenover staan en die een meerjarig nut hebben.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving ervan vangt aan in het jaar na realisering van het actief.

Afsluitkosten van opgenomen (vervangende) geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening

Naar aanleiding van een aanpassing in BBV in 2017 worden bijdragen aan activa van derden opgenomen onder Immateriële vaste activa. Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd als ze een bedrag van € 10.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Dit zijn activa die van stoffelijke aard zijn, waar tegenover dus bezittingen staan, en die een meerjarig nut hebben.

Materiele vaste activa met economisch nut (met of zonder heffing)

Investerings met economisch nut moeten geactiveerd worden. (artikel 59, lid 1 BBV). Onder economisch wordt verstaan dat de activa verkoopbaar zijn (bijvoorbeeld een gebouw) en/of opbrengsten genereren (bijvoorbeeld rioleringen).

Deze activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Materiele vaste activa in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met maatschappelijk nut moeten geactiveerd worden. Onder deze activa worden verstaan investeringen in aanleg van wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Aankoop en vervaardiging van deze activa worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves (voor zover van toepassing) lineair afgeschreven op basis van de verwachte levensduur.

Indien de financiële situatie het toelaat kan over deze activa extra worden afgeschreven.

Financiële vaste activa

Verstrekte leningen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Aandelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde.

Vlottende activa

Als vlottende activa worden beschouwd de activa die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheden van de gemeente niet duurzaam te dienen.

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten. Er wordt een rente bijgeschreven op de boekwaarde, met uitzondering van geen bepaald complex.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliezen worden genomen op het moment dat deze voorzienbaar zijn.

Vorderingen en overlopende activa

Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening op de vorderingen in mindering gebracht.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

Passiva

Hieronder zijn de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen begrepen.

Voorzieningen

De voorziening 55+-regeling is gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De egalisatievoorzieningen voor onderhoud zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd (rentevaste periode) van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Toelichting op de Balans

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boek- waarde 31-12-18	Boek- waarde 31-12-17
x € 1.000		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	4	0
Bijdrage aan activa eigendom van derden	73	124
TOTAAL IMMATERIELE VASTE ACTIVA	77	124

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde 31-12-17	Vermeer- dering	Vermin- dering	Af- schrij- ving	Boek- waarde 31-12-18
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	4	0	0	4
Bijdrage aan activa eigendom van derden	124	0	0	50	73
TOTAAL IMMATERIELE VASTE ACTIVA	124	4	0	50	77

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boek- waarde 31-12-18	Boek- waarde 31-12-17
Investerings economisch nut met heffing	21.419	19.001
Investerings economisch nut	41.984	43.392
Investerings maatschappelijk nut	17.188	13.010
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	80.591	75.404

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

x € 1.000	Boek- waarde 31-12-17	Inves- tering	Bijdr. derden	Af- schrij- ving	Boek- waarde 31-12-18
<i>Investerings economisch nut met heffing</i>					
Gronden en terreinen	123			4	119
Grond,weg- en waterbouwkundige werken	18.729	2.888		446	21.171
Vervoermiddelen	96	8		19	85
Machines, apparaten en installaties	53			9	44
Overige materiële vaste activa	0				0
	19.001	2.896	0	478	21.419
<i>Investerings economisch nut</i>					
Gronden en terreinen	7.183			13	7.170
Woonruimten	172			13	160

Bedrijfsgebouwen	28.938	109		1.175	27.872
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	1.757			122	1.635
Vervoermiddelen	125			27	99
Machines, apparaten en installaties	4.456	331	5	467	4.315
Overige materiële vaste activa	761	62		89	734
	43.392	503	5	1.906	41.984
<i>Investerings maatschappelijk nut</i>					
Gronden en terreinen	113				113
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	11.686	4.614	116	372	15.813
Machines, apparaten en installaties	1.113	130		69	1.174
Overige materiële vaste activa	98			10	88
	13.010	4.744	116	451	17.188
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	75.404	8.143	121	2.835	80.591

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld (> € 50.000)

<i>Investerings economisch nut met heffing</i>	<i>Bedrag</i>
GGA Urmond Oost (riool)	1.737
Afkoppelen kern Maasband	897
Reconstr Julianastr-Raadhuisstr (riool)	302
<i>Investerings economisch nut</i>	<i>Bedrag</i>
Gebouwelijke aanpassing Poolster	85
Telefoonstoelen	83
Warmtepomp	73
Vervanging speelvoorzieningen	68
Aanpassen meubilair raadzaal	50
<i>Investerings maatschappelijk nut</i>	<i>Bedrag</i>
GGA Urmond Oost (wegen)	1.423
Upgraden openbaar deel Steinerbos	976
Reconstructie Julianastr-Raadhuisstr	424
Reconstructie Mauritsweg Stein	289
Herinrichten Mergelakker	199
Vervangen boogbrug Veestraat	153
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	143
Aanhaking Haalbrugkens-Dr Jonker Kessel	135
Rehabilitatie Nieuwe Postbaan	126
Reconstructie Heidekampweg	118
Fietsrouteplan rivierplan Maasvallei	106
Parkeerplaats Maasband	94
Heidekamppark	93
LED armaturen openbare verlichting	90
Snelheidsremmers Industrieweg-Havenstr	76
Herinrichting Stationsstraat	62
Fietspad Meers-Stein	52

Financiële vaste activa

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Leningen aan woningbouwcorporaties	5.085	5.478
Overige langlopende leningen	1.043	632
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	3.733	4.208
Leningen aan deelnemingen	1.076	1.076
Kapitaalverstrekking aan deelneming	710	502
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	11.648	11.896

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde	Correctie	Vermeer- dering	Af- schrij- ving	Boek- waarde	Vorz. onin- baarheid	Balans waarde
	31-12-17				31-12-18		31-12-18
Leningen aan woningbouwcorporaties	5.478			393	5.085		5.085
Overige langlopende leningen	632	-101	835	323	1.043		1.043
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	4.208	-208		267	3.733		3.733
Leningen aan deelnemingen	1.076				1.076		1.076
Kapitaalverstrekking aan deelneming	502	208			710	42	668
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	11.896	-101	835	982	11.648	42	11.606

Vorraden

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Onderhanden werk	94	8
Grond- en hulpstoffen	0	36
Gereed product en handelsgoederen	2	3
TOTAAL VOORRADEN	96	47

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer van onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie):

	Boek- waarde 31-12-17	Vermeer- dering	Af- schrijving	Boek- waarde 31-12-18	Voorziening verw. verliezen	Balans waarde 31-12-18
<i>Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)</i>						
Kanaalboulevard	-5	1		-4		-4
Centrum Stein	5	83		88		88
Complex Mergelakker Oost	8	2		10		10
Complex Achter de Hegge	0	0		0	-445	-445
	8	86	0	94	-445	-351
<i>Grond- en hulpstoffen</i>						
Geen bepaald complex	36		36	0		0
	36	0	36	0	0	0
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	3		1	2		2
TOTAAL VOORRADEN	47	86	37	96	-445	-349

	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te maken opbrengsten	geraamde eindwaarde nominaal	geraamde eindwaarde contante waarde
<i>Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)</i>				
Kanaalboulevard	36	32	0	0
Centrum Stein	123	224	16	13
Complex Mergelakker Oost	14	177	153	149
Complex Achter de Hegge	444	0	-445	-435
	617	433	-276	-273

Gereed producten handelsgoederen betreft de voorraad "eigen verklaringen".

Uitzetting < 1 jaar

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde 31-12-17	Boek- waarde 31-12-18	Voorz. onin- baarheid	Balans waarde 31-12-18
<i>RC verhouding niet financiële instellingen</i>	0	123	0	123
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	3.752	4.887	0	4.887
<i>Overige vorderingen</i>				
Debiteuren W&I	1.695	1.803	937	866
Overige debiteuren	1.017	465	144	321

	2.713	2.268	1.082	1.187
TOTAAL UITZETTINGEN < 1 JAAR	6.465	7.278	1.082	6.196

In de vordering op openbare lichamen is o.a. opgenomen de vordering op de belastingdienst betreffende het BTW compensatiefonds voor € 4,3 miljoen.

Liquide middelen

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Kas	3	3
Banksaldi	27	12
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	30	15

Overlopende activa

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een bestaand specifiek bestedingsdoel	73	285
Vooruitbetaalde bedragen	531	616
Nog te ontvangen bedragen	512	444
TOTAAL OVERLOPENDE ACTIVA	1.117	1.344

Het verloop van de nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel, is als volgt

	Stand per	Toe- voegingen	Ontvangen bijdragen	Stand per
	31-12-17			31-12-18
Provinciale subsidie	101		28	73
Gemeente S/G afrekening LTA	148		148	0
Ministerie SZW uitgaven/kosten	36		36	0
Totaal	285	0	212	73

De post vooruitbetaalde bedragen bestaat voornamelijk uit een bedrag van € 447.000 vooruitbetaalde migratiekosten aan Open Line voor de periode 2015-2023.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat voornamelijk uit subsidie provincie Limburg, € 73.000, RWM milieustraat € 136.000 en inconveniententoeelages € 40.000.

Eigen vermogen

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Algemene reserve	12.489	18.504
Bestemmingsreserves	18.861	14.597
Resultaat 2018	1.044	0
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	32.394	33.101

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Stand per	Rekening resultaat	Toe- voeging	Ont- trekking	Stand per
	31-12-17	2017			31-12-18
<i>Algemene reserve</i>					
Algemene reserve	16.496	2.008	652	6.666	12.489
	16.496	2.008	652	6.666	12.489
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting	1.429			49	1.380
Reserve afkoop geldelijke steun woonwagen standplaatsen	0				0
Reserve uitbreiding sporthal	184			20	164
Reserve Sociaal Domein	5.578		4.289	3.557	6.310
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant	300			67	233
Reserve Mergelakker	185			17	168
Reserve MFC Stein	238			7	231
Reserve Maaslandcentrum	176			20	156
Reserve egalisatie afval	817			274	543
Reserve Krimp	1.474		48	166	1.356
Reserve MFC regiofonds	290				290
Reserve incidentele investeringen	1.414			135	1.279
Reserve archeologisch museum	123			8	115
Reserve stationsomgeving	1.000				1.000
Reserve fietsbrug meers	961			44	917
Reserve bijdrage LED	230			76	154
Reserve bijdrage BGE	198			132	66
Reserve renovatie brug Urmond	0		2.000		2.000
Reserve doorontwikkelingsbudget	0		1.000		1.000
Reserve pilots duurzaamheid	0		1.000		1.000
Reserve invoering omgevingswet	0		500		500

	14.597	0	8.837	4.572	18.861
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	31.093	2.008	9.489	11.238	31.350
Resultaat 2018					1.044
TOTAAL EIGEN VERMOGEN incl. resultaat					32.394

Hierna volgt een nadere toelichting op de reserves.

Algemene reserve:

Doel: De algemene reserve is een reserve zonder specifiek bestedingsdoel. Deze reserve wordt ingezet om te kunnen beschikken over financiële middelen, voor het opvangen van financiële risico's en of negatieve rekeningsaldi.

Toevoeging

€ 16.302 winst Centrumplan
 € 635.300 Doorgeschoven posten 2017 > 2018 Raad 20-12-2018

Onttrekking

€ 273.207 Doorgeschoven posten 2017 > 2018 Raad 20-12-2018
 € 445.000 Achter de Hegge Raad 27-09-2018
 € 1.222.440 Treasurystatuut Vixia Raad 22-02-2018
 € 50.000 Look en feel Raad 01-02-2018
 € 25.000 Kunst en cultuur Raad 22-02-2018
 € 2.000.000 bestemmingsreserve brug Urmond Raad 27-09-2018
 € 1.000.000 bestemmingsreserve doorontwikkeling Raad 27-09-2018
 personeel
 € 1.000.000 bestemmingsreserve pilots duurzaamheid Raad 27-09-2018
 € 500.000 bestemmingsreserve invoering omgevingswet Raad 27-09-2018
 € 150.630 werkbudget klimaatsysteem gemeentehuis Raad 05-07-2018

Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting

Doel: (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van de investeringen van het gemeentehuis.

Onttrekking:

De onttrekking aan deze reserve van € 49.000 is ter dekking van de gedeeltelijke kapitaallasten van de investeringen van het gemeentehuis.

Reserve uitbreiding sporthal Stein

Doel: Betreft een schenking door DSM aan de gemeente die door de raad, in overleg met DSM, is bestemd voor het realiseren van de uitbreiding van de sporthal in Stein.

Onttrekking:

Vanaf 2007 wordt jaarlijks (t/m 2026) € 20.420 ten gunste van de exploitatie onttrokken voor het dekken van een gedeelte van de kapitaallasten van de in 2007 gerealiseerde uitbreiding van de sporthal Stein.

Reserve nieuwbouw IKC de Triviant:

Doel: De reserve is ingesteld voor het (gedeeltelijk) dekken van de kapitaallasten van de realisering van IKC de Triviant.

Onttrekking:

In 2017 is € 67.551 onttrokken voor de gedeeltelijke dekking van kapitaallasten, vervroegde afschrijving en sloopkosten van de voormalige school de Brök.

Reserve Maaslandcentrum:

Doel: de reserve is ingesteld voor het (gedeeltelijk) dekken van de kapitaallasten van de realisering van de kwaliteitsimpuls Maaslandcentrum Elsloo.

Onttrekking:

In 2018 is € 19.500 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het Maaslandcentrum in Elsloo.

Reserve egalisatie afvalstoffenheffingen

Doel: het egaliseren van de tarieven van de afvalstoffenheffingen

Toevoeging:

Uitgangspunt is dat de kosten van het afvalcompartiment voor 100% worden gedekt door de opbrengsten van de afvalstoffenheffingen. Dit wordt bij de begroting, de beraps en bij de jaarrekening beoordeeld. De compensabele BTW wordt ook als lasten beschouwd. Bij de jaarrekening 2018 blijkt dat op het afvalcompartiment een tekort is behaald van € 273.603. Dit tekort is onttrokken aan de reserve.

Reserve Mergelakker

Doel: Deze reserve is gevormd als dekking van de kapitaallasten van het clubgebouw Mergelakker. Op basis van het raadsvoorstel van 6 mei 2010 is € 270.000 onttrokken aan de algemene reserve en gestort in de Reserve Mergelakker.

Onttrekking:

In 2018 is € 16.823 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het sportcomplex Mergelakker.

Reserve MFC Stein

Doel: de reserve is ingesteld voor het (gedeeltelijk) dekken van de kapitaallasten van het Multifunctioneel Centrum Stein. Daarnaast is in 2011 het terugontvangen, teveel uitbetaalde subsidie aan het muziekonderwijs in deze reserve gestort. Dit ter dekking van de inrichtingskosten van het MFC.

Onttrekking :

In 2018 is conform raming € 6.750 onttrokken ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten en inrichtingskosten van het MFC.

Reserve Krimp

Doel: De gemeente Stein ontvangt via de krimpmaatstaf geld uit het gemeentefonds. Om deze gelden in te zetten voor onderwerpen die met krimp te maken hebben is deze reserve gevormd.

Toevoeging:

In 2018 heeft een toevoeging van € 47.827 plaatsgevonden.

Onttrekking:

In 2018 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 166.213.

Reserve archeologisch museum:

Doel: Een bruteringsreserve voor de gedeeltelijke afdekking van de kapitaallasten van de investering centrale, toekomstbestendige huisvesting van vier cultuurhistorische partijen aan de Hoppenkampstraat 14a te Stein.

Onttrekking:

In 2018 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 7.750.

Reserve incidentele investeringen:

Doel: Een bijdrage in de bezuinigingstaakstelling in 2011 is ingevuld met de aanwending van een gedeelte van de algemene reserve (Kadernota 2012) als bestemmingsreserve ter afdekking van de afschrijvingslasten van incidentele investeringen;

Onttrekking:

In 2018 is ter dekking van de afschrijvingslasten € 134.956 onttrokken uit deze reserve.

Reserve regiofonds:

Doel: In deze reserve is de bijdrage van de regio voor de realisatie van het MFC / groenprojecten gestort.

Reserve Sociaal Domein:

Doel: Overschotten en tekorten op jeugd, Wmo begeleiding, Wmo huishoudelijke hulp en gemeentelijke bijdrage Wsw, participatie, welzijn en Sociale Zaken verrekenen met de reserve Sociaal Domein.

Deze reserve is ingesteld om bij overschotten een buffer te vormen, en bij tekorten deze op te kunnen vangen..

Toevoeging:

Stortingen conform bijgestelde begroting 2018 € 1.866.215

Extra middelen via meicirculaire € 432.314

Doorschuiven van budgetten naar 2019 € 1.026.152

Storting extra BUIG-middelen € 254.530

Afrekening Sociaal Domein € 709.689

Onttrekking:

Onttrekkingen conform bijgestelde begroting 2018 € 3.480.112

Extra subsidie stichting MEE € 77.000

Reserve Stationsomgeving:

Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd vanuit de algemene reserve. Dit naar aanleiding van een amendement in de raad van 7 november 2013. Deze reserve wordt pas aangesproken als cofinanciering door de overige partijen (gemeente Beek, Provincie Limburg, NS, ProRail etc) voor het totaalproject is gegarandeerd.

Reserve fietsbrug Meers:

Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd vanuit de algemene reserve. Dit naar aanleiding van een amendement in de raad van 6 november 2014. Het betreft een bedrag van € 1.000.000 als bijdrage in de kosten voor het realiseren van een fietsbrug ter hoogte van Meers / Maasband.

Onttrekking:

In 2018 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 44.329.

Reserve bijdrage LED

Doel: Voor de jaarlijkse bijdrage aan de LED in 2014 is de reserve bijdrage LED gevormd door te onttrekken aan de krimpreserve en dit bedrag te storten in deze reserve.

Onttrekking:

De jaarlijkse bijdrage voor de periode 2015 tot en met 2020 is € 75.500 aan de LED.

Reserve BGE (Bouwgrondexploitaties)

Doel: Deze reserve is ingesteld ter afdekking van de financiële gevolgen (afdekking kapitaallasten en eventuele risico's) voortvloeiende uit stelselwijziging BBV Bouwgrondexploitaties per 1 januari 2016. De reserve wordt gevoed door de vrijval van de voorziening "Te verwachten verliezen", gedeelte Bramert-Noord fase 1 en fase 2. Deze vrijval ontstaat eveneens als gevolg van de gewijzigde verslagleggingsregels.

Onttrekking:

In 2018 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor € 131.529.

Reserve renovatie brug Urmond:

Doel: De vorming van deze bestemmingsreserve vloeit voort uit het raadsbesluit van 27 september 2018 betreffende de financiële uitwerking van het coalitieakkoord "Kansrijk besturen". De reserve is gevormd voor de renovatie van de brug in Urmond en wordt conform eerdergenoemd raadsbesluit gevoed middels een beschikking over de algemene reserve.

Toevoeging:

In 2018 is een bedrag van € 2.000.000 aan de reserve toegevoegd.

Reserve doorontwikkelingsbudget :

Doel: De vorming van deze bestemmingsreserve vloeit voort uit het raadsbesluit van 27 september 2018 betreffende de financiële uitwerking van het coalitieakkoord "Kansrijk besturen". De reserve is gevormd voor de doorontwikkeling en conform eerdergenoemd raadsbesluit gevoed middels een beschikking over de algemene reserve.

Toevoeging:

In 2018 is een bedrag van € 1.000.000 aan de reserve toegevoegd.

Reserve pilots duurzaamheid :

Doel: De vorming van deze bestemmingsreserve vloeit voort uit het raadsbesluit van 27 september 2018 betreffende de financiële uitwerking van het coalitieakkoord "Kansrijk besturen". De reserve is gevormd voor de dekking van onderzoeks- en uitvoeringskosten van pilot-projecten in het kader van duurzaamheid en wordt conform eerdergenoemd raadsbesluit gevoed middels een beschikking over de algemene reserve.

Toevoeging:

In 2018 is een bedrag van € 1.000.000 aan de reserve toegevoegd.

Reserve invoer omgevingswet :

Doel: De vorming van deze bestemmingsreserve vloeit voort uit het raadsbesluit van 27 september 2018 betreffende de financiële uitwerking van het coalitieakkoord "Kansrijk besturen". De reserve is gevormd voor de implementatie van de omgevingswet en wordt conform eerdergenoemd raadsbesluit gevoed middels een beschikking over de algemene reserve.

Toevoeging:

In 2018 is een bedrag van € 500.000 aan de reserve toegevoegd.

Voorzieningen

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Voorzieningen	4.534	4.441
TOTAAL VOORZIENINGEN	4.533	4.441

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Stand 31-12-17	Toe- voeging	Vrijval		Stand 31-12-18
			t.g.v. rekening	Ont- trekking	
Voorziening groot onderhoud gemeenschaphuizen en fanfarezalen	142	17		5	154
Voorziening groot onderhoud wegen	107	627		631	103
Voorziening onderhoud kunstwerken en viaducten	140	32		13	159
Voorziening kleine monumenten	2				2
Voorziening planschades	16				16
Voorziening (groot) bouwkundig onderhoud BOP	1.096	404		169	1.331
Voorziening pensioenverplichtingen oud wethouders	1.226	170		96	1.301
Voorziening wachtgeldverplichting	24		8	2	14
Voorziening groot sporttechnisch onderhoud	255	74		14	315
Voorziening wethoudersuitkeringen	579	155		173	562
Voorziening riool ov artikel 44 lid 2 BBV	747			170	577
Voorziening boventallige medewerkers	107		93	14	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	4.441	1.479	101	1.287	4.534

De toevoegingen aan de voorzieningen komen ten laste van de exploitatie.

De aanwendungen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht en komen dus niet ten laste van de exploitatie. In de kolom vrijval zijn bedragen opgenomen die ten gunste van de exploitatie zijn vrijgevallen.

Onderstaand volgt een nadere toelichting op de afzonderlijke voorzieningen.

Daar waar een voorziening is gevormd voor groot onderhoud is dit gebeurd ter gelijkmatige spreiding van de lasten over de jaren.

Voorziening groot onderhoud gemeenschaphuizen en fanfarezalen.

Doel: Met de eigenaren van enkele gemeenschaphuizen en fanfarezalen is overeengekomen, dat een aantal groot (bouwkundige) onderhoudstaken door de gemeente worden uitgevoerd. Ter realisering van een gelijkmatige druk in de exploitatie is de voorziening "groot bouwkundig onderhoud" gemeenschaphuizen en fanfarezalen gevormd.

Toevoeging:

Op basis van het saldo van de voorziening en de te verwachten onderhoudslasten is de storting per saldo in 2018 € 16.850 en € 4.911 onttrokken.

Voorziening groot onderhoud wegen.

Doel: Het vormen van een voorziening om de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma voor de kosten van het groot onderhoud wegen te egaliseren.

Toevoeging:

De jaarlijkse storting € 627.000 komt ten laste van de exploitatie en is gebaseerd op het actuele beheerplan wegen.

Onttrekking:

Dit betreft de lasten van het in 2018 uitgevoerd groot onderhoud wegen.

Voorziening onderhoud kunstwerken (bruggen en viaducten).

Doel: Het vormen van een voorziening voor de onderhoudskosten van het viaduct Nieuwe Postbaan (bij motel de Valk), het viaduct Brugstraat en de Boogbrug in de Veestraat te Urmond ter egalisatie van de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma.

Toevoeging:

De jaarlijkse storting van € 31.457 ten laste van de exploitatie is gebaseerd op het op 24 mei 2011 vastgestelde beheerplan kunstwerken.

Onttrekking:

Dit betreft de lasten van het in 2018 uitgevoerd groot onderhoud kunstwerken.

Voorziening kleine monumenten.

Doel: Uitvoering restauratie en achterstallig onderhoud kleine monumenten

Op basis van de nota reserves en voorzieningen 2008 is deze voorziening per 31 december 2008 opgeheven. Naar aanleiding van een amendement in de raad is dit besluit teruggedraaid en heeft storting in deze voorziening alsnog plaatsgevonden.

Voorziening planschades:

Doel: Om te voorkomen dat planschadekosten voor rekening van de gemeente komen, door het verlenen van vrijstelling van het bestemmingsplan, is deze voorziening gevormd.

Er wordt een overeenkomst gesloten tussen de initiatiefnemer en de gemeente. Vooraf wordt er een bedrag aan de gemeente betaald waaruit eventuele planschades worden betaald.

Voorziening groot bouwkundig onderhoud BOP

Doel: Het vormen van een voorziening voor de kosten van groot bouwkundig onderhoud van de gemeentelijke accommodaties ter egalisatie van de jaarlijkse schommelingen in het onderhoudsprogramma.

Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op de onderhoudsplanning BOP.

Voorziening pensioenverplichtingen oud wethouders

Doel: Gewezen wethouders hebben recht op een pensioen. Voor de dekking van deze rechten is het vormen van een voorziening verplicht

Toevoeging:

Betreft het op het vereiste niveau brengen van de voorziening ivm mogelijke verplichtingen

Onttrekking:

Betreft uitkeringen aan gewezen wethouders in 2018.

Voorziening wachtgeldverplichting

Doel: In verband met betalingen van toekomstige wachtgeldverplichtingen en uitkeringen aan oud medewerkers als gevolg van beëindiging dienstverband is deze voorziening gevormd.

Onttrekking:

Betreft uitkeringen met betrekking tot wachtgeldverplichting.

Voorziening groot sporttechnisch onderhoud

Doel: Het vormen van een voorziening om de jaarlijkse schommelingen in de kosten van het onderhoudsprogramma voor groot sporttechnisch onderhoud van de gemeentelijke accommodaties te egaliseren.

Toevoegingen en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op de actuele onderhoudsplanning SOP.

Voorziening wethoudersuitkeringen

Doel: Deze voorziening is gevormd voor de met betalingen van te verwachten wachtgelduitkeringen aan gewezen wethouders in de periode 2015 t/m 2026 en om de jaarlijkse schommelingen in de uitkeringen aan gewezen wethouder te egaliseren.

Toevoeging:

Storting in 2018 van € 155.000 ten laste van de exploitatie op basis van een actualisatie.

Voorziening riool obv artikel 44 lid 2 BBV

Doel: het egaliseren van de tarieven van de heffingen

Onttrekking:

Uitgangspunt is dat de kosten van het rioolcompartiment voor 100% worden gedekt door de opbrengsten van de heffingen. Dit wordt bij de begroting, de beraps en bij de jaarrekening beoordeeld. De compensabele BTW wordt ook als last beschouwd.

Voorziening boventallige medewerkers

Doel: In berap II 2015 is de voorziening boventallige medewerkers gevormd. Met deze voorziening kunnen de maandelijkse loonkosten van bovenformatieve medewerkers die binnen afzienbare tijd de dienst verlaten worden gedekt en ontstaat financiële ruimte om hun eigenlijke functies op een adequate wijze in te vullen.

Vaste schulden > 1 jaar

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Onderhandse leningen van onderhandse banken en overige financiële instellingen	42.435	40.694
Door derden belegde gelden	30	30
Waarborgsommen	52	67
TOTAAL SCHULDEN > 1 JAAR	42.517	40.792

Het onderstaande geeft een verloop gedurende het jaar weer:

	Stand per	Ver- meerdering	Af- lossing	Stand per
	31-12-17			31-12-18
Onderhandse leningen	40.694	5.000	3.259	42.435
Door derden belegde gelden	30			30
Waarborgsommen	67		15	52
TOTAAL SCHULDEN > 1 JAAR	40.792	5.000	3.274	42.517

Flottende schulden < 1 jaar

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Kasgeldleningen	4.000	2.000
Banksaldi	5.886	3.805
Overige schulden	5.205	4.664
TOTAAL VLOTTENDE SCHULDEN < 1 JR	15.091	10.469

Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening waren nagenoeg alle crediteuren betaald. Onder de flottende schulden zijn diverse creditnota's verantwoord van ca. € 168.000.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boek- waarde	Boek- waarde
x € 1.000	31-12-18	31-12-17
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.205	1.315
Vooruit ontvangen bedragen	10	10
Nog te betalen bedragen	3.515	3.752
TOTAAL OVERLOPENDE PASSIVA	4.730	5.077

De samenstelling van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, is als volgt:

	Stand per	Ver- meerdering	Vrij- gevallen	Stand per
	31-12-18			31-12-17
Regiobijdrage groenprojecten	487		274	213
Participatiewet uitkering vergunninghouders	119		15	104
BDU subsidie rotonde Mauritsweg	21			21
BDU subsidie verbreden brug Berg aan de maas	213			213
Subsidie stationsomgeving Beek-Elsloo	400			400
Subsidie geluidswerende voorzieningen Elsloo	75	179		254
TOTAAL OVERLOPENDE PASSIVA	1.315	179	289	1.205

Gewaarborgde geldleningen:

Per 31 december 2018 zijn er een aantal leningen waarvoor de gemeente zich garant heeft gesteld. Voor een gedetailleerd overzicht van de gewaarborgde geldleningen verwijzen we naar bijlage IV.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

In de jaarrekening wordt vermeld welke meerjarige verplichtingen de gemeente met externe partijen is aangegaan en/of contracten heeft afgesloten. Op basis hiervan is de gemeente ook een financiële verplichting aangegaan. De belangrijkste niet in de balans opgenomen verplichtingen met een materieel financieel belang zijn:

- Een bijdrage aan het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek van € 55.000;
- Een bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid Limburg van € 1.227.000;
- Voor ICT zijn voor onderhoud, licenties en beheer, printers en telefoon met diverse partijen contracten afgesloten voor circa € 1.100.000;
- Voor de arbodienst (€ 23.000) zijn contracten afgesloten;
- Onderhoudscontract voor het gemeentehuis met EPM voor circa € 20.000
- Onderhoudscontract voor de openbare verlichting met Ziut BV voor circa € 132.000
- Contract voor energietransport openbare verlichting met Enexis BV voor circa € 33.000
- Basisovereenkomst inzamelen huishoudelijk afval en reiniging met afvalbedrijf RWM NV (begroting/contract 2018 overgedragen taken netto bijdrage circa € 2.256.000 excl. BTW)
- Een jaarlijkse exploitatiebijdrage aan Steinerbos BV van maximaal € 376.000,-. Deze bijdrage wordt jaarlijks met 2% geïndexeerd met ingang van 2020

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2018

Toelichting exploitatie Samenleving sociale vitale kernen

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	20.871	20.609	20.505
Baten	1.159	1.137	1.120
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-19.712	-19.472	-19.385
Toevoeging reserves	4.289	3.579	1.866
Onttrekking reserves	3.679	3.754	2.998
Gerealiseerd resultaat	-20.321	-19.297	-18.254

Er heeft een storting plaatsgevonden in de reserve 3D die niet was begroot. Zie voor detailinformatie de bijlage Sociaal Domein.

Investerings

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Gebouwelijke aanpassing Poolster	86	85	0
Legionella preventie	0	0	130
Mergelakker: clubhuis gebouw tennis	0	24	0
Mergelakker: clubhuis gebouw voetbal	0	49	0
MFC Stein centrum inrichting	17	17	0
Renovatie toplaag sportveld t Hetjen	0	0	29
Streekmuseum	0	22	0
Uitbreiding archeologisch reservaat	6	6	0
Verv mast veldverl B voetbal Havantia	0	0	15
Verv veldafst,staalm, ballenv voetbal IVS	0	0	20
Vervangen afrastering acco Mergelakker	0	0	43
Vervangen ballenvangers Heuvelstr	0	0	40
Vervangen ballenvangers t Hetjen	0	0	10
Vervangen ballenvangers voetb Molenpark	0	0	14
Vervangen masten veldverl B-C t Hetjen	0	0	29
Vervangen masten veldverl Molenpark	0	0	12
Vervangen masten veldverl tennis Urmond	0	0	20

Vervangen speelvoorzieningen	69	58	47
Totaal	178	260	408

Mutaties reserves

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Reserve archeologisch museum	8	8	8
Reserve Maaslandcentrum	20	20	20
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant	68	68	68
Reserve Sociaal Domein	-732	53	1.009
Reserve uitbreiding sporthal Stein	20	20	20
Totaal	-617	168	1.125

RESERVES

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

Bedrag
x € 1.000

Reserve Sociaal Domein

Er heeft een extra storting plaatsgevonden in de reserve Sociaal Domein dan was begroot. Detailinformatie is zichtbaar in de bijlage Sociaal Domein.

709

Toelichting exploitatie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	13.751	14.410	13.839
Baten	7.141	7.695	7.311
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-6.611	-6.715	-6.528
Toevoeging reserves	3.516	3.539	155
Onttrekking reserves	868	933	345
Gerealiseerd resultaat	-9.259	-9.321	-6.339

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

Bedrag
x € 1.000

Wegen

eindafrekening BDU-subsidie 2016-2017 brug Berg aan de Maas
meerkosten beheer en onderhoud wegen

-27

-26

Gronden

hogere verkoopopbrengst gronden

31

Milieu

eindafrekening regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg RUD

54

<i>Riool</i>	
lagere lasten voor onderhoud, calamiteitenbestrijding en afkoppelen riolen	167
hogere opbrengst rioolheffing	20
lagere beschikking over rioolvoorziening	-199
<i>Afval</i>	
lagere onttrekking egalisatiereserve afval	-65
hogere opbrengsten afvalstoffenheffing	18
lagere netto lasten afvalinzameling- en verwerking	13
lagere lasten zwerfvuil	36
Lagere kosten beleid en beheer	20
hogere netto lasten milieupark	-32

Investeringsen

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Aanhaking Haalbrugkens-Dr Jonker Kessel	135	134	0
Aankoop gronden Heidekampark	93	95	0
Aanpassen fietsroutenetwerk	0	6	110
Aanpassen komgrenzen GOW	0	0	60
Afkoppelen kern Maasband	897	1.015	775
Afkoppelen omgeving Odalaan Urmond	0	0	165
Bromauto's inzamelen huisvuil	8	5	0
Camera's (2 st)	0	12	0
Duurzaamheidslening zonnepanelen	735	1.000	0
Fietspad Meers-Stein	52	48	595
Fietsrouteplan rivierplan Maasvallei	106	0	350
Geluidsvoorziening Tilliastraat	12	13	0
GGA Urmond Oost (riolen)	1.785	2.232	2.000
GGA Urmond Oost (wegen)	1.472	1.449	1.624
Herinrichten Mergelakker	199	199	75
Herinrichting Stationsstraat	62	50	150
LED armaturen openbare verlichting	90	90	90
Nog te bepalen projecten vervangen riool	0	0	300
Parkeerplaats Maasband	94	100	90
Reconst Julianastraat-Raadhuisstr -wegen	326	534	232
Reonstr Julianastr-Raadhuisstr (riool)	302	449	200
Reconstructie Heidekampweg	118	0	1.500
Reconstructie Mauritsweg Stein	289	335	1.540
Reconstructie rotonde ACL	33	20	600
Rehabilitatie Nieuwe Postbaan	11	45	730

Riolvergroten,afkoppelen Moutheuvel	0	0	140
Riolvergroten,afkoppelen Vaartstraat	0	0	40
Rotonde Stadhouderslaan ingang Seinerbos	0	0	450
Rotonde Steinderweg	24	50	150
Snelheidsremmers Industrierweg-Havenstr	76	70	0
Starterslening	100	100	100
Trap Casa Montana	27	30	0
Upgraden openbaar deel Steinerbos	976	1.147	1.100
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	143	103	200
Vervangen boogbrug Veestraat	153	150	1.450
Vervangen lichtmasten	40	50	50
Vorbereidingskrediet Bramert Noord	4	100	0
Woonwagens	0	38	0
Woonwagens inrichting	0	8	0
Woonwagens technische installaties	0	5	0
Totaal	8.363	9.683	14.865

INVESTERINGEN

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)	Bedrag x € 1.000
<i>Afkoppelen kern Maasband</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	118
<i>Duurzaamheidslening zonnepanelen</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	265
<i>Fietsrouteplan rivierplan Maasvallei</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het tekort 2018 wordt verrekend met het jaarkrediet 2019.	-106
<i>CGA Urmond Oost (riolen en wegen)</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	224
<i>Reconstructie Julianastraat-Raadhuisstraat (riolen en wegen)</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	355
<i>Reconstructie Heidekampstraat</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het tekort in 2018 wordt verrekend met het jaarkrediet 2019.	-118
<i>Reconstructie Mauritsweg Stein</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	46
<i>Rehabilitatie Nieuwe Postbaan</i>	
De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.	34
<i>Rotonde Steinderweg</i>	

De geplande doorlooptijd van het project overschrijdt de jaargrens. Het restant van 2018 schuift door naar 2019.

26

Mutaties reserves

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Reserve afkoop geld steun woonw standpl	1	1	1
Reserve BGE	132	132	132
Reserve egalisatie afval	274	339	196
Reserve gem huisvesting	49	49	41
Reserve invoering omgevingswet	-500	-500	0
Reserve Mergelakker	17	17	17
Reserve MFC Stein	7	7	7
Reserve pilots duurzaamheid	-1.000	-1.000	0
Reserve renovatie brug Urmond	-2.000	-2.000	0
Totaal	-3.021	-2.956	392

RESERVES

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

Bedrag
x € 1.000

Egalisatiereserve afval

In het kader van de 100% kostendekking van het afvalcompartiment is bij de jaarrekening 2018 € 274.000 aan de egalisatiereserve afvalstoffenheffing onttrokken.

65

Toelichting exploitatie Bereikbare en bedrijvige gemeente

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	12.390	13.295	12.103
Baten	5.590	5.572	4.809
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-6.800	-7.722	-7.295
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	44	50	75
Gerealiseerd resultaat	-6.756	-7.672	-7.220

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

Bedrag
x € 1.000

Participatiewet

Er waren in 2018 minder lasten aan bijstandsuitkeringen dan was begroot. Dit is budgettair neutraal, omdat dit wordt verrekend met de reserve Sociaal Domein. 412

Sociale werkvoorziening

Conform de jaarrekening van de Vixia GR ontvangen wij het positief rekeningresultaat terug volgens de verdeelsleutel. Dit wordt ook verrekend met de reserve Sociaal Domein. 248

Trajecten PW

Er is in 2018 minder ingezet op doelmatigheid dan was begroot. Hierdoor resteren er middelen. Dit is budgettair neutraal, omdat dit verrekend wordt met de reserve Sociaal Domein. 232

Mutaties reserves

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Bestemmingsreserve fietsbrug Meers	44	50	75
Totaal	44	50	75

Toelichting exploitatie Dienstverlenende gemeente

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	1.701	1.721	1.624
Baten	753	748	803
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-948	-973	-821
Toevoeging reserves	0	0	0
Ottrekking reserves	76	76	76
Gerealiseerd resultaat	-873	-898	-746

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig) Bedrag x € 1.000

Leges

In 2018 is voor € 25.000 meer aan leges omgevingsvergunningen ontvangen dan voorzien 25

Investerings

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Cash automaat	3	3	0
Totaal	3	3	0

Mutaties reserves

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Reserve bijdrage LED	76	76	76
Totaal	76	76	76

Toelichting exploitatie Trots en bewust van haar eigen kwaliteit

Baten en lasten

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lasten	1.855	1.702	1.429
Baten	179	77	77
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-1.676	-1.625	-1.351
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.676	-1.625	-1.351

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

	Bedrag x € 1.000
<i>Gewezen wethouders</i>	
Als gevolg van een lichte daling van de rekenrente en actualisatie van de voorziening pensioenen (oud) wethouders was een toevoeging € 79.000 aan de voorziening pensioenen (oud) wethouders noodzakelijk.	-79
<i>Eigen kracht Pilot</i>	

Er is een lager bedrag ingezet voor Eigen Kracht dan was begroot. Het aantal aanvragen in 2018 is vergelijkbaar met andere jaren, echter zijn er minder omvangrijke bedragen toegekend. Bovendien vallen de geraamde kosten voor de exploitatie Buurtcentrum Nieuwdorp lager uit dan verwacht doordat de stichting inkomsten genereert uit activiteiten die terugvloeien naar de gemeente.

23

Investerings

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Ipads tbv raadsleden	11	12	22
Social Intranet	13	20	40
Totaal	24	32	62

Toelichting exploitatie Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In deze paragraaf worden verschillen tussen baten en lasten en de daaraan gerelateerde lasten toegelicht, die géén directe relatie hebben met de programma's. Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Lokale heffingen	6.144	5.643	5.615
Algemene uitkeringen	34.392	34.357	34.155
Dividend	347	348	320
Saldo financieringsfunctie	395	393	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.243	1.222	317
Onvoorzien	0	-25	-134
Totaal	42.522	41.938	40.274

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

**Bedrag
x € 1.000**

Lokale heffingen

Hogere opbrengsten lokale heffingen op basis van bijstelling prognoses BsGW over de jaren 2014-2018 501

Onvoorzien

Na bijstelling in de slotwijziging 2018 resteerde in de stelpost onvoorzien een bedrag van € 25.000 25

Personele kosten

Op het beschikbare inhuurbudget tijdelijk personeel en binnen de loonkosten van de vaste medewerkers is sprake van een (eenmalig) positief saldo 252

Inkomensoverdrachten

Van overheidsinstanties ontvangen inkomensoverdrachten inzake personele kosten. 40

Voorzieningen

Vrijval als gevolg van actualisatie van de voorziening boventallige medewerkers 54

Algemene uitkering

Dit betreft het effect van de decembercirculaire. Dit effect is pas in december bekend geworden. 35

Investerings

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Aanpassen meubilair raadzaal	50	50	0
Aanpassingen inrichting gem. transitie	3	5	0
BAG 2.0	23	28	0
Basisreg Lonen, Arbeids en Uitkering P.6	0	16	16
Basisregistratie Ondergrond P.67	0	12	12
Camerasysteem gemeentehuis	2	2	0
E-facturen P.34	17	33	0
ICT voorziening nw werkplek transitie	1	2	0
Managementinformatiesysteem P.59	2	2	0
Nieuw meubilair nieuw gemeentehuis	9	22	0
Overheidsservicebus P.17	9	8	0
Switches core werkplek	15	25	25
Telefoontoestellen	83	83	0
Vervangen KIA Picanto	0	0	15
Warmtepomp	73	74	0
Webrichtlijnen,upgrade internet P.01	6	7	0
Totaal	293	367	68

Mutaties reserves

(x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
Algemene reserve	6.015	5.804	158
Reserve doorontwikkelingsbudget personeel	-1.000	-1.000	0
Reserve incidentele investeringen	135	135	135
Reserve krimp	118	391	349
Totaal	5.268	5.330	642

Verschillenanalyse (- = nadelig, + = voordelig)

	Bedrag x € 1.000
<i>Algemene reserve</i>	
Doordat aan projecten die gedekt worden uit de algemene reserve minder lasten zijn toegerekend hoeft er minder over de algemene reserve beschikt te worden	-84
Omdat bepaalde door te schuiven posten al gedekt worden uit de krimpreserve is de geraamde toevoeging voor deze projecten aan de algemene reserve niet nodig (zie ook toelichting bij krimpreserve)	270
<i>Krimpreserve</i>	

Omdat de uitvoering van bepaalde door de krimpreserve te dekken projecten doorschuift naar 2019 hoeft hiervoor in 2018 niet over de krimpreserve beschikt te worden (zie ook toelichting algemene reserve)

-270

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Bedrag x € 1.000
Programma 'Een samenleving met sociale vitale kernen'	
Dekking uit reserve Sociaal Domein	
- Normalisatie woonwagenlocaties	152
- Zelfredzaamheid	90
- Welzijnswerk	30
- Verschuiving van zwaar naar licht	80
- Inzicht gezondheid	50
- Ontwikkeling Sociaal Domein	80
Subsidie ESF-ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid	60
Totaal	542
Programma 'Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving'	
Afrekening gemeenschappelijk brandweerbureau WM	41
Totaal	41
Overig	
Dekking uit algemene reserve	
- Kosten nieuwe look en feel	50
- Kosten digitaliseren vergunningen	24
- Kosten actualiseren meerjaren onderhoudsplan accommodaties	47
- Aanpassing ventilatie gemeentehuis	151
- Kosten opstellen erfgoedbeleid	20
- Kosten duurzaamheidsprojecten	18
- Onderzoekskosten Poort van Stein	19
- Onderzoekskosten (jongeren)huisvesting	20
- Achterstallig onderhoud sanitaire units woonwagenlocaties	30
Dekking uit de krimpreserve	
- Onderzoekskosten strategische visie en accommodatiebeleid	33
- Haalbaarheidsonderzoek St. Jozefkerk	10
- Pilot eigen kracht	47
Totaal	469
Totaal	1.052

Incidentele lasten	Bedrag x € 1.000
Programma 'Een samenleving met sociale vitale kernen'	
Kosten actualiseren meerjaren onderhoudsplan accommodaties	47
Zelfredzaamheid	90
Welzijnswerk	30
Verschuiving van zwaar naar licht	80
Inzicht gezondheid	50
Pilot Eigen Kracht	47
Ontwikkeling Sociaal Domein	80
Totaal	424
Programma 'Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving'	
Normalisatie woonwagenlocaties	164
Kosten planschade	31
Implementatie omgevingswet	28
Haalbaarheidsonderzoek St. Jozefkerk	10
Onderzoekskosten strategische visie en accommodatiebeleid	33
Kosten duurzaamheidsprojecten	18
Onderzoekskosten Poort van Stein	19
Onderzoekskosten (jongeren)huisvesting	20
Kosten opstellen erfgoedbeleid	20
Achterstallig onderhoud sanitaire units woonwagenlocaties	60
Totaal	403
Overig	
Kosten nieuwe look en feel	50
Kosten digitaliseren vergunningen	24
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen oud wethouders	79
Aanpassing ventilatie gemeentehuis	151
Totaal	304
Totaal	1.131

EMU-saldo

	Werkelijk 2018 x € 1000,-	Begroot na wijziging 2018 x € 1000,-	Begroot primair 2018 x € 1000,-
Omschrijving			
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-706	-2.435	-2.279
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.176	3.172	3.096
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	1.912	1.790	1.180
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8.861	10.345	15.273
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	61	207	20
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	538	1.012	397
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	842	1.172	947
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
Berekend EMU-saldo	-4.844	-8.185	-13.846

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op de gemeente Stein. Het voor de gemeente Stein toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 €189.000.

bedragen x € 1	J. Sanders	T. Pierik
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01.01-31.12.	01.01-31.12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.084	93.364
Beloningen betaalbaar op termijn	16.571	15.059
<i>Subtotaal</i>	122.655	108.423
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	-	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totale bezoldiging	122.655	108.423
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Functiegegevens	gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2017	01.01-31.12	01.01-31.12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.425	91.944
Beloningen betaalbaar op termijn	15.238	13.564
<i>Subtotaal</i>	114.663	105.508
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	-	-
Totale bezoldiging	114.663	105.508

Uitvoeringsinformatie: taakvelden

	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2018	Primaire begroting 2018
(x € 1.000)			
Bestuur	-1.909	-1.832	-1.709
Mutaties reserves	1.750	2.668	2.309
Burgerzaken	-587	-591	-482
Beheer overige gebouwen en gronden	-237	-265	-217
Overhead	-7.482	-7.866	-7.172
Treasury	1.985	1.984	1.441
OZB woningen	3.674	3.622	3.508
OZB niet-woningen	2.088	1.685	1.787
Belastingen overig	59	29	76
Algemene uitkering en overige uitkering	34.392	34.357	34.155
Overige baten en lasten	0	-46	-689
Bestuur en ondersteuning	33.733	33.746	33.007
Crisisbeheersing en Brandweer	-1.124	-1.132	-1.170
Openbare orde en veiligheid	-485	-511	-471
Veiligheid	-1.609	-1.643	-1.641
Verkeer, wegen en water	-3.105	-3.044	-3.196
Parkeren	-53	-55	-42
Verkeer en vervoer en waterstaat	-3.159	-3.099	-3.238
Economische ontwikkeling	-57	-57	-75
Bedrijfsloket- en regelingen	-46	-40	-22
Economische promotie	-172	-181	-188
Economie	-275	-278	-285
Openbaar basisonderwijs	-475	-454	-458
Onderwijshuisvesting	-1.346	-1.345	-1.419
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-932	-960	-969
Onderwijs	-2.753	-2.759	-2.847
Sportbeleid en activering	-227	-225	-220
Sportaccommodaties	-605	-573	-632
Cultuurpresentatie, productie participat	-359	-368	-353
Musea	-143	-147	-149
Cultureel erfgoed	-186	-193	-156
Media	-490	-498	-501
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-2.303	-2.278	-2.318
Sport, cultuur en recreatie	-4.314	-4.282	-4.329
Samenkracht en burgerparticipatie	-2.217	-2.249	-2.322
Inkomensregelingen	-26	-476	-680
Begeleide participatie	-5.392	-5.688	-5.117
Arbeidsparticipatie	-245	-477	-459
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.831	-1.835	-1.969
Maatwerkdienst-verlening 18+	-3.084	-3.427	-2.892
Maatwerkdienst-verlening 18-	-6.332	-5.502	-6.313
Geescaleerde zorg 18+	-260	-242	-229
Geescaleerde zorg 18-	-452	-650	0
Sociaal domein	-19.839	-20.546	-19.981

Volksgezondheid	-443	-492	-496
Riolering	831	870	886
Afval	840	766	898
Milieubeheer	-480	-569	-623
Begraafplaatsen	-133	-132	-117
Volksgezondheid en milieu	616	442	547
Ruimtelijke ordening	-339	-327	-287
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	-446	-425	139
Wonen en bouwen	-571	-597	-1.056
Ruimtelijke ordening en volkshuisvestiging	-1.356	-1.348	-1.204
Totaal	1.044	233	31

Verantwoording specifieke uitkeringen (Sisa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 193.269	€ 24.839	€ 11.370	€ 0	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee
			<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 09</i>
1		060971 Gemeente Stein	€ 0		060971 Gemeente Stein	€ 0	Ja

IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatonummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatonummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatonummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatonummer: E27B / 05
			1 2014/53488 verkeer en vervoer	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 2015/94943 verkeer en vervoer	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 2017/12599 fietspad jaagpad	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 2017/12625 fietspad Meers- Stein	€ 52.272	€ 0	€ 0	
			5 2017/12630 rotonde ACL Nwe Postbaan	€ 225.056	€ 0	€ 0	
			6 2017/12639 verkeersregelinstantatie A2	€ 0	€ 0	€ 0	
			7 2017/59022 bushalte Raadhuisstr Plankstr Urmond	€ 2.937	€ 0	€ 0	
			8 2017/59043 bushalte Julianastr Berg	€ 5.874	€ 0	€ 0	
			9 2018/37871 station Elsloo	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatonummer: E27B / 10
			1 2014/53488 verkeer en vervoer	€ 9.550	€ 30.240		Nee
			2 2015/94943 verkeer en vervoer	€ 16.550	€ 0	zie beschikking 2018/37871	Ja
			3 2017/12599 fietspad jaagpad	€ 0	€ 0		Nee
			4 2017/12625 fietspad Meers-Stein	€ 80.698	€ 0		Nee
			5 2017/12630 rotonde ACL Nwe Postbaan	€ 649.344	€ 0		Nee
			6 2017/12639 verkeersregelinstantatie A2	€ 63.000	€ 2.000		Ja
			7 2017/59022 bushalte Raadhuisstr Plankstr Urmond	€ 2.937	€ 0		Ja
			8 2017/59043 bushalte Julianastr Berg	€ 5.874	€ 0		Ja
			9 2018/37871 station Elsloo	€ 0	€ 0		Nee

lenW	E3	Subsidiereregeling sanering verkeerslawaa Subsidiereregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding t/m jaar T	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
			1 BSK-2018/2478	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSK-2018/1133	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12
			1 BSK-2018/2478	€ 0	€ 0	€ 86.523	€ 0	Nee
			2 BSK-2018/1133	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeen tedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 3.715.773	€ 110.940	€ 389.483	€ 9.470	€ 43.820	€ 311
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 78.065	€ 2.378	€ 0	€ 6.580	€ 377	Ja

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 22.140	€ 0	€ 944	€ 17.650	€ 17.399	€ 0
		Besluit	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>					
	€ 0	€ 0	Ja					

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de accountant

BIJLAGEN

Bijlage I Investeringschema

	2018 werkelijk	2018 begroot
(x € 1.000)		
Vervangen speelvoorzieningen	69	58
Mergelakker: clubhuis gebouw voetbal	0	49
MFC Stein centrum inrichting	17	17
Streekmuseum	0	22
Uitbreiding archeologisch reservaat	6	6
Gebouwelijke aanpassing Poolster	86	85
Mergelakker: clubhuis gebouw tennis	0	24
Samenleving met sociale, vitale kernen	178	260
Upgraden openbaar deel Steinerbos	976	1.147
Bromauto's inzamelen huisvuil	8	5
Woonwagens inrichting	0	8
Woonwagens technische installaties	0	5
Woonwagens	0	38
Geluidsvoorziening Tilliastraat	12	13
Vervangen lichtmasten	40	50
Rehabilitatie Nieuwe Postbaan	11	45
Parkeerplaats Maasband	94	100
Reconstructie Heidekampweg	118	0
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	143	103
Fietspad Meers-Stein	52	48
Herinrichten Mergelakker	199	199
Snelheidsremmers Industrierweg-Havenstr	76	70
Aanpassen fietsroutenetwerk	0	6
Herinrichting Stationsstraat	62	50
Rotonde Steinderweg	24	50
Fietsrouteplan rivierplan Maasvallei	106	0
Aanhaking Haalbrugkens-Dr Jonker Kessel	135	134
Camera's (2 st)	0	12
Vorbereidingskrediet Bramert Noord	4	100
Duurzaamheidlening zonnepanelen	735	1.000
Reconstr Julianastr-Raadhuisstr (riool)	302	449
Aankoop gronden Heidekamppark	93	95
Reconst Julianastraat-Raadhuisstr -wegen	326	534
Afkoppelen kern Maasband	897	1.015
Starterslening	100	100
GGA Urmond Oost (wegen)	1.472	1.449
GGA Urmond Oost (riolen)	1.785	2.232
Reconstructie Mauritsweg Stein	289	335
Reconstructie rotonde ACL	33	20
Trap Casa Montana	27	30
LED armaturen openbare verlichting	90	90
Vervangen boogbrug Veestraat	153	150
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	8.363	9.683
Cash automaat	3	3

Dienstverlenende gemeente	3	3
Social Intranet	13	20
Ipads tbv raadsleden	11	12
Samenleving trots bewust eigen kwaliteit	24	32
ICT voorziening nw werkplek transitie	1	2
Aanpassingen inrichting gem. transitie	3	5
Switches core werkplek	15	25
Aanpassen meubilair raadzaal	50	50
Camerasysteem gemeentehuis	2	2
BAG 2.0	23	28
Warmtepomp	73	74
E-facturen P.34	17	33
Managementinformatiesysteem P.59	2	2
Basisreg Lonen, Arbeids en Uitkering P.6	0	16
Basisregistratie Ondergrond P.67	0	12
Nieuw meubilair nieuw gemeentehuis	9	22
Webrichtlijnen,upgrade internet P.01	6	7
Overheidsservicebus P.17	9	8
Telefoontoestellen	83	83
Algemene Dekkingsmiddelen	293	367
Totaal	8.861	10.345

Bijlage II Overzicht bezuinigingen

Nr	Document	Bezuiniging:	2018	2019	2020
1	Kn 2012	Vervoer bewegingsonderwijs	-15.000	-15.000	-15.000
2	Kn 2014, Coal.akk'14	Bezuinigingen Accomodaties	-89.000	-96.000	-96.000
3	Coal.akk'14	Totaal Inkoop	-188.000	-188.000	-188.000
4	Begroting 2016	Openbare Bibliotheken	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal:			-735.000	-844.000	-846.000

Vervoer bewegingsonderwijs

In 2012 is besloten om jaarlijks € 15.000 te bezuinigen op het busvervoer bewegingsonderwijs. In 2016 is deze bezuinigingstaakstelling verlengd, waardoor deze tot en met 2020 in de begroting blijft staan. Hierbij werd gesteld dat de haalbaarheid afhankelijk is van de mate waarin eigen vervoer (te voet of per fiets) mogelijk is.

Daarom is besloten het vervoer bewegingsonderwijs bij basisschool De Avonturijn te schrappen. Vanwege de onveilige verkeerssituatie, wegwerkzaamheden en gebrek aan begeleiding kon de veiligheid van de kinderen in 2018 nog niet worden gegarandeerd. Ook is meer tijd nodig om aanpassingen in de organisatorische opzet van het bewegingsonderwijs in te voeren. Bijgevolg is deze bezuinigingsmaatregel uitgesteld, en wordt deze ingevoerd bij aanvang van het schooljaar 2019/2020. De taakstelling voor 2018 is dan ook niet gehaald, maar na invoering zal jaarlijks € 19.600 worden bespaard.

Bezuinigingen accommodaties

In de slotwijziging 2018 is de stelpost bezuiniging accommodaties verrekend met de verwachte onderuitputting op de beheersbudgetten van de accommodaties en is de stelpost voor 2018 op begrotingsbasis ingevuld

Totaal inkoop

Van de oorspronkelijke inkoopstaakstelling van €200.000 was voor 2018 nog €168.000 structureel te realiseren. Naast de reeds gerealiseerde structurele besparingen zijn nog incidentele besparingen gerealiseerd, waardoor de inkoopbezuiniging in 2018 behaald is.

De aanbesteding van de huisadvocaat heeft structureel € 10.000 opgeleverd. De aanbesteding beheer woonwagenlocaties heeft een incidentele bezuiniging van €18.000 opgeleverd en het inkoopvoordeel op financiering is incidenteel € 140.000.

Openbare bibliotheken

Middels het raadsbesluit bibliotheekwerk 2018 e.v. (30 november 2017) heeft de gemeenteraad van Stein gekozen voor één leeswinkel en twee informatie- ontmoetingsplekken. Een uitgangspunt van dit raadsbesluit was het realiseren van een taakstelling van € 150.000. Deze taakstelling is voor een groot gedeelte gerealiseerd.

Met het implementeren van de informatie- en ontmoetingsplekken is inzicht gekomen in de transitie- en exploitatiekosten. Voor de transitiekosten is in de Berap1 om deze reden € 11.100 eenmalig bijgeraamd. De exploitatiekosten van de uitleenpunten zijn € 2.088 hoger dan vooraf geraamd, wegens o.a. hogere huurkosten en vaste lasten.

Bijlage III Verplichte indicatoren

Indicator	Omschrijving	eenheid	periode	Stein	Limburg
Programma I Een samenleving met sociale vitale kernen					
Ontmoetingsplekken					
Niet sporters	Percentage niet-wekelijks sporters	%	2016	51,8	52,9
Jong en Oud					
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	2,52	1,49
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	15,75	24,52
Vroegtijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie; vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	% deelnemers aan het VO en MBO Onderwijs	2016	1,4	2,3
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	%	2015	1,3	1,24
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015	3,1	6,74
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2018	11,1	11,3
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2018	0,8	1,4
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2018	0,4	0,5
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2018	NB	66
Programma II Een gemeente met een aantrekkelijke woon- en leefomgeving					
Woon/werkmilieu's					
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	Aantal per 1.000 woningen	2016	5,5	3,2
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	%	2018	78,3	71,6
Omgevingskwaliteit					
Verwijzingen Halt	Verwijzingen naar Buro Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2017	108	119
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2017	0,6	2
Geweldd misdrijven	Het aantal geweldmisdrijven per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2017	3,2	4,7
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2017	3,2	3,4
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	Aantal per 1.000 inwoners	2017	4,4	4,9

Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	Kg/inwoner	2017	112	122
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	%	2012	0,1	2,1

Programma III Een bereikbare en bedrijvige gemeente

Lokale economie

Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking CBS	2017	107,4	63,6
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	% 16 t/m 22 jarigen	2015	1,15	1,23
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2018	11,5	23,9
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	2017	446,3	594,7
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	Aantal per 10.000 inwoners	2018	19,5	36,6

Vrijtijds economie

Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	2017	42,4	49,3
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2017	95,5	107,4

Programma V Trots en bewust van haar eigen kwaliteit

Daadkracht en bestuurskracht

Formatie		FTE per 1.000 inwoners	2018	5,83	
Bezetting		FTE per 1.000 inwoners	2018	5,83	
Apparaatskosten		Kosten per inwoner	2018	€ 367,63	
Externe inhuur		kosten als % v.d. totale loonsom - kosten totale inhuur externen	2018	10,24	

Paragraaf Lokale heffingen

Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	Duizend euro	2018	194	190
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro's	2018	736	681
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro's	2018	790	746

Bron:
 waarstaatjegemeente,
 31-01-2019

Bijlage IV Staat van gewaarborgde geldleningen

Hoofdsom	Naam van de Geldnemer	Naam van de Geldgever	Rente Stand %1-1-2018	Aflossing	Stand 31-12-2018
Woonstichting Zaam Wonen					
2.312	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.66876.01	4,780	1.494	71 1.423
3.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.108325	2,830	3.000	0 3.000
998	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10014578	6,170	200	40 160
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.95808	5,070	698	126 572
1.675	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.98286	4,980	1.075	68 1.007
1.675	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.98287	4,980	1.075	68 1.007
4.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.104942	2,040	4.000	0 4.000
3.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.106747	3,660	3.000	0 3.000
6.948	Stichting Maaskant Wonen	Gemeente Stein / BNG	div.	2.721	187 2.534
573	Stichting Maaskant Wonen	Gemeente Stein	div.	88	5 83

1.555	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.95440	5,000	1.050	49	1.001
1.588	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.76498.01	3,810	1.254	33	1.221
2.696	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70110.01	2,900	1.699	92	1.607
588	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70112.01	4,350	406	16	390
3.494	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.86223	6,040	1.154	204	950
262	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.70111.02	2,290	85	13	72
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.107560	3,000	2.000	0	2.000
2.000	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.109300	1,650	2.000	0	2.000
1.500	Stichting Maaskant Wonen	BNG leningnr. 40.109769	0,910	1.500	0	1.500
3.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10027943	3,260	3.000	0	3.000
2.000	Stichting Maaskant Wonen	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10027668	3,170	2.000	0	2.000
				33.499	972	32.527
Wonen Limburg						
1.100	Wonen Limburg	BNG	4,060	1.100	0	1.100

		leningnr. 40.101039					
1.300	Wonen Limburg	BNG	4,440	894	47	847	
		leningnr. 40.102043					
650	Wonen Limburg	BNG	5,020	650	0	650	
		leningnr. 40.102940					
1.200	Wonen Limburg	BNG	4,710	1.200	0	1.200	
		leningnr. 40.103148					
5.997	Wonen Limburg	Gemeente Stein / BNG	div.	2.668	201	2.467	
1.000	Wonen Limburg	Rabobank W.M. 1083916300	2,900	738	50	688	
4.500	Wonen Limburg	Ned. Waterschapsbank leningnr. 10028197	0,282	4.500	0	4.500	
1.153	Wonen Limburg	BNG leningnr. 40.68091.02		989	46	943	
				12.739	344	12.395	
Overige(n)							
8.200	R.W.M. N.V.	BNG leningnr. 40.106606		2.870	820	2.050	
	Diverse natuurlijke personen	Diverse financiële instellingen/banken	div.	3.007	457	2.550	
				5.877	1.277	4.600	
				52.115	2.593	49.522	

Bijlage V Formatie en salarissen

Omschrijving	Werkelijk 2018			Begroting na wijziging 2018		
	FTE	pers.	bedrag	FTE	pers.	bedrag
Ambtelijk apparaat	134,77	155	9.122.890	143,07	155	9.178.682
Raad/Bestuur Griffie	28,20	30	994.204	28,20	30	997.967
Gewezen wethouders	8,00	8	97.825	8,00	8	103.200
Niet actieven	0,50	1	54.985	0,50	1	49.372
Stelposten personeel						20.826
Loonstaat formatie	171,47	194,00	10.269.904	179,77	194,00	10.350.047
Formatiemonitor			940.730			1.119.318
Totaal personeel en formatimonitor			11.210.634			11.469.365

Bijlage VI Collegeverklaring informatiebeveiliging

Collegeverklaring ENSIA 2018 inzake Informatiebeveiliging DigiD en Suwinet Gemeente Stein

Gemeentelijk kenmerk collegeverklaring ENSIA:	Zaaknummer: 097172587
Naam auditfirma:	RSM Nederland Risk Advisory Services B.V.
Naam auditor:	Rien Hommes
Datum:	Handtekening auditor of paraaf auditor:

Doel en achtergrond verklaring

Het college van burgemeester en wethouders geeft met deze verklaring aan in hoeverre de gemeente Stein voldoet aan de voor DigiD en Suwinet geselecteerde informatiebeveiligingsnormen op basis van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) systematiek.

ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

Naast deze verklaring bestaat ENSIA onder meer uit het uitvoeren van de ENSIA-zelfevaluatie, waarmee de genoemde informatiebeveiligingsnormen zijn getoetst onder verantwoordelijkheid van het management.

Reikwijdte verklaring

Deze verklaring betreft de onderdelen van de ENSIA-systematiek waarover assurance wordt gevraagd van een onafhankelijke IT-auditor. Het is de verantwoordelijkheid van het college dat het proces voor de totstandkoming van deze collegeverklaring met zorg is uitgevoerd. Dit proces borgt dat de strekking van de collegeverklaring een juiste weergave is van de onderzochte domeinen. Voor gemeente Stein betreft dit in 2018 DigiD en Suwinet. De verklaring omvat het op 31 december 2018 voldoen van de beoogde (opzet) en ingerichte (bestaan)

beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet. De collegeverklaring omvat niet het functioneren (werking) van de maatregelen over 2018.

De beheersingsmaatregelen inzake DigiD die zijn uitbesteed aan dienstverlener SIMgroep vallen buiten de reikwijdte van deze collegeverklaring. Uit de bijlage bij de collegeverklaring (bijlage 1 DigiD met kenmerk aansluiting 1002225) blijkt welke beheersingsmaatregelen door de gemeente en door de dienstverlener worden uitgevoerd. Over de beheersingsmaatregelen die door de dienstverlener worden uitgevoerd, wordt door de dienstverlener verantwoording afgelegd aan de gemeente. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener dekken tezamen de normen inzake DigiD af.

Inzake Suwinet heeft deze collegeverklaring betrekking op de beheersingsmaatregelen van de gemeente Stein.

Deze collegeverklaring is opgesteld voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet. De verklaring geeft weer in hoeverre de beoogde (opzet) en ingerichte (bestaan) beheersingsmaatregelen voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet. In de bij deze verklaring behorende afzonderlijke bijlagen voor DigiD (bijlage 1 DigiD met kenmerk aansluiting 1002225) en Suwinet (bijlage 2 Suwinet met kenmerk 31122018) zijn de eventuele afwijkingen van de normen opgenomen. De gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet worden via bij deze collegeverklaring behorende afzonderlijke bijlagen voor DigiD (bijlage 1 DigiD met kenmerk aansluiting 100225) en voor

Suwinet (bijlage 2 Suwinet met kenmerk 31122018) geïnformeerd over de afwijkingen van de normen.

Verklaring college

Het college verklaart dat bij gemeente Stein op 31 december 2018 de beoogde en ingerichte beheersingsmaatregelen voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

Samenvattend beeld

Object	Wordt aan alle geselecteerde normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in [een] verbeterplan[nen] opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD 1002225	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Stein, 12 februari 2019
College van B en W gemeente Stein

Aldus getekend,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Bijlage VII Sociaal Domein

	Bijgestelde Begroting 2018	Realisatie 2018
<i><u>Wmo begeleiding</u></i>		
Zorg in natura	€ 1.375.000	€ 1.511.024
PGB's	€ 233.500	€ 158.571
Overig:	€ 487.500	€ 473.798
- Mantelzorg		
- Inloop GGZ		
- Subsidie e.d.		
Integratieuitkering		
AWBZ/WMO	€ -3.956.364	€ -3.956.364
Onttrokken aan reserve SD		€ -47.392
	€ -1.860.364	€ -1.860.364
<i><u>Jeugdhulp</u></i>		
Zorg in natura	€ 4.114.186	€ 5.056.936
PGB's	€ 167.500	€ 66.482
Overig:	€ 650.000	€ 452.152
- GGZ vrijgevestigd		
- Jeugdzorg plus		
- LTA's		
- Gedwongen kader		
Innovatie	€ 200.000	€ 131.010
Integratieuitkering Jeugd	€ -4.839.894	€ -4.839.894
Onttrokken aan reserve SD		€ -574.988
	€ 291.792	€ 291.697
<i><u>Participatie</u></i>		
Sociale werkvoorziening	€ 5.594.610	€ 5.307.773
Trajecten	€ 321.531	€ 89.495
Integratieuitkering		
Participatie	€ -3.701.071	€ -3.714.313
Naar reserve SD		€ 532.114
	€ 2.215.070	€ 2.215.070
<i><u>Uitvoeringskosten</u></i>		
Kosten personeel en inhuur	€ 544.000	€ 526.550
Samenwerking	€ 161.000	€ 130.947
Naar reserve SD		€ 47.504
	€ 705.000	€ 705.000
<i><u>Wmo overig</u></i>		
HH Zin	€ 1.550.100	€ 1.330.140
HH PGB	€ 166.500	€ 128.822

Overig:	€ 961.331	€ 867.889
- Wonen		
- Individueel vervoer		
- Collectief vervoer		
- Diverse subsidies		
HHT Toelage	€ 189.347	€ 190.970
Eigen bijdrage Wmo	€ -425.000	€ -337.916
Integratieuitkering Wmo-oud	€ -2.468.562	€ -2.492.701
Naar reserve 3D		€ 286.512
	€ -26.284	€ -26.284

Sociale Zaken

Participatiewet	€ 4.032.000	€ 3.809.188
Baten participatiewet	€ -4.867.530	€ -5.017.717
Bbz	€ 208.011	€ 129.432
Baten Bbz	€ -120.000	€ -64.129
IOAW	€ 420.000	€ 381.004
IOAZ	€ 37.270	€ 45.747
Bijzondere bijstand	€ 334.700	€ 314.575
Schuldhelpverlening	€ 15.107	€ 13.901
Huisvesting/intergratie statushouders	€ 90.574	€ 88.999
Naar reserve 3D		€ 449.133
	€ 150.132	€ 150.132

Welzijn

Algemeen maatschappelijk werk	€ 206.910	€ 201.023
Wijk- en buurtopbouw Nog te besteden per 8/8 2018	€ 191.600	€ 180.680
		€ 16.807
	€ 398.510	€ 398.510

Totale afrekening begroting vs realisatie

Wmo begeleiding	-47.392
Jeugd	-574.988
Participatie	532.114
Uitvoeringskosten	47.504
Wmo overig	286.512
Sociale Zaken	449.133
Welzijn	16.807
Totaal afrekening SD	709.689

Bijlage VIII Begrippenlijst

A

Algemene reserve

een reserve die bestaat uit componenten van het eigen vermogen waaraan de gemeenteraad géén bepaalde bestemming heeft gegeven

B

Balans

de balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente

Baten en lasten (stelsel van)

een systeem waarin alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Dit ongeacht het jaar waarin zij zijn ontvangen of betaald

Begroting

is een overzicht van beleidsvoornemens, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV), onderscheidt een beleidsbegroting en een financiële begroting

Behoedzaamheidsreserve

is een gedeelte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds dat het Rijk reserveert voor de uitlichting uit het gemeentefonds wegens verwachte onderuitputting van de rijksuitgaven

Bestemmingsreserve

is een reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven

Bestuurlijk belang

heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft

C

Categoriale indeling

is een indeling van baten en lasten naar voorgeschreven soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het BBV stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden

D

Deelnemingen

zijn privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente risicodragend participeert.

Doelmatigheid (efficiency)

is de mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich met name op de verbetering van de bedrijfsvoering

Doeltreffendheid (effectiviteit)

is de mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van de gestelde (beleids)doelen.

	Onderzoek naar doeltreffendheid richt zich op de vergelijking van het gerealiseerde en gewenste effect
Doeluitkering	is een door een ministerie aan de gemeente verstrekte gelden ter uitvoering van een specifieke taak. Een doeluitkering is dus niet vrij besteedbaar
Dualisering	is de ontvlechting van de taken en bevoegdheden tussen de gemeenteraad en het college. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.
E	
Economische categorie	kostensoort; aanduiding van de soort kosten en opbrengsten naar bedrijfseconomisch gezichtspunt
F	
Financieel belang	van financieel belang is sprake als de gemeente de middelen die ze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en / of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Financiële positie	is een onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen in relatie tot de baten en lasten
Financiële rechtmatigheid	hiermee wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
G	
Gemeenschappelijke regeling	is het publiekrechtelijk juridisch kader waarbinnen twee of meer gemeentebesturen kunnen samenwerken
Getrouwheid	Dit vereiste betekent dat een getrouwe weergave wordt gegeven van de financiële positie en resultaten van de gemeente
J	
Jaarrekening	verantwoording van de in een jaar gerealiseerde kosten en opbrengsten. Tevens wordt in een jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt. Deze bestaat uit de programmarekening en de toelichting en de balans en de toelichting
Jaarstukken	deze bestaan ten minste uit het jaarverslag en de jaarrekening
Jaarverslag	bestaat ten minste uit de programmaverantwoording en de paragrafen

K

Kapitaallasten afschrijving en toegerekende rente op activa

L

Leges worden geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn

O

Overzicht van baten en lasten is het onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen

P

Paragrafen bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag

Planning- en controlcyclus de jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken, bijstellen en verifiëren van budgetten

Prestatie-indicator kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente

Programma wordt volgens het BBV opgebouwd vanuit de programmabegroting en geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van producten. De productenraming is het begrotingsdocument van het college en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting

Programmabegroting is de typering voor de begroting waarin de programma's centraal staan. Een gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal

Programmaverantwoording de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige programma's in de begroting is opgenomen en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen

R

Raadsprogramma De raad geeft in een raadsprogramma een agendering van de onderwerpen die in de raadsperiode aan de orde moeten komen. Het gaat als regel met name om de onderwerpen die in de visie van de raad politiek relevant zijn. Het raadsprogramma is de basis voor de planning en control van de raad. In een dualistisch stelsel kunnen alle raadsfracties een raadsprogramma ondertekenen

Rechtmatigheid	het op een rechtmatige wijze tot stand komen van baten, lasten en vermogenmutaties
Reserve	bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn.
Risicoparagraaf	een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
Single information Single Audit	in een bijlage wordt de verantwoordingsinformatie opgenomen over specifieke uitkeringen die het Rijk nodig heeft om de specifieke uitkeringen te kunnen beoordelen.
T	
Taakveld	eenheden waarin de programma's zijn onderverdeeld
Treasury	is het geheel van activiteiten in verband met de financiering
V	
Verbonden partij	is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij een financieel belang heeft
Voorzieningen	dit zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum
W	
Weerstandscapaciteit	is het geheel van geldmiddelen waarover de gemeente beschikt c.q. kan beschikken om niet begrote kosten te dekken